

Liiketoiminta 2002

TietoEnator ^{TE}

Building the Information Society

Sisältö

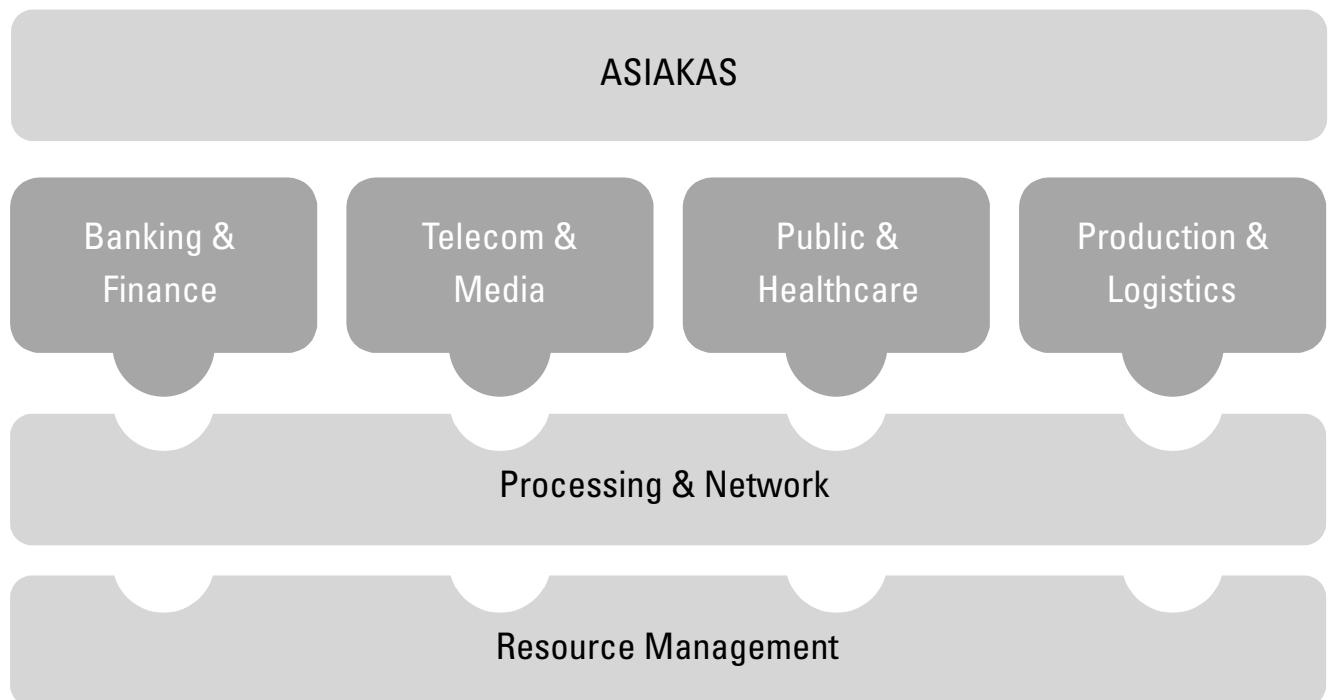
- 4 TietoEnator lyhyesti vuonna 2002**
- 6 Vuoden 2002 keskeiset tapahtumat**
- 8 Toimitusjohtajan katsaus**
Tavoitteiden saavuttamisessa voimakkaasti eteenpäin
- 10 Osaaminen on liiketoimintaa**
- 13 Koko organisaatio rakentamassa yhteistä brandia**
- 14 Johtoajatukset ja strategia**
- 16 Konsernikatsaus**
- 19 Tietotekniikan johtaminen tuo lisäarvoa liiketoimintaan**
- 22 Liiketoiminta-alueet**
 - 22 Banking & Finance
 - 24 Telecom & Media
 - 26 Public & Healthcare
 - 28 Production & Logistics
 - 30 Processing & Network
 - 32 Resource Management
- 34 Johto ja valvonta**
- 36 Hallitus**
- 38 Johtoryhmä**
- 39 Osakkeet ja osakkeenomistajat**
- 40 Taloudellinen informaatio vuonna 2003**
- 41 Yhteystietoja**
- 42 Toimintamaat**

TietoEnator on yksi tehokkaan tietoyhteiskunnan pääarkkitehdeistä ja Pohjoismaiden suurin tietotekniikan palveluyritys. Asiantuntijoidemme määrä on 13.000 ja osaamisemme maailman huippua.

Kehitämme innovatiivisia tietotekniikkaratkaisuja asiakkaidemme tavoitteiden toteuttamiseksi ja digitalisoimiseksi. Läheisen yhteistyömme ansiosta voimme auttaa heitä johtamaan ja kehittämään toimintaansa yhä paremmin.

Olemme keskittyneet niille alueille, joista meillä on vahvin asiantuntemus. Finanssi- ja pankkitoiminta, televiestintä ja media, julkinen hallinto ja terveydenhuolto sekä energia- ja metsäteollisuus ovat näistä tärkeimmät. Työskentelemme näillä alueilla yhdessä monien maailman johtavien yritysten ja organisaatioiden kumppanina ja kasvamme heidän mukanaan. Tällä hetkellä toimimme aktiivisesti jo yli 20 maassa.

TietoEnator konsultoi, kehittää ja hoitaa asiakkaidensa sähköistä liiketoimintaa.

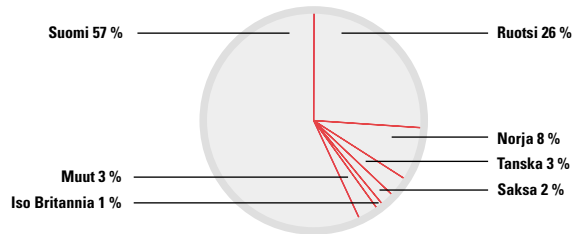

TietoEnator lyhyesti vuonna 2002

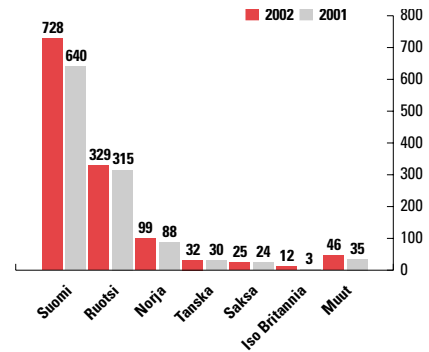
Avainluvut	2002	2001
Liikevaihto, MEUR	1 271,1	1 135,2
Liikevoitto ennen liikearvojen poistoa ja kertaluonteisia eriä (EBITA)	130,0	135,4
% liikevaihdosta	10,2	11,9
Liikevoitto ennen kertaluonteisia eriä (EBIT)	99,8	120,3
% liikevaihdosta	7,9	10,6
Voitto ennen veroja, MEUR	100,4	258,0
Voitto/osake, EUR	0,77	2,40
Oma pääoma/osake, EUR	5,53	5,84
Osinko/osake, EUR	0,50	1,00
Investoinnit, MEUR	282,9	125,2
Oman pääoman tuotto, %	13,7	47,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	23,0	59,9
Nettovelkaantumisaste, %	13,6	-36,6
Omavaraisuusaste, %	55,5	61,9
Henkilöstö, keskimäärin	11 591	10 058
Henkilöstö, 31.12.2002	12 418	10 589

- Liikevaihto kasvoi 12 % ja oli 1 271,1 milj euroa.
- Liikevoitto (EBITA) yli 10 % liikevaihdosta.
- TietoEnator vahvisti markkina-asemaansa useilla alueilla kumppanuussopimusten ja yritysostojen avulla.
- Korkean jalostusarvon palvelujen kysyntä oli vahva, vaikka tietotekniikkapalvelujen kysyntä yleisesti oli matala.
- Korkean jalostusarvon ulkoistukset vauhdittuivat.
- TietoEnatorista tuli johtava tietoliikennealueen tuotekehityspalveluiden toimittaja Pohjoismaissa, maailman suurin tietotekniikkatoimittaja metsäteollisuudelle sekä johtava kumppani ja ratkaisutoimittaja pankki- ja finanssisektorille Euroopassa.

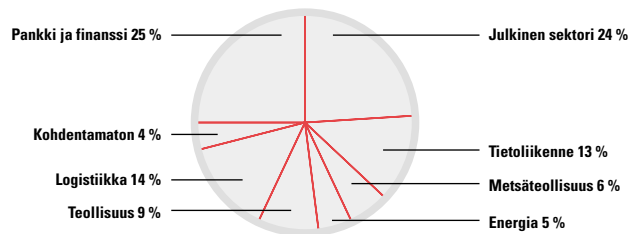
LIIKEVAIHTO MAITTAIN, 2002

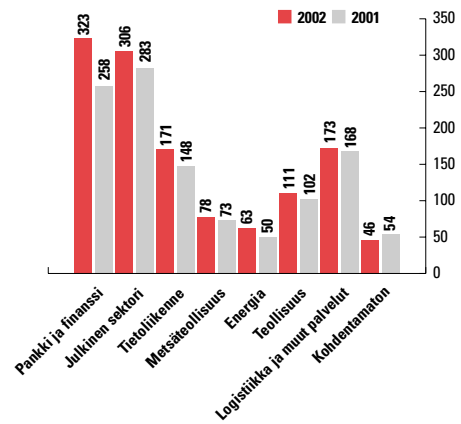
LIIKEVAIHTO MAITTAIN, MEUR

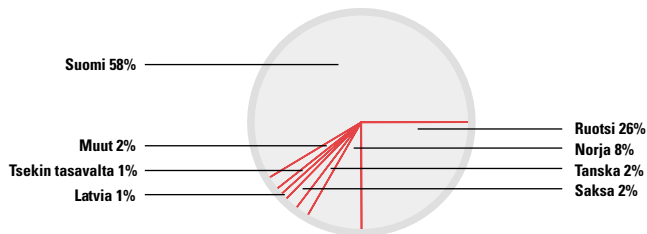
LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN, 2002

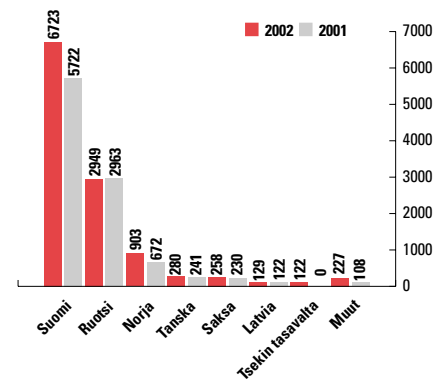
LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN, 2002/2001

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN MAITTAIN, 2002

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN MAITTAIN, 2002/2001

Vuoden 2002 keskeisiä tapahtumia

Tammikuu

TietoEnator teki BP:n kanssa maailmanlaajuisen sopimuksen TietoEnatorin Energy Components -järjestelmän käytöstä BP:n öljyn- ja kaasuntuotantotoiminnassa. Energy Components on johtava tuotannon raportoinnin ja hiilivetykirjanpidon globaali ratkaisu.

Helmikuu

Norjan pankki- ja rahoitusmarkkinoiden johtavan ohjelmistotoimittajan Ementor Financial Systemsin osto lujitti TietoEnatorin asemaa toimialan suurimpana tietotekniikkakumppanina Pohjois-Euroopassa. Kauppa lisäsi myös TietoEnatorin maailmanlaajuisesti tarjottavien pankki- ja rahoitusohjelmistoratkaisujen valikoimaa ja kasvatti konsernin kansainvälisten asiakkaiden määrää.

TietoEnator osti enemmistön saksalaisesta laskujen ja muiden kaupallisten dokumenttien sähköiseen välitykseen erikoistuneesta Seals Document Services GmbH:sta. Kauppa vahvisti ja laajensi liiketoimintaa Pohjoismaiden ulkopuolelle.

Maaliskuu

Digiroad-tietojärjestelmän toteutus Suomen tie- ja katuverkoston yhtenäiseksi perusrekisteriksi käynnistyi. Järjestelmä toimii liikenteen telemaattisten palvelujen pohjana. TietoEnatorin kehittämä Digiroad yhdistettynä satelliittipohjaisiin paikannusjärjestelmiin, matkapuhelinverkkoihin ja autojen ajotietokoneisiin tarjoaa laajat mahdollisuudet erilaisille palveluille.

Skånen julkinen hammashoito Ruotsissa valitsi toimintansa kehittämisen avuksi TietoEnatorin Efficaratkaisun. Tilaus on tähän mennessä TietoEnatorin suurin hammashuollon järjestelmätoimitus.

Huhtikuu

TietoEnator ja Nokia Networks tehostivat tuotekehitysyhteistyötään mobiilien runkoverkkojen alalla.

Toukokuu

TietoEnator osti loput TietoEnator MAS GmbH:n osakkeista. Kauppa vahvisti TietoEnatorin johtavaa asemaa Saksan paperiteollisuudessa ja loi pohjaa liike-toimintojen laajentamiselle Keski-Euroopassa.

Kesäkuu

TietoEnator osti 51 % tietoliikenneyritysten ja julkisten palveluyhtiöiden verkkojenhallinta- ja käytön tukijärjestelmiin erikoistuneen saksalaisen Sykora-konsernin osakkeista. Sykoralla on toimipisteitä seitsemässä Euroopan maassa.

Heinäkuu

TietoEnatorista tuli maailman suurin itsenäinen tietotekniikkatoimittaja metsäteollisuudelle sen hankittua Pohjois-Amerikan johtavan sellu- ja paperiteollisuuden tietojärjestelmätoimittajan Majiqin. Voimien yhdistäminen synnytti vahvan kumppanin suurille, kansainvälisille asiakkaille.

Elokuu

TietoEnator otti vastuulleen Metso-konsernin Lotus Notes -järjestelmän globaalit hallinnoinnin. Notes on Metso-konsernin strateginen viestintäkanava ja järjestelmän piirissä toimii tuhansia liiketoimintaa tukevia sovelluksia.

Syyskuu

Ericssonin kanssa tehdyn kumppanuussopimuksen seurauksena TietoEnatorista tuli Pohjoismaiden johtava T&K-palvelujen tuottaja tietoliikennesektorille. Osa Ericssonin asiakkaiden kiinteiden verkkojen ja matkapuhelinjärjestelmien tuotekehitystoiminnasta sekä 860 henkilöä siirtyivät TietoEnatorille.

Lokakuu

TietoEnator teki Nordean kanssa globaalit lisenssisopimuksen yleisseurooppalaisille rahastomarkkinoille kehitetystä ECM-sijoitusrahastojärjestelmästä.

TietoEnator toi markkinoille toisen sukupolven verkkopankkituotteen Finance Portalin. Ensimmäisen sukupolven verkkopankkiratkaisuja monin tavoin laajempi Finance Portal on kehitetty kansainvälisiä finanssimarkkinoita varten.

UPM-Kymmenen kanssa TietoEnator teki tehdasjärjestelmäaluetta koskevan strategisen kumppanuussopimuksen. Kumppanuuden keskeisenä tavoitteena on tukea tehtaiden toimintojen harmonisointia standardoimalla järjestelmien toiminnallisuus.

Marraskuu

TietoEnator toteutti Stora Enson kartonkiasiakkaille PartnerWebin tilaustenseurantaan. Järjestelmän taustalla on TietoEnatorin kanssa kehitetty Fenix-toiminnanohjausjärjestelmä, jonka Stora Enso ottaa käyttöön kaikissa Euroopan tehtaissaan.

Joulukuu

Energiayhtiö Fortum yhtenäistää koko konsernin työasemajärjestelmän. TietoEnator vastaa maailmanlaajuisesti hankkeen toteutuksesta.

Yleisradio Suomessa ja TietoEnator tekivät sopimuksen YLE:lle tietotekniikkapalveluja toimittavasta yhteisyrityksestä. TietoEnator Broadcasting IT Oy aloitti toimintansa vuoden 2003 alussa.

Toimitusjohtajan katsaus

Tavoitteiden saavuttamisessa voimakkaasti eteenpäin

Vuoden 2002 aikana kovaksi yltyneestä markkinoiden vastatuulesta huolimatta TietoEnatorin liikevaihto kasvoi 12 % ja liikevoitto ennen liikearvojen poistoja ylitti 10 %:n tason. Vielä tärkeämpää oli kuitenkin se, että pitkän aikavälin strategisten tavoitteiden saavuttamisessa yhtiö eteni voimakkaammin kuin useana edellisenä vuonna.

Ementor Financial Software AS:n hankinta Norjasta täydensi TietoEnatorin palveluja hyvin keskeisten peruspankkijärjestelmien osalta. Myös uusinta verkko-pankkiosaamista edustava personoitu monikanavainen portaaliratkaisu liitettiin vuoden aikana tähän maailman johtavaan finanssisektorin ratkaisutarjontaan. Saavutetut läpimurrot avaavat tietä TietoEnatorin etenemiselle sekä pohjoismaisissa kumppanuuspalveluissa että globaalissa ratkaisuliiketoiminnassa.

Majiqissa ja TietoEnatorissa yhdistyvät Amerikan ja Euroopan paras metsäteollisuuden tietotekniikkaosaaminen ja Majiqin hankinta teki TietoEnatorista maailman johtavan metsätoimialan ratkaisutoimitajan. Asiakasyritysten myönteinen suhtautuminen yritysostoon ja uudet maailmanlaajuiset toimitus-sopimukset suurille metsäyhtiöille kertovat toimialaosaamisen kasvavasta merkityksestä myös metsäteollisuuden tietotekniikassa.

Tietoliikenteessä konserni vakiinnutti vuoden aikana asemansa johtavien pohjoismaisten tietoliikennetoimittajien tietojärjestelmien kehityskumppanina, kun Ericsson päätti mittavasta kehitysvastuun siirrosta TietoEnatorille ja Nokia laajensi edellisenä vuonna syntynyttä yhteistyötä.

Tietoliikenneasiakkaiden ratkaisut kuvaavat hyvin jo jonkin aikaa nähtävissä ollutta kehitystä, jossa korkean jalostusarvon ulkoistamissopimukset tai, kuten TietoEnatorissa sanotaan, kumppanuuspalvelut liittyvät yhä selvemmin asiakkaan strategiseen tuotekehitykseen.

Suuri strateginen merkitys on myös terveydenhuollon alueen saavutuksilla. Perusterveydenhuollon ratkaisuihin liitettiin ensimmäistä kertaa maailmassa lääkärin puheentunnistus ja TietoEnator nousi Pohjoismaiden johtavaksi terveydenhuollon järjestelmätoimittajaksi. Saavutukset ovat erityisen merkittäviä siksi, että tietotekniikkaratkaisut nähdään yleisesti tärkeimmäksi keinoksi vastata väestön ikääntymisestä johtuviin terveydenhuollon suuriin haasteisiin.

Konsernin kehitys ja painopisteet ovat edelleen perustuneet valittujen toimialojen ratkaisutarjonnan ja kumppanuuspalvelujen ainutlaatuisen yhdistelmään. Syvä toimialaosaaminen muodostaa sekä ratkaisutarjonnan että kumppanuuspalvelujen kasvupohjan ja kumpikin tukee toistaan uusissa asiakassuhteissa ja uusilla markkinoilla.

Tietotekniikkainvestointien kasvun hidastuttua taistelu markkinoilla on pääasiallisesti markkinaosuustaistelua. Tätä käydään alhaisen jalostusarvon palveluissa ensisijaisesti hinnalla ja korkean jalostusarvon palveluissa laadulla ja osaamisella. Merkittävimmät osuuksien muutokset sisäisten ja ulkoisten tietotekniikkamenojen kesken tapahtuvat hitaan talouskasvun aikana, jolloin suuria tuottavuushyppyjä haetaan ulkoistamistratkaisuilla. Tästä johtuva kysyntä voi tarjota tietotekniikan palveluyrityksille merkittäviä kasvumahdollisuuksia myös olosuhteissa, joissa kokonaisinvestoinnit eivät kasva.

Markkinoiden tarpeet alkaneena vuonna eivät olennaisesti poikkea päättyneestä vuodesta. TietoEnator

on sijoittunut hyvin kysyntään nähden ja alkuvuoden kasvu muodostuu edellisen vuoden tavoin pääasiallisesti uusista kumppanuussopimuksista. Toimialoista suurin kasvu saavutettaneen tietoliikenne- ja finanssi-sektoreilla, mutta myös terveydenhuollon alueella liikevaihdon odotetaan kasvavan edelleen ripeästi. Maantieteellisesti kasvun painopiste on siirtymässä kumppanuuspalveluissa Suomesta Ruotsiin ja ratkaisutarjonnassa Pohjoismaiden ulkopuolelle. Vuoden 2002 menestyksellisen markkinavaltauksen jälkeen johdon tavoitteiden painopistettä on siirretty saavutettujen markkina-asemien hyödyntämiseen. Kokonaisuudessaan konserni tavoittelee alkaneena vuonna yli 10 %:n liikevaihdon kasvua ja edellisvuotta korkeampaa liikevoittoa ennen liikearvojen poistoja.

TietoEnatorin pitkä linja tähtää yhä ylemmäs arvo- ketjussa, yhä syvemmälle valittujen sektorien toimiala-osaamisessa, yhä lähemmäs asiakkaan sydäntä ja yhä kauemmas maailmalle. Tämän linjan toteuttaminen voi perustua vain jatkuvan asiakashyödyn ja henkisen kasvun ylläpitämiseen. Asiakkaille ja henkilöstölle kuuluu ansio myös päättyneen vuoden saavutuksista. Haluan esittää niistä parhaimmat kiitokseni.

Matti Lehti
toimitusjohtaja

Osaaminen on liiketoimintaa

TietoEnatorin visio on olla maailman johtava korkean jalostusarvon tietotekniikkapalvelujen toimittaja valituille asiakastoimialoille. Tämä on vaativa tavoite yrityksen henkilöstöhallinnolle. Voidakseen saavuttaa sen TietoEnatorin täytyy pystyä palkkaamaan ja pitämään palveluksessaan henkilöitä, jotka haluavat kehittää ja tarjota asiakkaille näiden kilpailukykyä parantavaa osaamista.

TietoEnatorin visio edellyttää voimakasta sitoutumista lisäarvon tuottamiseen asiakkaille. Yrityksen johtoajatusten mukaan tämä arvontuottamisprosessi perustuu kahteen yhteiseen arvoon: henkiseen kasvuun ja asiakashyötyyn. Konsernin henkilöstöhallinto pyrkii mahdollistamaan näiden arvojen toteutumisen luomalla edellytykset jatkuvalla suorituskyvyn parantamiselle, osaamisen kehittämiselle ja urakehitykselle.

Liiketoimintalähtöinen osaamisen hallinta

TietoEnatorissa osaamisen hallinta on jokavuotinen, jatkuva prosessi, jota käytetään liiketoiminnan edellyt-

tämän keskeisen osaamisen hallinnassa ja kehittämisessä. Osaamisen hallinta on olennainen osa liiketoiminnan suunnitteluprosessia, johon koko henkilöstö osallistuu. Näin varmistetaan operatiivisen toiminnan ja strategisen suunnittelun koordinointi käytännön tasolla. Tätä prosessia kutsutaan nimellä Business Driven Competence Management (BDCM). Se keskittää osaamisen kehittämisen strategisesti tärkeille alueille varmistuen lisäarvon tuoton asiakkaille.

BDCM on parhaaksi havaittuihin käytäntöihin perustuva työskentelytapa, jossa analysoidaan tiimin olemassa oleva ja tarvittava osaaminen. BDCM-malli nykymuodossaan syntyi vuonna 2000, ja se perustuu jo 1990-luvulla kehitettyihin parhaisiin käytäntöihin. Malli on vähitellen otettu käyttöön TietoEnatorin liiketoiminta-alueilla ja niiden tulosityksiköissä.

Vuoden 2002 aikana mallin käyttöä edistettiin laajalti kaikissa konsernin osissa ja sen käyttöönottoa kannustettiin voimakkaasti. Yhä useammat esimiehet ovat havainneet sen olevan käyttökelpoinen väline

muutoksen hallinnassa, koska sen avulla voidaan yhdistää osaamisen suunnittelu strategiseen johtamiseen ja vuosisuunnitteluun. Monessa tapauksessa prosessia on sovellettu läheisessä yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Järjestelmälliset investoinnit osaamisen kehittämiseen ovatkin entisestään vahvistaneet TietoEnatorin kykyä toimittaa korkean jalostusarvon tietotekniikkapalveluita, jotka perustuvat sekä sen vahvaan asiakastoimialaosaamiseen että viimeisimmän tietotekniikan hallintaan.

Henkilöstön halu osaamisensa kehittämiseen ja osallistua BDCM-prosessiin kasvoi selvästi. TietoEnatorin tavoitteena on, että kaikki henkilöstön jäsenet käyvät vuosittain kehityskeskustelun esimiehensä kanssa. Tämä tavoite lähes saavutettiin vuonna 2002, mikä on selvä parannus aiempaan.

Sisäistä työkiertoa kehitetään

Yksi henkilöstön kehittämisen painopisteistä vuonna 2002 oli konsernin sisäisen työkierron tehostaminen. Konsernin sisäisen ja ulkoisen sähköisen rekrytoinnin järjestelmää (eMploy) kehitettiin edelleen vastaamaan paremmin työkierron tarpeita. eMployssa julkaistaan kaikki avoimet työpaikat, joita henkilöstö voi hakea järjestelmän avulla. He voivat myös jättää järjestelmään avoimen hakemuksen ollessaan kiinnostuneita työkierrosta. Konsernissa laadittiin myös koko konsernin kattavat sisäisen työkierron periaatteet ja niihin perustuvat käytännön toimintamallit, joista tiedotettiin koko henkilöstölle. Tavoitteena on lisätä henkilöstön tietoisuutta sisäisistä urakehitysmahdollisuuksista.

Hyvin toimiva sisäinen työkierto on ensiarvoisen tärkeää TietoEnatorille. Voidakseen saavuttaa kasvutavoitteensa TietoEnatorin täytyy pystyä rekrytoimaan ja pitämään palveluksessaan markkinoiden parhaat osaajat. Tehostettu sisäinen työkierto luo uusia urakehitysmahdollisuuksia, jotka puolestaan parantavat henkilöstön työtyytyväisyyttä ja vähentävät sen vaihtuvuutta. Konserninlaajuisen työkiertojärjestelmän avulla voidaan myös paremmin paikallistaa käyttämätön osaamispotentiaali ja saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä konsernin ulkoisissa rekrytointikuluissa.

Johdon koulutuksen pohjaa laajennettiin

Yhdessä maailman johtaviin liikkeenjohdon korkeakouluihin kuuluvan IMD:n kanssa toteutettu ylimmän johdon kehitysohjelma jatkui. Tähän mennessä 52 johdon edustajaa on osallistunut vuoden kestäväan koulutusohjelmaan, joka keskittyy TietoEnatorin kansainväliseen kasvuun. Keväällä 2003 uusi, 25 henkilöstä koostuva ryhmä aloittaa koulutuksen.

Täydentääkseen kansainvälisen tason johtamiskoulutustaan TietoEnator käynnisti konserninlaajuisen Business Excellence in TietoEnator (BETE) -koulutusohjelman. Ohjelma kattaa keskijohdon koulutustarpeet, ja se toteutetaan läheisessä yhteistyössä tunnetun pohjoismaisen johtamiskoulutusorganisaation IFL:n kanssa. BETE-ohjelma nivoutuu TE-IMD-ohjelmaan osittain yhteisen henkilöstön ja sisällön kautta. Vuosittain toteutetaan kaksi ohjelmaa, joiden kohderyhmä koostuu 350–400 henkilöstä.

Vuoden 2003 aikana kiinnitetään huomiota erityisesti esimiesvalmennukseen, jota tällä hetkellä toteutetaan kansallisesti eri maissa. Esimiesvalmennuksen lisäksi keskitytään ennen kaikkea eritasoisten projektijohtajien koulutukseen. Vuoden 2002 syksyllä perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä on luoda yhteinen perusta projektijohtajien koulutukselle. Tämä työ saatetaan päätökseen vuoden 2003 aikana.

Suosituimmuutta työnantajana mitataan

Yksi TietoEnatorin tavoitteista on olla suosituin työnantaja tietotekniikan ammattilaisten ja opiskelijoiden keskuudessa. Tavoitteena on myös se, että oma henkilöstö, mukaan lukien TietoEnatorin jättävät henkilöt, arvostaa konsernia työnantajana.

Suosituimmuutta mitataan neljällä indeksillä. Kiinnostavuusindeksi mittaa TietoEnatorin vetovoimaa huolellisesti valitun, nuorista ammattilaisista ja opiskelijoista koostuvan kohderyhmän keskuudessa. Sitouttamisindeksi mittaa työntekijöiden tyytyväisyyttä

tä TietoEnatoriin työnantajana. Kolmas indeksi perustuu lähtöhaastatteluihin, jotka suoritetaan työntekijöiden siirtyessä pois konsernin palveluksesta. Mittauksen neljännessä osassa TietoEnator seuraa säännöllisesti henkilöstön vaihtuvuuden kehitystä.

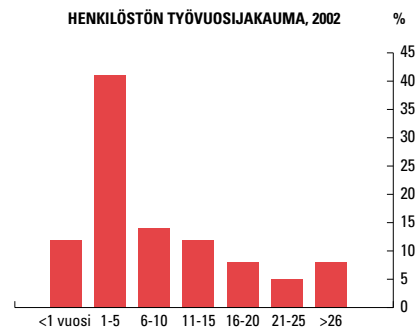
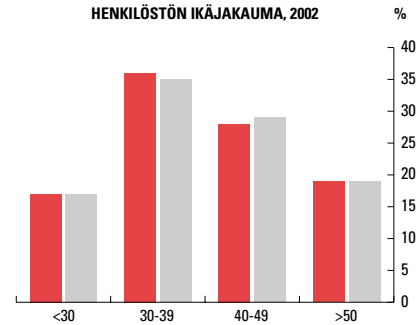
Vuonna 2002 TietoEnator lisäsi kiinnostavuuttaan Pohjoismaissa, ja kiinnostavuusindeksi ylitti vuoden tavoitteet. Sitouttamisindeksi oli edellisvuoden tasolla, ja työntekijöiden vaihtuvuus laski 8,9 %:sta 5,5 %:iin.

Valmiina kohtaamaan tulevaisuuden haasteet

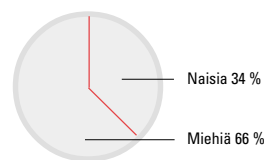
Vuonna 2002 TietoEnatorin henkilöstömäärä kasvoi 2 000:lla kumppanuus- ja ulkoistussopimusten sekä yritysostojen ansiosta. Toisaalta uusia työntekijöitä ei juurikaan rekrytoitu. Uusien yksiköiden integrointi on sujunut suunnitelmien mukaisesti. Liiketoimintayksiköissä tehtiin useissa maissa TietoEnatorin strategian ja alan vaikean markkinatilanteen edellyttämiä organisaation uudelleenjärjestelyjä.

TietoEnatorin kasvu kumppanuus- ja ulkoistussopimusten sekä kansainvälistymisprosessin kautta jatkuu huolimatta yhä kiristyvästä kilpailusta sekä tietotekniikkapalveluiden että osaamisen markkinoilla. Kilpailukykyisen strategiansa ja vahvan taloudellisen asemansa ansiosta TietoEnatorilla on hyvät edellytykset vastata näihin haasteisiin.

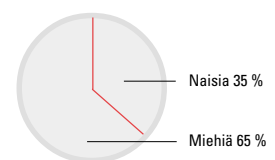
TietoEnatorin mittavat investoinnit henkilöstön kehittämiseen jatkuvat yhä vaativammasta markkinatilanteesta huolimatta. Yksi vuoden 2003 painopisteistä on lyhyen ja pitkän tähtäimen kannusteohjelmat kattavan johtamis- ja palkkiojärjestelmän edelleen kehittäminen.

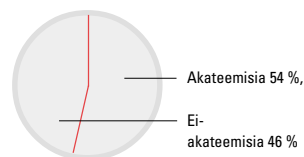
HENKILÖSTÖN SUKUPUOLIJAKAUMA, 2002

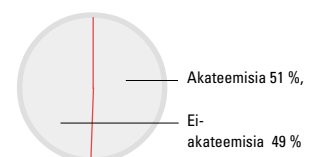
HENKILÖSTÖN SUKUPUOLIJAKAUMA, 2001

AKATEEMINEN KOULUTUS, 3 VUOTTA TAI ENEMMÄN, 2002

AKATEEMINEN KOULUTUS, 3 VUOTTA TAI ENEMMÄN, 2001

Koko organisaatio rakentamassa yhteistä brandia

TietoEnator otti vuoden 2002 aikana käyttöön kattavan, yhteisen brandiohjeiston, jonka tavoitteena on tukea konsernin kansainvälistymisprosessia ja ohjata 13 000 asiantuntijasta koostuvaa organisaatiotamme saavuttamaan johtavan aseman osaamisalueillamme.

Vuosien 2003–2004 aikana käyttöön otettava ohjeisto sisältää vahvan brandin rakentamiseen tarvittavat periaatteet ja välineet. Sen tarkoituksena on tuoda strategiamme ja johtajatuksemme esille kaikessa viestinnässä sekä vahvistaa sisäistä ja ulkoista yrityskuvaamme. TietoEnatorin kaltaisessa organisaatiossa on tärkeitä rakentaa vahva sisäinen branditietoisuus. Koko henkilöstömme vahva henkilökohtainen sitoutuminen ja tahto kehittää itseään tarvitaan voidaksemme saavuttaa tavoitteemme.

Selkeällä strategialla kohti visiota

Meillä on yhteinen visio: maailman johtava korkean jalostusarvon tietotekniikkapalvelujen toimittaja valituilla asiakastoimialoilla. Saavuttaaksemme tämän olemme tehneet tärkeän brandia koskevan strategisen päätöksen: meillä on vain yksi yhteinen brandi, TietoEnator.

Olemme siis päätyneet monoliittiseen brandistrategiaan. Uusia alabrändeja ei enää kehitetä, olemassa olevat yhtenäistetään, ja tuotteille ja palveluille annetaan jatkossa niiden sisältöä selkeästi kuvaavat nimet. Liiketoiminnan ja talouden näkökulmasta kaikki konsernin investoinnit rakentavat samaa brandia, mikä luo sekä sisäisiä että ulkoisia synergiaetuja.

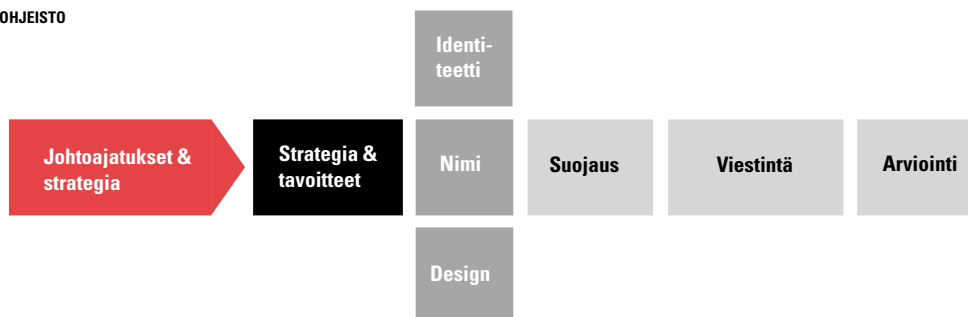
Lupaukset ja arvot luovat brandin identiteetin

Brandeilla, kuten ihmisillä, on oma identiteettinsä. Meidän brandi-identiteettimme perustuu brandin lupauksiin ja meitä ohjaaviin arvoihin.

Onnistuaksemme identiteetin luomisessa, meidän on aina pidettävä lupauksemme. Toiminta-ajatuksemme määrittämä päämäärämme on tietoyhteiskunnan rakentaminen. Näemme roolimme sellaisen tietoyhteiskunnan arkkitehtina ja toteuttajana, jossa suurin osa kaikista palveluista ja tuotteista tuotetaan, jaetaan ja kulutetaan digitaalisessa muodossa. Täyttääksemme paikkamme tietoyhteiskunnan rakentamisessa lupaamme aina tuottaa asiakkaillemme korkean jalostusarvon tietotekniikkapalveluja valituilla asiakastoimialoilla. Tämä lupaus perustuu liiketoimintamme ytimen muodostavaan osaamiseemme: asiakkaidemme liiketoiminnan syvälliseen tuntemiseen ja viimeisimmän tietotekniikan hallitsemiseen. Konsernimme arvot, asiakashyöty ja henkinen kasvu, mahdollistavat brandilupauksemme toteutumisen.

Kaikki viestintämme – kaikilla tasoilla, kaikille kohderyhmille ja maantieteellisesti kaikilla markkinoilla – pohjautuu tähän ohjeistoon. Sen avulla sekä yksittäiset henkilöstömme jäsenet että koko organisaatio voivat saavuttaa yrityksemme strategiset tavoitteet.

TIETOENATORIN BRANDIOHJEISTO

Johtoajatukset ja strategia

Verkkotalouden arkkitehti ja toteuttaja

TietoEnatorin toiminta-ajatus on tietoyhteiskunnan rakentaminen. Määrittelemme tietoyhteiskunnan tai verkkotalouden taloudeksi, jossa suurin osa kaikista palveluista ja tuotteista tuotetaan, jaetaan ja kulutetaan sähköisesti tietoverkkojen kautta. Näemme tehtäväksemme toimia verkkotalouden arkkitehtina ja toteuttajana sekä aktiivisena kumppanina, joka konsultoi, kehittää ja hoitaa asiakkaidensa sähköistä liiketoimintaa.

Toimintaympäristömme merkittävimmät muutokset ja tärkeimmät tietotekniikkapalveluiden kysyntää synnyttävät tekijät liittyvät tietoyhteiskuntaan siirtymiseen. Elämme keskellä digitaalista vallankumousta: mikroprosessorit tulevat osaksi kaikkia käyttämiämme koneita ja laitteita, jotka ovat yhteydessä toisiinsa langallisten ja langattomien tietoverkkojen välityksellä.

Siirymme nopeasti kohti yhteiskuntaa, jossa tietointensiiviset tuotteet ja palvelut tuotetaan, jaetaan ja kulutetaan sähköisesti tietoverkkojen kautta. Myös fyysisten tuotteiden tuotannossa ja jakelussa suurin osa ohjaustiedosta saadaan verkosta. Tuotanto ja kulutus ovat siirtymässä fyysisistä verkoista sähköisiin verkkoihin, koska asiakkaat voivat jälkimmäisten avulla saada tuotteensa ja palvelunsa nopeammin, edullisemmin ja vähemmän ympäristöä kuormittaen.

Johtava asema maailmassa valituilla markkinoilla

Visionemme on olla maailman johtava korkean jalostusarvon tietotekniikkapalveluiden toimittaja valituilla asiakastoimialoilla. Johtajuus ajattelussamme merkitsee johtavaa osaamista, markkinaosuutta ja kannattavuutta. Korkea jalostusarvo merkitsee korkeaa hyödynnettävyyttä ja kannattavuustasoa sekä asiakkaalle että meille.

Kasvu, tulos, suosituin työnantaja

Pitkän tähtäimen päämäärämme ovat:

- Liikevaihdon kasvu yli 20 %
- Vähintään markkinoiden kasvua vastaava orgaaninen kasvu, lisäkasvu yritysostojen kautta
- Liikevoitto (EBIT) yli 10 %
- Jokainen liiketoiminta-alue tuottaa omistaja-arvoa
- Suosituimmuusasema työnantajana tietotekniikan ammattilaisten keskuudessa

Toimialaosaamisen maailmanlaajuinen hyödyntäminen

Keskitymme kansainvälisessä kilpailussa strategisten investointien avulla niille markkina-alueille, joilla voimme saavuttaa ylivoimaisen osaamisen, vahvan markkina-aseman ja hyvän kannattavuuden.

Strategiamme on toimialaosaamisen maailmanlaajuinen hyödyntäminen. Toimintamme painopisteet ja erikoistuminen perustuvat taustaamme ja asiakkaissimme. Keskitymme asiakastoimialoille, jotka edustavat vahvimpia pohjoismaisia toimialoja sekä TietoEnatorin syvällisintä osaamista. Nämä toimialat ovat finanssi, tietoliikenne ja media, julkinen hallinto ja terveydenhuolto sekä metsä- ja energiasektori.

Näillä toimialoilla hyödynnämme asiantuntemuksemme monistettaviksi ratkaisuksiksi, jotka muodostuvat konsepteista, komponenteista ja valmisohjelmistoista. Nämä monistettavat ratkaisut ovat pisimmälle jalostettua toimialaosaamistamme.

Rakennamme tietoyhteiskuntaa konsultoimalla, kehittämällä ja hoitamalla asiakkaittemme ydinliiketoimintaa palvelimissa, verkoissa ja päätteissä. Tämä edellyttää läheistä yhteistyötä ja strategista kumppanuutta asiakkaitten kanssa. Voidakseen tulla uskottavaksi strategiseksi yhteistyökumppaniksi tietotekniikkapalveluiden tarjoajan tulee tuntee asiakkaittensa liiketoiminta syvällisesti ja samanaikaisesti hallita viimeisin tietotekniikka. Erikoistuminen valittuihin

asiakastoimialoihin on tästä syystä ratkaisevaa menestyksellemme.

Voimakas toimialakeskittyminen on johtanut kahteen liiketoimintakonseptiin: asiakaskumppanuuteen ja uudelleen hyödynnettävissä oleviin ratkaisuihin. Kumppanuusliiketoiminnassa painopiste on pohjoismainen, ratkaisuliiketoiminnassa globaali.

Ratkaisuissa painopistealueemme ovat mobiili- ja internet-pankkitoiminta, mobiili tietoliikenne ja media, digitaaliset viranomaispalvelut ja terveydenhuollon palvelut sekä digitaalinen metsä- ja energiaketju.

Asiakaskumppanuudet tukevat voimakkaasti monistettavien ratkaisujen kehittämistä. Toisaalta ratkaisuista alkunsa saanut yhteistyö asiakkaan kanssa kehittyi usein laajemmaksi kumppanuussuhteeksi. Toimialaosaaminen syvenee asiakaskumppanuuksien kautta ja kertaantuu monistettavissa ratkaisuisissa.

Asiakashyöty, henkinen kasvu

Olemme huippuosaamista edustava eurooppalainen tietotekniikan palveluyritys, jolla on vahva pohjoismainen tausta. Arvomme ovat asiakashyöty ja henkinen kasvu. Koko toimintamme perustuu vahvaan tahtoon tuottaa lisäarvoa asiakkaillemme ja tarjota henkilöstöllemme mahdollisuudet jatkuvaan kasvuun ja kehittymiseen niin yksilöinä kuin ryhmän jäseninä.

Konsernikatsaus 2002

Vuoden 2002 markkinatrendit

Vuoden 2001 loppupuolella alkanut talouden alavire jatkui ja syveni vuoden 2002 aikana. Markkinoiden kasvu oli vähäinen tietotekniikkainvestointien laskiessa edelleen sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa. Tietotekniikkatoimialan kokonaiskasvu oli suurimman osan vuotta vaatimatonta, ja monilla alueilla kehitys oli jopa negatiivinen. Voimakkaimmin talouden lasku vaikutti tietoliikenne- ja finanssisektoreihin, joilla investoinnit olivat vaatimattomia. Myös palkka- ja taloushallinnon järjestelmien lisenssimyynti laski selvästi vuoden aikana.

Samanaikaisesti kiinnostus korkean jalostusarvon palveluihin kuten ulkoistukseen ja kumppanuuksiin, sovellushallintaan sekä tuotekehityspalveluihin kasvoi vastaavasti kuin Suomessa 1990-luvun puolivälin laman aikana. Tällöin monet suomalaiset yritykset ja pankit päättivät ulkoistaa tietotekniikkatoimintonsa selvittääkseen kustannusten kasvusta ja tuottojen laskusta sekä voidakseen keskittyä omaan ydinliiketoimintaansa. Samalla ne aloittivat siirtymisen

digitaalisiin liiketoimintaprosesseihin. Viime vuonna vastaavanlainen suuntaus oli selvin Ruotsin markkinoilla, jossa lähinnä historiallisista ja organisatorisista syistä ulkoistus- ja kumppanuusliiketoiminta on tähän saakka ollut suhteellisen vähäistä. Ruotsissa tehtiin ensimmäiset suuret ulkoistussopimukset, ja merkittävistä näistä oli Ericssonin kiinteiden ja matkapuhelinverkkojen tuotekehitystoimintojen siirtyminen Tieto-Enatorin vastuulle. Tämä sopimus oli myös ensimmäinen Ruotsissa tehty tuotekehitystoiminnan ulkoistussopimus. Asiakkaiden kiinnostus ulkoistuksen tarjoamiin mahdollisuuksiin kasvoi jatkuvasti vuoden aikana.

Talouden laskusuhdanne vaikutti aluksi pääasiassa pienissä ja keskiuurissa yrityksissä ja erityisesti sellaisissa yrityksissä, jotka ovat vahvasti riippuvaisia henkilötöiden myynnistä tai laitekaupasta. Vähitellen vaikutukset laajenivat myös suurempiin yrityksiin, mikä johti hintapaineisiin, henkilöstön vähennyksiin ja uudelleenjärjestelyihin, myös kansainvälisesti.

Markkinatilanne oli erittäin vaikea koko vuoden. Laitteistojen ja henkilötöiden kysyntä pysyi alhaisena,

ja hintakilpailu näillä alueilla oli kova.

Kiinnostus kokonaan uusien järjestelmien kehittämiseen tai olemassa olevien järjestelmien korvaamiseen tai uudistamiseen oli heikkoa lähes kaikilla toimialoilla, ennen kaikkea finanssisektorilla. Asiakkaat keskittyivät edelleen kustannussäästöihin ja sisäisen tehokkuuden parantamiseen lyhyellä tähtämellä. Tämä aiheutti kuitenkin patoutunutta kysyntää järjestelmien ja ratkaisujen kehittämiseksi ja yhtenäistämiseksi.

Suomen markkinoilla kehitys oli edelleen vakaa. Tilanne oli tiukin Ruotsissa, mikä johtui pitkälti tietoliikennemarkkinoiden vaikeuksista, jotka vaikuttivat kielteisesti lähes koko Ruotsin tietotekniikkasektoriin.

Työmarkkinatilanne tietotekniikka-alueella oli suotuisa. Henkilöstön vaihtuvuus oli alhainen ja palkkakehitys maltillinen. Pienten, keskisuurten ja suurten yritysten laajojen henkilöstön irtisanomisten seurauksena asiantuntevan henkilöstön löytäminen ja palkkaaminen helpottui myös alueilla, joilla on aiemmin ollut vaikea löytää työntekijöitä.

Kilpailu- ja markkinatilanne

Kilpailu ja hintapaine kiristyivät kaikilla maantieteellisillä markkinoilla ja toimialoilla. Talouden laskusuhdanne ja suurten, kansainvälisten, pohjoismaisille markkinoille pyrkivien yritysten aiheuttama puristus johtivat voimakkaaseen hintapaineeseen ennen kaikkea henkilötöiden myynnissä mutta myös perinteisissä käsittelypalveluissa, joita lukuisat TietoEnatorin kilpailijat tarjoavat. Asiakkaat odottavat tämän tyyppisten palveluiden kustannusten laskevan vuosittain 10 -15 prosenttia. Vaativampien korkean jalostusarvon palveluiden kuten sovellushallinnan ja tuotekehityspalveluiden alueella hintoihin kohdistuva paine ei kuitenkaan ollut yhtä voimakasta.

TietoEnatorilla on pohjoismaisilla markkinoilla vahva asema. Se perustuu valittujen asiakastoimialojen syvälliseen osaamiseen yhdistettynä järjestelmäkehityksen, -toteutuksen, -integraation ja käsittelypalvelujen asiantuntemukseen. Asiakastoimialat ovat pankki ja finanssi, tietoliikenne ja media, julkinen sektori sekä metsä- ja energiateollisuus. Osaamisensa ansiosta TietoEnatorilla on johtava rooli meneillään olevassa siirtymisessä kohti tietoyhteiskuntaa, jossa se nyt ja tulevaisuudessa tukee asiakkaidensa liiketoimintaa korkean jalostusarvon ratkaisulla ja palveluilla. Koska toiminta perustuu pitkäaikaisiin asiakkaan ja TietoEnatorin välisiin suhteisiin, TietoEnator ei myöskään ole erityisen herkkä talouden laskusuhdanteille.

Tämä vahvuus tuli selvästi esille vuonna 2002, jolloin TietoEnator pystyi kovasta kilpailusta ja yleisesti heikosta markkinatilanteesta huolimatta lujittamaan asemaansa ja saamaan uusia asiakkaita valituilla asiakastoimialoillaan. Merkittävin uusi sopimus oli Ericssonin tuotekehitystoiminnan siirtyminen TietoEnatorille. Tämän sopimuksen ja uuden yhteistyön ansiosta yhtiöstä tuli johtava tietoliikennealueen tuotekehitystoimittaja Euroopassa. TietoEnatorin kilpailijat koostuvat sekä suurista kansainvälisistä yrityksistä että pienistä ja keskisuurista paikallisista yrityksistä.

TietoEnator vahvisti asemaansa myös finanssisektorilla vuoden 2002 aikana ostamalla norjalaisen ohjelmistotoimittajan Ementor Financials Systemsin. Kauppa lisäsi TietoEnatorin henkilömäärää usealla sadalla asiantuntijalla ja toi sille lukuisia uusia asiakkaita. Nordean kanssa harjoitetun pitkäaikaisen yhteistyön ansiosta TietoEnatorista tuli myös maailman johtava personoitujen internetpankkiratkaisujen toimittaja. TietoEnatorin kilpailijat tällä alueella ovat sekä suuria kansainvälisiä yrityksiä että pieniä finanssialaan erikoistuneita yrityksiä, mutta myös asiakkaitten omia tietotekniikkaosastoja.

Yhdysvaltalaisen metsäteollisuuden tietotekniikkaratkaisujen toimittajan Majiqin ostolla TietoEnator vahvisti entisestään asemaansa suurimpana riippumattomana tietotekniikkaratkaisujen toimittajana metsäteollisuudelle ja tämän alan maailmanlaajuisesti johtavana brandina. Yrityskauppa vahvistaa TietoEnatorin asemaa Yhdysvaltojen markkinoiden lisäksi myös Euroopassa ja Aasiassa. Alan kilpailu koostuu pääasiassa suurten yritysten omista tietotekniikkaosastoista. Energiasektorilla toiminta kasvoi edelleen, ja uusia sopimuksia tehtiin vanhojen ja uusien kansainvälisten asiakkaiden kanssa, ennen kaikkea öljy- ja kaasuteollisuudessa. TietoEnatorin kehittämiä ja toimittamia järjestelmiä on asennettu ja ollaan parhaillaan asentamassa lukuisiin eri maihin.

Kilpailu julkisella sektorilla kasvoi yhä useamman yrityksen havaittua Pohjoismaiden julkisen sektorin nopean kasvun ja voimakkaan investointitoiminnan. TietoEnator on jo vuosia aktiivisesti kehittänyt toimintaansa esimerkiksi terveydenhuollon alueella ja sillä on erittäin vahvat suhteet asiakkaisiinsa, joten yhtiö onnistui vahvistamaan asemaansa Pohjoismaiden johtavana terveydenhuollon ratkaisujen sekä tärkeimpänä ulkoistus- ja käsittelypalveluiden toimittajana. TietoEnatorin kilpailijat ovat pääasiassa pohjoismaisia tai paikallisia yrityksiä.

Ulkoistus ulkomaille

Markkinoiden heikko kehitys ja tarve saavuttaa nopeasti kustannussäästöjä käynnistivät keskustelut toimintojen ulkoistamisesta ulkomaille eli ohjelmointi- ja kehitystoimintojen siirtämisestä halvemmän kustannustason maihin kuten Intiaan tai Kiinaan. Nämä palvelut eivät vielä ole lyöneet itseään läpi Pohjoismaissa. TietoEnatorin mielestä toimintojen ulkoistus ulkomaille on käyttökelpoinen toimintamalli silloin, kun on kyse tuotekehityksen tai suurempien teknisten tehtävien toteutustyöstä. Toimintamallin soveltaminen on kuitenkin huomattavasti vaikeampaa korkean jalostusarvon palveluissa, joissa yhteistyö asiakkaan kanssa on syvää ja monimuotoista, tai asiakkaan toiminnan kannalta kriittisissä käsittelypalveluissa, jotka kuuluvat TietoEnatorin keskeisiin palveluihin.

TietoEnator tutkii toimintamallin käyttökelpoisuutta ja toteutusmahdollisuuksia käytännössä. Baltian maat ja Venäjä, joissa konsernilla jo on merkittävää toimintaa, ovat yhtä kiinnostavia kohteita kuin esimerkiksi Intia ja Kiina. Myös kulttuurierot edellä mainittuihin maihin ovat pienemmät.

Keskittyminen jatkuu

Tiedon ja Enatorin yhdistäminen saatiin menestyksellisesti päätökseen vuoden 2001 aikana, ja tärkeän osan prosessia muodosti konsernin ydinliiketoimintaan kuulumattomista toiminnoista luopuminen. Tämän ansiosta TietoEnator saattoi vuonna 2002 keskittää voimavaransa toiminnan laajentamiseen monilla alueilla. Tämä johti mm. useiden laajojen sopimusten allekirjoittamiseen asiakkaiden kanssa sekä lukuisiin yritysostoihin. Suurten yritysostojen, kuten Ementor ja Majiq, lisäksi tehtiin pienempiä, konsernin asemaa tärkeillä markkinoilla vahvistavia sopimuksia. Näiden

myötä saatiin asiantuntevaa henkilöstöä, hyviä ratkaisuja ja vahvoja asiakassuhteita. Vuonna 2002 tehtiin yhteensä yli 20 yritysostoa.

TietoEnatorin riippuvuus henkilötyön myyntiin liittyvistä palveluista väheni edelleen, minkä ansiosta yli 80 prosenttia toiminnasta on nyt kumppanuuteen perustuvaa korkean jalostusarvon liiketoimintaa.

Vuoden 2002 kehitys

Heikon tilanteen jatkuminen tietoliikennemarkkinoilla yhdessä henkilöstö- ja talousohjauksen järjestelmien lisenssimyynnin laskun kanssa vaikutti yrityksen tulokseen kielteisesti vuonna 2002. Tätä kehitystä vahvisti myös pankki- ja finanssisektorin ratkaisujen lisenssimyynnin nopea lasku. Lisenssimyynnissä tilanne ei juuri parantunut vuoden 2002 viimeisten kuukausien aikana, kun taas kiinnostus korkean jalostusarvon palveluihin ja kumppanuusliiketoimintaan kasvoi edelleen, mikä saattaa viitata yleisen toimintamallin muutokseen ainakin Ruotsin markkinoilla.

Konserni sopeutti liiketoimintansa laajuutta ja painopistettä markkinakehityksen mukaan. Tämän johdosta joidenkin yksiköiden henkilömäärä laski, kun taas toisten kasvoi. Supistukset koskivat vuoden aikana noin 400 henkilöä.

Koko vuoden liikevaihto oli 1 271,1 (1 135,2) milj. euroa, mikä merkitsee 12 %:n kasvua. Orgaaninen kasvu oli 6 %.

Liikevoitto ennen liikearvojen poistoa (EBITA) oli 130,0 (2001:135,4 ennen kertaluonteisia eriä) milj. euroa eli 10,2 % (11,9) liikevaihdosta. Liikevoitto liikearvojen poiston jälkeen (EBIT) laski 99,8 (2001: 120,3 ennen kertaluonteisia eriä) milj. euroon eli 7,9 %:iin (10,6) liikevaihdosta. Voitto osaketta kohden ennen liikearvojen poistoa oli 1,14 (2001: 1,23 ennen kertaluonteisia eriä) euroa ja liikearvojen poiston jälkeen 0,77 (2001: 1,05 ennen kertaluonteisia eriä) euroa.

TietoEnator investoi voimakkaasti tulevaan kasvuun vuonna 2002. Yhteensä yritysten ja liiketoiminnan ostoihin käytettiin 180,1 (56,0) milj. euroa. Voimakkaan investointitoiminnan ja osingonjaon vuoksi tase kääntyi vuoden aikana 202 milj. euron vahvasta, negatiivisesta nettovelka-asemasta lievästi positiiviseksi, 42,8 milj. euroon.

Uusien henkilöiden palkkaaminen oli alhaisella tasolla. Kun otetaan huomioon yritysostot, -myynnit ja konsernista lähteneet henkilöt, koko vuoden nettolisäys oli 2 028 (1 417).

Tietotekniikan johtaminen tuo lisäarvoa liiketoimintaan

Juhani Strömberg, kehitysjohtaja

Tietotekniikan lisäarvoon liiketoiminnassa vaikuttavat keskeisesti kolme tekijää: tietotekniikan kustannukset, käytötapa ja se, kuinka tietotekniikkaa toimintona johdetaan. Vaikeille taloudellisille ajoille tyypillinen yksioikoinen kustannusten karsinta ei riitä kokonaisarvon tuoton kannalta hyvään ja kestävään tulokseen. Tietotekniikan roolin muuttuessa entistä tärkeämmäksi ja samalla monimutkaisemmaksi korostuu tietotekniikan johtamisen merkitys.

”Tietotekniikan johtamisympäristö oli aikanaan yksinkertainen: organisaatorakenteet olivat vakaita, käytössä oli tavallisesti vain yksi tekninen alusta ja järjestelmillä oli ainoastaan harvoja sisäisiä käyttäjiä. Myös ulkoisten palvelutarjoajien määrä oli vähäinen. Nyt johtamisympäristö on kaikkien näiden tekijöiden osalta tullut monimutkaiseksi ja samalla alati muuttuvaksi. Tällaisessa maailmassa johtamisen onnistumisen perustana on johtamismalli. Jos malli on huono, pätevätkään ihmiset eivät onnistu tietotekniikan arvontuotossa”, kehitysjohtaja **Juhani Strömberg** kuvaa johtamisympäristön muutosta.

Mallin keskeinen muuttuja on se, mitä tehdään yrityksen omin voimin ja mitä toisaalta ostetaan ulkoa. Tietotekniikan määrän ja painoarvon kasvaessa kehitys on kulkenut vaiheittain täysin itse hoidetusta toiminnasta ensin henkilöstö- ja laiteresurssipalvelujen ostamiseen (commodity outsourcing) ja viime vuosina kohti kumppanuusmalleja. Kumppanuus tarkoittaa liittoutumista markkinoilla toimivan, erikoistuneen palvelutarjoajan kanssa perimmäisenä tavoitteena tietotekniikan johtamisen ja sitä kautta sen arvontuoton kehittäminen.

Kumppanuusmalli tehokkain monimutkaisessa toimintaympäristössä

Kumppanuusmallin kiinnostavuus perustuu yritysten haluun parantaa tietotekniikkainvestointien tuottavuutta, suunnata omia voimavaroja ydinliiketoimintaan ja helpottaa sopeutumista uusiin toimintaolosuhteisiin. Tietohallinnon hoitamiseen etsitään uusia ratkaisuja, minkä seurauksena kumppanuuspohjaiset ulkoistamispalvelut yleistyvät ja laajentuvat.

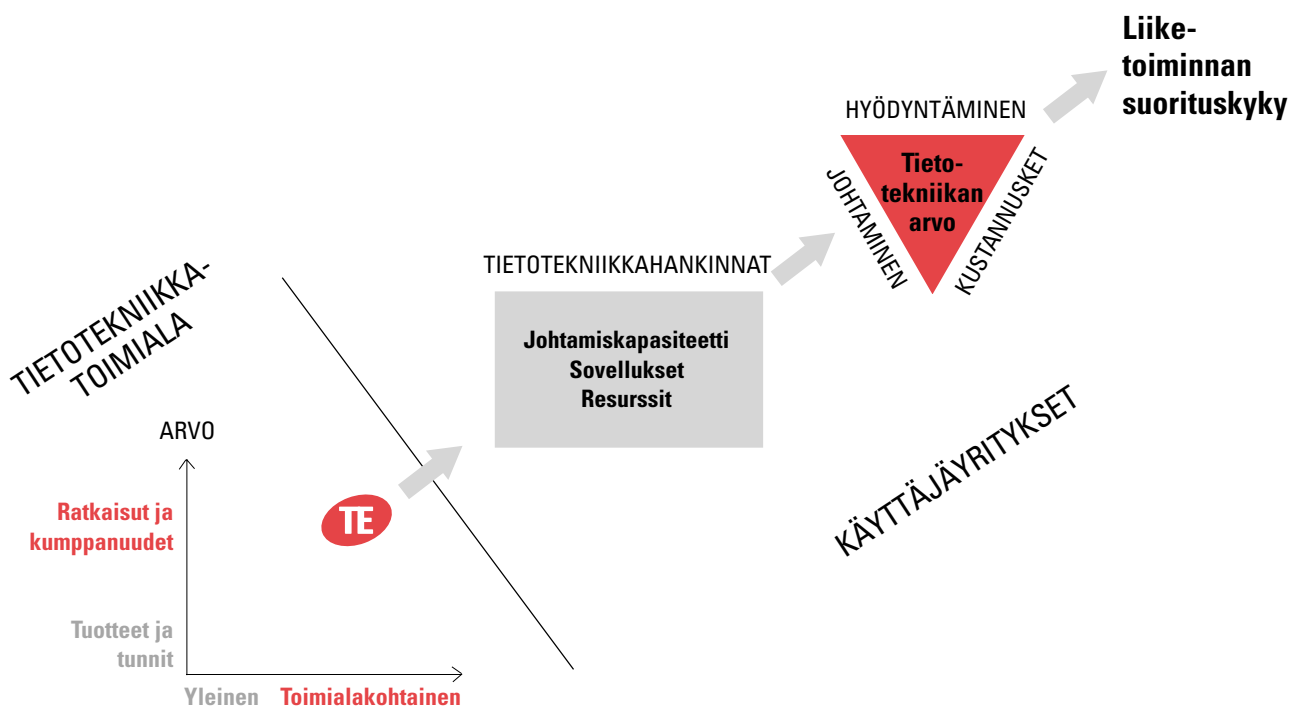
”Kumppanuusmallin toimivuuden edellytys on, että osapuolten työnjako on kirkas ja terve. Yritysjohto keskittyy johtamaan liiketoimintaa ja sen kehittämistä tietotekniikan avulla. Ulkoinen palvelutarjoaja puolestaan huolehtii uusien ratkaisujen ja sovelluskannan kehittämisestä sekä tuotantotoiminnan johta-

misesta”, Juhani Strömberg linjaa.

Tietotekniikan arvontuoton syy- ja seuraussuhteet ovat erittäin monimutkaisia. Niihin vaikuttavat niin organisatoriset, tekniset, psykologiset kuin liiketoiminnan rakenteelliset tekijät.

”Molemmilla osapuolilla on oltava yhteinen, kokonaisvaltainen näkemys arvontuoton pelikentästä. Avoimuus, läpinäkyvyys ja keskinäinen luottamus ovat kaiken perusta. Toimivassa kumppanuusmallissa palvelutarjoajan onnistumista voidaan mitata entistä enemmän asiakkaan liiketoiminnan tavoitteiden täyttymisellä. Palvelutarjoajan on myös kyettävä jatkuvasti kehittämään toimintaansa”, Strömberg luonnehtii kumppanuusmallin toimivuuden edellytyksiä.

Lisäarvoa tietotekniikalla

Avoimuus, läpinäkyvyys ja keskinäinen luottamus ovat kaiken perusta. Toimivassa kumppanuusmallissa palvelutarjoajan onnistumista voidaan mitata entistä enemmän asiakkaan liiketoiminnan tavoitteiden täyttymisellä. Palvelutarjoajan on myös kyettävä jatkuvasti kehittämään toimintaansa.

TietoEnatorin kumppanuusmalli perustuu toimiala-osaamiseen

Hän tiivistää TietoEnatorin näkemyksen kumppanuusmallin roolijaosta seuraavasti: ”Asiakkaan ylimmän tietohallintojohdon kannattaa keskittyä strategiaan ja arkkitehtonisiin kysymyksiin sekä tietotekniikan kokonaisjohtamismallin jatkuvaan kehittämiseen yrityksessä. Asiakkaan liiketoimintayksiköiden tietohallintojohdon tulee puolestaan keskittyä liiketoiminnan kehittämiseen tietotekniikan avulla. Ulkoisia palveluja integroidaan kevyellä organisaatiolla, ja varsinaisesta palvelujen tuotannosta vastaa kumppani.”

Tällaisen toimintatavan onnistuminen edellyttää, että kumppanilla on riittävä tietotekniikka-arvon tuoton johtamisen yleisosaaminen, asiakkaan toimialan ja asiakkaan tuntemus, prosessikompetenssit, teknologiaosaaminen, markkinatuntemus sekä valmisohjelmistojen soveltamisen osaaminen. ”Meidän pitkäjänteisesti toteuttamamme, asiakastoimialatuntemukseen ja tietotekniikkaosaamiseen perustuva strategiamme on luonut edellytykset näiden ehtojen täytymiselle, ja olemme viime vuosina luoneet asiakkaidemme kanssa lukuisia toimivia ja kehittyviä kumppanuussuhteita”, Strömberg kertoo.

”Uskommekin, että kumppanuusmalli on osoittautumassa parhaaksi tavaksi johtaa tietotekniikkaa tuotannon, jakelun ja kulutuksen digitalisoituessa ja siirtyessä enenevässä määrin tietoverkkoihin. Se on tulevaisuuden malli, koska se on ylivoimainen alati vaikeutuvassa johtamisympäristössä, jossa panokset kaiken aikaa kasvavat ja monimutkaisuus peruuttamattomasti lisääntyy. Asiantunteva kumppani tarjoaa asiakasyrityksille kokemuksen myötä kertynyttä osaamistaan, jonka avulla voidaan yhteistyössä tehokkaasti kehittää asiakkaan liiketoimintaa.”

Osaaminen syventyy ratkaisuiksi

”Kumppanuusliiketoiminnassa syventyvä asiakastoimialakohtainen huippuosaaminen voidaan monistaa ja siihen perustuvia tietotekniikkaratkaisuja voidaan viedä kansainvälisille markkinoille. Tähän ratkaisuliiketoimintaan perustuu kansainvälinen laajentumisemme”, Strömberg kuvaa TietoEnatorin toista keskeistä liiketoimintastrategiaa.

”Ratkaisuliiketoimintamme menestystä tukee se, että olemme Pohjoismaissa alansa maailmanlaajuisesti johtavien yritysten tietotekniikkakumppani. Heidän kanssaan yhteistyössä syntyneet ratkaisut ovat siis erittäin kilpailukykyisiä. Kapeilla huippuosaamisen alueilla on mahdollista saavuttaa korkea profiili

kansainvälisillä markkinoilla ilman megaluokan tuotekehitysinvestointeja ja massiivista markkinointia”, Strömberg toteaa.

Ratkaisuliiketoiminnan ytimenä TietoEnatorin pankki- ja rahoitusalueella, tietoliikenteessä ja mediassa, julkisella sektorilla ja terveydenhuollossa sekä metsä- ja energiateollisuudessa ovat konseptit, komponentit ja tuotteet.

Strategiset kumppanuudet ja globaalit ratkaisut

Digitaaliset finanssipalvelut ovat tietoyhteiskunnan todellisuutta.

Maksuliikenneyhteistyötä Royal Bank of Scotlandin kanssa

Royal Bank of Scotland (RBS) käyttää TietoEnatorin suunnittelemaa ProPay-ohjelmistopakettia kotimaisen ja ulkomaisen maksuliikenteen hoitoon. ProPay on joustava, kansainvälinen maksuohjelmisto, jonka avulla pankki voi automatisoida suurimman osan maksutapahtumistaan ja lisäksi räätälöidä erillISRatkaisuja vaativien yritysasiakkaiden monimutkaista maksuliikennettä varten.

Yhteistyö RBS:n ja TietoEnatorin välillä käynnistyi useita vuosia sitten RBS:n toteuttaessa laajan liiketoimintansa ja sisäisten järjestelmiensä uudistuksen. Uudistuksen tarkoituksena oli auttaa pankkia saavuttamaan sen strateginen tavoite tulla merkittäväksi kansainväliseksi maksuliikennepankiksi. RBS on siitä saakka kehittänyt maksujärjestelmään läheisessä yhteistyössä TietoEnatorin kanssa.

Ostettuaan National Westminster Bankin vuonna 2000 RBS on yksi maailman suurimmista rahoituspalveluryhmistä. Se on yhden kolmasosan markkinaosuudellaan Ison-Britannian johtava clearingpankki. ProPayn avulla RBS voi käsitellä jatkuvasti kasvavaa maksuliikennettään alhaisella riskitasolla. Koska maksuliikenneohjelmisto tukee nimenomaan valuuttamaksuja, RBS pystyy sen avulla myös jatkossa paremmin ylläpitämään markkina-asemaansa nopeasti muuttuvilla maksuliikennemarkkinoilla.

Provida-pankkiohjelmisto kansainvälisille markkinoille

Norjalaisen Ementor Financial Systems ASA:n (entinen Provida ASA) osto vahvisti TietoEnatorin asemaa Euroopan johtavana pankki- ja rahoitussektorin tietotekniikkakumppanina ja tietojärjestelmäratkaisujen toimittajana. Pankki on johtava ratkaisutoimittaja Provida Banking Software -paketillaan, joka sisältää järjestelmät kansainväliseen pankkitoimintaan, peruspankkitoimintaan, välitystoimintaan ja pääomamarkkinoille. Lähes 50 prosenttia yrityksen liikevaihdosta tulee Norjan ulkopuolelta. Yritys keskittyy kansainvälisesti ennen kaikkea keskisuurten ja suurten pankkien kriittisiin pankkiohjelmistoihin.

Sen lisäksi, että Ementor Financial Systemsin osto lujittaa merkittävästi TietoEnatorin asemaa Pohjoismaissa, se kasvattaa yrityksen immateriaalioikeuksien lukumäärää ja tuo sille useita maailmanlaajuisesti johtavia tuotteita ja kansainvälisiä asiakkaita. Yhdistämällä yritysten ohjelmistovalikoiman ja kansainvälisen asiakaskunnan TietoEnator voi nopeammin saavuttaa tavoitteensa olla maailman johtava pankki- ja rahoitusalueen ratkaisutoimittaja.

Banking & Finance

Liiketoiminta-alueen tavoitteena on olla johtava korkean jalostusarvon tietotekniikkapalveluiden tarjoaja pankki-, rahoitus- ja vakuutus-alueella. Pohjoismaissa sen pyrki-myksenä on vahvistaa johtavaa asemaansa kumppanuusliiketoiminnan kautta. Globaaleille markkinoille tarjotaan ennen kaikkea liiketoiminta-alueen keihäänkärki-tuotteita. Teknologinen osaaminen on erittäin tärkeää liiketoiminta-alueen menestykselle, mutta sen todellinen vahvuus piilee asiakkaiden liiketoiminnan syvässä hallinnassa.

Tuotteet ja palvelut

Liiketoiminta-alueen tuotteet perustuvat strategiseen kumppanuuteen asiakkaiden kanssa. Sen ydinosaamisen keihäänkärki-tuotteet ovat globaaleja ratkaisuja, jotka perustuvat maailman edistyneimpiin teknologiaan. Globaalit ratkaisut kattavat verkko- ja mobiilipankkitoiminnan, kansainvälisen ja peruspankkitoiminnan sekä maksu- ja pääomamarkkinajärjestelmät. Finanssiryhmällä on vankka kokemus myös asiakkaan tietotekniikan kehittämisen kokonaisvaltaisesta hoidosta.

Markkinat

Banking & Finance toimii 15 maassa ja sillä on 350 asiakasta maailmanlaajuisesti. Liiketoiminta-alue

on Pohjois-Euroopan johtava finanssialan tietotekniikkapalveluiden tarjoaja. Mm. Nordea, Handelsbanken, Sampo, Förenings-Sparbank, SEB ja monet muut johtavat pohjoismaiset pankit ovat sen asiakkaita. Eurooppalaisista asiakkaista voidaan mainita Barclays Bank, Halifax Bank of Scotland, Royal Bank of Scotland, Banca di Roma ja Hypovereinsbank.

Kilpailuasema

Pohjoismaissa Banking & Finance on pankki- ja rahoitusalan johtava tietotekniikkakumppani, ja sillä on hyvä asema myös Euroopan finanssimarkkinoilla. Liiketoiminta-alueen globaalit monistettavat ratkaisut ovat maailman huippuluokkaa.

Vuoden 2002 kehitys

Taloudellinen taantuma vaikutti kielteisesti markkinakehitykseen. Pohjoismainen kumppanuusliiketoiminta kasvoi ja kehittyi myönteisesti, mutta ratkaisuiden ja konsultoinnin kysyntä oli heikompaa asiakkaiden siirtäessä investointejaan. Liiketoiminta-alueen yritysostoja olivat mm. norjalainen Ementor Financial Systems, joka on Norjan johtava tietotekniikkaratkaisujen toimittaja pankki- ja rahoitussektorille, sekä virolainen ohjelmistoyritys Softshark. Kehityshankkeena valmistui kansainvälisille markkinoille tarkoitettu uuden sukupolven verkkopankkiratkaisu Finance Portal.

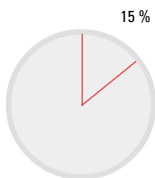

Veli Pohjolainen

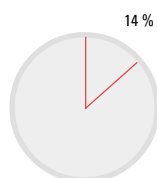
Tulevaisuuden näkymät

Liiketoiminta-alueen tulevaisuuden näkymät ovat myönteiset. Hyvä ratkaisuvälikoima ja toimiminen maantieteellisesti riittävän laajalla alueella mahdollistavat kansainvälisen kysynnän tyydyttämisen. Toiminnan painopiste on nyt markkina-aseman vahvistamisessa tehokkuutta parantamalla. Uusien investointien odotetaan pysyvän alhaisella tasolla, mutta kumppanuusliiketoiminta vahvistuu entisestään sekä nykyisten että uusien asiakkaiden kanssa.

OSUUS LIIKEVAIHDESTA

OSUUS LIIKEVOITOSTA ENNEN LIIKEARVOJEN POISTOJA

Banking & Finance	1.1.-31.12.02	1.1.-31.12.01
Liikevaihto (liikkeenjohtovastuulla), MEUR	235	203
Liikevaihto, MEUR	200	175
Henkilöä kohden (liikkeenjohtovastuulla), EUR 1 000	110,1	118,2
Liikevoitto ennen liikearvojen poistoa, MEUR	20	25
Liikevoitto, % liikevaihdosta	10,2	14,1
Henkilöä kohden*, EUR 1 000	11,1	16,5
Henkilöstöä (keskimäärin)	2 133	1 716
Henkilöstö (31.12.)	2 105	1 775

* henkilöstömäärästä on vähennetty vähemmistöosuus

Tietoliikenne ja media keskittyy langattomiin palveluihin

Mobiiliratkaisuja kehitetään ihmisten elämää helpottamaan.

Kumppanuus Ericssonin kanssa vahvistaa TietoEnatorin asemaa tuotekehityspalveluissa

Osa Ericssonin kiinteiden verkkojen ja matkapuhelinjärjestelmien tuotekehityksestä siirtyi TietoEnatorille kumppanuussopimuksen pohjalta. Sopimus vahvistaa TietoEnatorin asemaa johtavana pohjoismaisena mobiilin tietoliikenteen sekä tieto- ja viestintätekniikan tuotekehityspalvelujen tarjoajana.

Ericssonilta siirtynyt henkilöstö muodosti uuden yksikön Telecom & Media -liiketoiminta-alueen Ruotsin toimintoihin ja vahvan osaamiskeskuksen TietoEnatorin tulevalle toiminnalle tietoliikennealueella. Liiketoiminta-alueen koko henkilöstöstä 1 800 työskentelee tämän jälkeen korkean jalostusarvon tuotekehitystehtävissä.

Sopimus on osa Ericssonin kokonaistrategiaa, jonka mukaan se vahvistaa ja virtaviivaistaa kehittämistoimintaansa. TietoEnatorille sopimus merkitsee uutta strategista yhteistyötä Ericssonin kanssa, joka on jo aiemmin ollut sille tärkeä asiakas ja pitkäaikainen kumppani. Sopimus mahdollistaa myös osaamisen uudelleen hyödyntämisen yhteistyössä muiden asiakkaiden kanssa.

SYKORA tuo eurooppalaista osaamista tietoliikennealueelle

TietoEnator osti 51 % saksalaisen Sykora-konsernin osakeista. Sykora on erikoistunut tietoliikenneyritysten ja julkisten palveluyhtiöiden verkonhallinta- ja käytöntukijärjestelmiin ja sillä on toimipisteet seitsemässä Euroopan maassa. Sykoran keskeinen asiakaskunta koostuu länsi- ja itäeurooppalaisista tietoliikenneoperaattoreista. TietoEnator voi sopimuksen nojalla myöhemmin lisätä omistustaan 100 %:iin.

Sykoralla on vakiintunut asema ja erityisasiantuntemusta telealan IT-ratkaisujen ydinalueella, ja yhdistämällä toimintansa yhtiön kanssa TietoEnator saa hyvän perustan ratkaisuliiketoimintansa laajentamiselle Euroopassa. Sykoran kansainvälinen organisaatio, projektitoimitusvalmiudet ja hyvät asiakassuhteet ovat ihanteellinen kasvualusta TietoEnatorille Euroopan laajentuvilla tietoliikennemarkkinoilla.

Telecom & Media

Liiketoiminta-alueen tavoitteena on olla Euroopan johtava korkean jalostusarvon tietotekniikkapalveluiden tuottaja tietoliikenne- ja mediasektorille. Telecom & Media tekee yhteistyötä maailmanlaajuisesti kansainvälisten asiakkaiden kanssa. Liiketoiminta-alue toimii asiakkaan kumppanina osallistuen innovatiivisesti tämän liiketoimintaprosessien ja uusien tuotteiden kehittämiseen ennen kaikkea langattoman tietoliikenteen ja median alueella.

Tuotteet ja palvelut

Telecom & Media tarjoaa asiakkailleen laajan palveluvalikoiman, joka kattaa tuotekehityspalvelut, konsultoinnin sekä tietojärjestelmien kehityksen ja integroinnin. Se tekee yhteistyötä kaikkien toimialan arvoketjussa mukana olevien yritysten kanssa, joihin kuuluvat sisällöntuottajat, operaattorit, verkkojen ja päätelaitteiden valmistajat ja loppukäyttäjäkonsepteja kehittävät yritykset.

Markkinat

Liiketoiminta-alue toimii 12 Euroopan maassa sekä Kiinassa.

Kilpailuasema

Telecom & Media on yksi Euroopan johtavista korkean jalostusarvon tietotekniikkapalveluiden

tuottajista tietoliikenne- ja mediasektorille. Keskittyminen korkean jalostusarvon palveluihin on mahdollistanut liiketoiminta-alueen kilpailuaseman vahvistumisen myös nykyisessä heikossa taloudellisessa tilanteessa, jossa asiakkaat ovat joutuneet etsimään kustannussäästöjä ja supistamaan tietotekniikkatoimittajiensa määrää.

Vuoden 2002 kehitys

Tietoliikenneoperaattorit, laitevalmistajat ja mediayritykset ovat pitäneet investointinsa erittäin alhaisella tasolla ja tehostaneet kustannussäästöjään sulkemalla toimipisteitä tai ulkoistamalla toimintaansa. Liiketoiminta-alue lähestyi vuoden aikana strategista tavoitettaan usean merkittävän sopimuksen ansiosta. Se kasvatti liikevaihtoaan Ericssonin kanssa tehdyllä uudella kumppanuussopimuksella, jonka perusteella osa Ericssonin tuotekehitystoiminoista siirtyi TietoEnatorille, ja laajentamalla Nokian kanssa edellisvuonna tehtyä vastaavaanlaista sopimusta. Johtavan balttialaisen tietoliikenneoperaattorin Lietuvos Telekomasin kanssa solmittiin merkittävä sopimus yhteisyrityksen perustamisesta. Sopimus yhteisyrityksestä YLEN kanssa merkitsi kumppanuusliiketoiminnan käynnistymistä myös mediasektorilla.

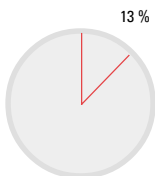

Pentti Heikkinen

Tulevaisuuden näkymät

Tietoliikenne- ja mediasektorin yleisen heikon kehityksen odotetaan jatkuvan kuluvaan vuoteen aikana. Telecom & Media -liiketoiminta-alueen odotetaan kuitenkin lisäävän markkinaosuuttaan merkittävästi ja kasvavan huomattavasti vuonna 2003.

OSUUS LIIKEVAIHDOSTA

OSUUS LIIKEVOITOSTA ENNEN LIIKEARVOJEN POISTOJA

Telecom & Media	1.1.-31.12.02	1.1.-31.12.01
Liikevaihto, MEUR	177	144
Henkilöä kohden (liikkeenjohtovastuulla), EUR 1 000	97,1	112,9
Liikevoitto ennen liikearvojen poistoja, MEUR	16	15
Liikevoitto, % liikevaihdosta	9,0	10,7
Henkilöä kohden, EUR 1 000	8,7	12,1
Henkilöstöä (keskimäärin)	1 822	1 276
Henkilöstö (31.12.)	2 603	1 535

Uusi tietotekniikka parantaa julkisia palveluja

Tehokkaasti toimiva yhteiskunta parantaa elämänlaatua.

Digiroad opastaa tienkäyttäjiä

Digiroad on Tiehallinnon perusrekisteri, joka kokoaa sähköiseen muotoon tiedot Suomen tie- ja katuverkostosta. Rekisteri otetaan käyttöön syksyllä 2003.

Perusrekisteriin kerätään teiden geometriaan ja käyttöön liittyvää tietoa, kuten osoitteet, kulkurajoitukset, teiden leveydet, paino- ja nopeusrajoitukset sekä tärkeimmät bussipysäkit. Digiroadin tarjoamat tiedot yhdistettyinä satelliittipohjaisiin paikannusjärjestelmiin, matkapuhelinverkkoihin ja autojen ajotietokoneisiin antavat palvelujen tarjoajille laajat mahdollisuudet omien palvelujensa kehittämiseen.

Kuljetusyritykset sekä palo- ja pelastuslaitokset voivat hyödyntää Digiroadia mm. reitin optimoinnissa ja suunnittelussa sekä liikenteen ohjauksessa. Yksityisautoilijat saavat apua parhaan reitin valinnassa autoissa yleistymässä olevien navigointilaitteiden kautta. GPS-paikannuksen avulla auton sijainti saadaan näkymään palvelun karttapohjalla, ja palvelu opastaa autoilijan oikeaan osoitteeseen.

TietoEnator vastaa Digiroad-hankkeessa tietojärjestelmän määrittelystä, suunnittelusta ja toteutuksesta.

Tukholma valitsi kattavan tukijärjestelmän terveydenhuollon palveluilleen

Tukholman terveydenhuollon tuotantoalue (SPO) päätyi laajan valintaprosessin jälkeen TietoEnatorin terveydenhuoltopalveluiden hallinnon ja hoitotoiminnan kokonaisratkaisuun, joka on suunniteltu sekä potilaiden että käyttäjien tarpeet huomioon ottaen. Ratkaisu sisältää toiminnot mm. potilashallintoon, hoidon dokumentointiin, lääke-, lähete- ja vastaustiedoille ja hoidon suunnitteluun.

Palvelukokonaisuus kattaa potilaat, organisaation ja käyttäjät sekä järjestelmän turvallisuuden, käyttöoikeudet ja erilaiset luokitukset. Järjestelmä sisältää lisäksi säännöt eri osa-alueiden liittymiselle toisiinsa sisäisesti ja ulkoisesti sekä yhteisen, helpon verkkopohjaisen käyttöliittymän. Lisäksi sen avulla on selvästi helpompi käyttää terveydenhuollon tuotantoalueen muita järjestelmiä.

Sopimus on osoitus siitä, että TietoEnator on onnistunut pyrkimyksissään luoda kattava prosessinhallintajärjestelmä terveydenhuollon alueelle. Sopimus toimii perustana pitkäaikaiselle yhteistyölle SPO:n kanssa, minkä ansiosta TietoEnator voi myös jatkuvasti kehittää omaa terveydenhuollon konseptiaan.

Public & Healthcare

Liiketoiminta-alue tarjoaa palveluja ja tuotteita uusien tietotekniikkaratkaisujen kehittämiseen julkiselle hallinnolle ja terveystoimelle. Se toimii asiakkaitensa läheisenä kumppanina parantaen näiden tehokkuutta ja kykyä tarjota palveluja uusimman tietotekniikan avulla. TietoEnator pyrkii auttamaan asiakkaitaan saavuttamaan strategiset tavoitteensa kokonaisten palveluprosessien sähköistämisen kautta.

Markkinat

Liiketoiminta-alueen nykyinen markkina-alue kattaa Pohjoismaat. Tärkeimmät asiakasryhmät ovat valtionhallinto, kuntasektori ja terveydenhuoltopalveluiden tuottajat. Valtionhallinnossa liiketoiminta-alue tarjoaa täydellisen palveluvalikoiman valtionhallinnon sähköisiksi ratkaisuisiksi. Kunta- ja alue-tasolla painopisteitä ovat sosiaali-toimen ja terveydenhuollon sekä opetustoimen ja kirjastojen korkean jalostusarvon ratkaisut. Terveydenhuollon ratkaisuja tarjotaan sairaaloille, terveyskeskuksille, laboratorioille ja hammashuollossa sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.

Tuotteet ja palvelut

Public & Healthcare tuottaa erityisesti julkisen sektorin asiakkaille tarkoitettuja tietojärjestelmiä ja

sovelluksia: asiantuntijapalveluita julkisten kehityshankkeiden toteuttamiseen, järjestelmiä sosiaali-toimelle, kouluille, kirjastoille ja terveydenhuollon palveluprosessien hoitamiseen. Synergiaetujen saavuttamiseksi liiketoiminta-alue keskittää tuotekehityksensä erilaisten ratkaisujen vakiokomponentteihin, joita voidaan käyttää kaikissa Pohjoismaissa.

Kilpailuasema

Liiketoiminta-alueella on johtava markkina-asema Suomessa ja Ruotsissa sekä hyvä asema Tanskassa ja Norjassa. Terveydenhuollon palveluissa ja ratkaisuisissa se on Pohjoismaiden johtava tietotekniikkakumppani. Vahva markkina-asema perustuu sekä läheiseen ja laajaan yhteistyöhön asiakkaiden kanssa että sektorin kaikkien osa-alueiden syvälliseen tuntemukseen.

Vuoden 2002 kehitys

Vaikea taloudellinen tilanne ei suoranaisesti vaikuttanut julkiseen sektoriin. Kiristynyt kilpailu ja hintapaine vaikuttivat kuitenkin epäsuorasti tietotekniikkapalveluiden tuottajiin. Vahvat asiakassuhteet ja keskittyminen tietyille erikoisaloille kuten terveydenhuoltoon auttoivat kuitenkin liiketoiminta-aluetta jatkamaan kasvuaan markkinoiden keskimääräistä kasvua nopeammin. Liiketoiminta-alue vahvisti asemaansa erityisesti

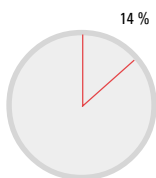
Carl-Johan Lindfors

Tanskassa. Sosiaalitoimen sekä terveyden- ja hammashuollon alueella tehtiin useita laajoja tietojärjestelmäsopimuksia. Merkittävimmät yritysostot olivat Luulajassa sijaitsevan Frontec netSolutionin toiminta, tanskalainen verkkoliiketoimintaan erikoistunut Araneum sekä Enterprise Systems Copenhagen A/S.

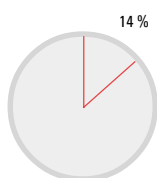
Tulevaisuuden näkymät

Julkinen sektori siirtyy jatkossa yhä enenevässä määrin käyttämään uusia, tietoverkkoihin perustuvia toimintamalleja. Samanaikaisesti tällä sektorilla syntyy eläkkeelle siirtymisestä johtuen henkilöstöpulaa, mikä luo tarvetta investoida uudentyyppisiin sähköisiin järjestelmiin ja korkean jalostusarvon ratkaisuihin. Tässä tilanteessa TietoEnatorin tarjoama uusien tietotekniikka on keskeisessä asemassa kehitettäessä julkisen sektorin ja terveydenhuollon palveluja kaikille kansalaisille.

OSUUS LIIKEVAIHDESTA

OSUUS LIIKEVOITOSTA ENNEN LIIKEARVOJEN POISTOJA

Public & Healthcare	1.1.-31.12.02	1.1.-31.12.01
Liikevaihto (liikkeenjohtovastuulla), MEUR	198	179
Liikevaihto, MEUR	192	174
Henkilöä kohden (liikkeenjohtovastuulla), EUR 1 000	115,2	112,0
Liikevoitto ennen liikearvojen poistoa, MEUR	20	20
Liikevoitto, % liikevaihdosta	10,5	11,2
Henkilöä kohden*, EUR 1 000	12,1	12,6
Henkilöstöä (keskimäärin)	1 715	1 596
Henkilöstö (31.12.)	1 771	1 657

* henkilöstömäärästä on vähennetty vähemmistöosuus

Tietojärjestelmät asiakkaan koko arvoketjuun

Yhdistämällä toimialaosaamisemme uusimpaan tietotekniikkaan autamme asiakkaitamme edistämään toimintaansa.

MAJIO:n ostolla maailman johtavaksi toimittajaksi

TietoEnatorista tuli maailmanlaajuisesti johtava metsäteollisuuden tietotekniikkaratkaisujen ja -järjestelmien toimittaja, kun se osti yhdysvaltalaisen Majiq Inc:n.

Majiq, jonka henkilömäärä on 117 ja liikevaihto noin 20 milj. euroa, on Pohjois-Amerikan johtava sellu- ja paperiteollisuuden tietojärjestelmätoimittaja. Lisäksi yrityksellä on toimintaa Etelä-Amerikassa, Euroopassa ja Australiassa.

Yritysosto tukee TietoEnatorin strategiaa, jonka mukaan se keskittyy valituille asiakastoimialoille ja pyrkii näillä aloilla saavuttamaan johtavan aseman maailmassa. Yhdessä Majiq:n kanssa TietoEnator on vahva ja luotettava yhteistyökumppani suurille, maailmanlaajuisesti toimiville asiakkaille. Seitsemän maailman kymmenestä suurimmasta sellu- ja paperiyhtiöstä on nyt TietoEnatorin asiakkaita.

TietoEnatorin strategia perustuu toimialapohjaisiin, toistettaviin ratkaisuihin ja asiakaskumppanuuksiin. TietoEnatorin metsäteollisuuden ratkaisut ja palvelut kattavat asiakkaiden toiminnan koko arvoketjun, minkä ansiosta sen kilpailukyky on hyvä kansainvälisillä markkinoilla. Majiq:n osto täydentää TietoEnatorin osaamista ja laajentaa sen maantieteellistä toimintakenttää parantaen näin yrityksen kasvumahdollisuuksia maailmanlaajuisen kumppanuusliiketoiminnan kautta.

PartnerWeb asiakastietojen käsittelyyn

Stora Enson Kartonkidivisioona on yhdessä TietoEnatorin kanssa kehittänyt monipuolisen extranet-ratkaisun myynti- ja logistiikkajärjestelmänsä yhteyteen. Sovellus on nimeltään PartnerWeb, ja sen avulla divisioonan tärkeimmät asiakkaat saavat käyttöönsä mm. tilaustietonsa. Tällä hetkellä PartnerWebiä käyttää yli 20 Stora Enson asiakasta eri puolilla maailmaa, ja käyttöä laajennetaan jatkuvasti.

PartnerWebin avulla asiakkaat saavat käyttöönsä omat tietonsa reaaliaikaisesti riippumatta aikavyöhykkeestään tai toimipisteidensä aukioloajoista. PartnerWeb tarjoaa jatkuvasti reaaliaikaiset tiedot mm. tilauksista, tuotantosuunnitelmista, varastotilanteesta ja laskutuksesta.

Stora Enson PartnerWeb on strategisen tason tietojärjestelmä, jonka avulla se voi kehittää uusia liiketoimintamalleja ja olla yhteydessä asiakkaisiinsa.

TietoEnatorin pitkäaikainen kumppanuus Stora Enson kanssa on PartnerWebin myötä kehittynyt uudelle, strategiselle tasolle. Kun tietotekniikkatoimittajat yleensä tekevät yhteistyötä asiakkaan tietotekniikkayksikön kanssa, TietoEnator on tässä hankkeessa työskennellyt suoraan Stora Enson liiketoiminnasta vastaavien henkilöiden kanssa luoden todellista lisäarvoa heidän liiketoimintaprosesseihinsa.

Production & Logistics

Liiketoiminta-alue on johtava korkean jalostusarvon tietotekniikkapalvelujen toimittaja valituille tuotannon ja logistiikan alueille. Sen viisi tärkeintä asiakastoimialaa ovat metsäteollisuus, energia, logistiikka, valmistava teollisuus ja kauppa. Liiketoiminta-alue keskittyy tietotekniikkakumppanuuksien luomiseen näillä aloilla toimivien asiakkaiden kanssa. Maailmanlaajuinen kasvu perustuu kansainvälistä huippuluokkaa olevien, vahvaan toimialaosaamiseen perustuvien ratkaisujen tarjoamiseen digitaalisiin metsä- ja energiaketjuihin.

Tuotteet ja palvelut

Production & Logistics kehittää tietojärjestelmiä, jotka kattavat asiakkaan koko arvoketjun hankinnoista asiakassuhteiden hallintaan. Sen vahvuuksia ovat asiakastoimialojen syvä tuntemus, standardisoidut ja edistykselliset menetelmät ja toimintamallit, omat ratkaisut sekä kansainväliset yritysohjelmistot.

Markkinat

Liiketoiminta-alueen päämarkkinat ovat Suomi, Norja, Saksa, Ruotsi, Tanska ja Yhdysvallat. Se palvelee asiakkaitaan kaikissa näiden toimintamaissa ja tarjoaa maailmanlaajuisista tukea energia-alalle ja metsäteollisuudelle.

Kilpailuasema

Teollisuuden asiantuntijapalveluisa liiketoiminta-alueen asema on Pohjoismaissa vahva kaikilla sen asiakastoimialoilla. Metsäteollisuudessa se on maailman johtava, riippumaton tietojärjestelmätoimittaja. Öljyn- ja kaasuntuotannon raportointi- ja kirjanpitojärjestelmien toimittajana liiketoiminta-alueella on vahva asema maailman johtavien öljy-yhtiöiden keskuudessa.

Vuoden 2002 kehitys

Asiakkaat harkitsivat huolellisesti kaikkia uusia investointejaan, mikä hidasti päätöksentekoa. Asiakkailla on myös tarve yhtenäistää prosesseja ja sovelluksia, mutta heikko taloudellinen tilanne esti toistaiseksi näiden hankkeiden käynnistymisen. Useat yritykset harkitsevat kehityshankkeidensa toteuttamista yhteistyössä tietotekniikkakumppanin kanssa.

Amerikkalaisen metsäteollisuusyrityksen Majiq'n osto vahvisti liiketoiminta-alueen asemaa ja uskottavuutta maailmanlaajuisesti. Kasva-va tarjouspyyntöjen määrä metsäjärjestelmien, puunhankinnan ja sahojen ratkaisusta normaalin markkina-alueen ulkopuolelta osoittaa, että TietoEnatorista on tullut alan johtava toimittaja myös kansainvälisesti. Toiminta energiasektorilla kasvoi hyvin, ja uusia sopimuksia tehtiin nykyisten asiakkaiden kanssa lähinnä öljyn- ja kaasuntuotannon alueella.

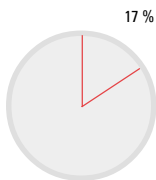

Pentti Huusko

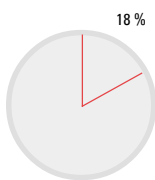
Tulevaisuuden näkymät

Eri toimialojen kansainvälistyminen ja yhdentyminen sekä teknologian merkittävä kehittyminen jatkuvat. Tämä aiheuttaa voimakasta tietotekniikkapalveluiden kysyntää ennen kaikkea järjestelmäintegraation, ydinliiketoimintaan kuulumattoman toiminnan ulkoistuksen sekä prosessien ja järjestelmien standardoinnin alueella. TietoEnatorin strategia keskittyy korkeimman jalostusarvon palveluihin luo sille hyvän aseman tarjota näitä palveluja kansainvälisillä markkinoilla.

OSUUS LIIKEVAIHDOSTA

OSUUS LIIKEVOITOSTA ENNEN LIIKEARVOJEN POISTOJA

Production & Logistics

	1.1.-31.12.02	1.1.-31.12.01
Liikevaihto, MEUR	230	212
Henkilöä kohden, EUR 1 000	110,8	110,6
Liikevoitto ennen liikearvojen poistoa, MEUR	25	23
Liikevoitto, % liikevaihdosta	11,0	10,9
Henkilöä kohden, EUR 1 000	12,2	12,0
Henkilöstöä (keskimäärin)	2 075	1 922
Henkilöstö (31.12.)	2 130	2 008

Laatua, tehokkuutta ja turvallisuutta

Tulevaisuuden ulkoistamispalveluissa tärkeintä ei ole tekniikka, vaan todellisen vastuun ottaminen asiakkaan koko toiminnasta.

Svenska Kraftnätin tietojärjestelmän toiminta ja kehittäminen TietoEnatorin vastuulle

Svenska Kraftnät siirsi ruotsalaisten energiayritysten käyttämän Ediel-tietojärjestelmän kehitys-, käyttö- ja tukitoiminnan TietoEnatorin vastuulle. Svenska Kraftnät vastaa koko Ruotsin sähkövirran tarjonnasta, minkä vuoksi sen täytyy taata sähkövirran tarjonnan ja kysynnän tasapaino kansallisessa sähköjärjestelmässä. Tämä edellyttää tehokasta tiedonvälitystä kaikkien markkinoilla toimivien yritysten välillä.

Ediel-järjestelmän avulla ruotsalaiset energiayritykset voivat välittää erilaista tietoa, kuten ennusteita ja tuotantotason tai eri tuotantovaihtoehtojen hankintaan liittyviä sopimuksia. TietoEnatorin tarjoama kehitys-, käyttö- ja tukitoimintojen optimointi lisää tietojärjestelmän tehokkuutta ja laatua. Sen ansiosta Edielin käyttäjät saavat myös uudet palvelut ja toiminnot nopeammin käyttöönsä.

Sopimus on osoitus TietoEnatorin vahvuudesta tietojenkäsittelyn ja tiedonsiirron alueella ja vahvistaa sen asemaa Ruotsin johtavana yrityssovellusten integraatoratkaisujen toimittajana.

YLE ulkoisti tietotekniikkatoimintonsa

YLE valitsi TietoEnatorin strategiseksi tietotekniikkakumppanikseen, ja yhtiöt perustivat TietoEnator Broadcasting IT Oy -nimisen yhteisyrityksen vastaamaan YLE:n tietojärjestelmien järjestelmäkehitys- ja käyttöpalveluista. Lisäksi tavoitteena on uusien tietotekniikkaan perustuvien sähköisten palveluiden kehittäminen radio- ja tv-toimialalle.

Tietotekniikkatoiminnan ulkoistus on osa YLE:ssä meneillään olevaa toimintakonseptin strategista uudistusta. YLE keskittyy ydintoimintaansa kuten esimerkiksi radio- ja tv-ohjelmien, Internet-sisällön ja mobiilipalveluiden kehittämiseen. Järjestelyn avulla YLE saa myös välittömästi käyttöönsä tietotekniikka-alan huippuosaamista ja pystyy samalla pitämään kulunsa hallinnassa.

Televiestintä- ja media-ala on yksi TietoEnatorin keskeisistä erikoistumisalueista. Tämän järjestelyn avulla TietoEnator vahvistaa asemaansa Pohjoismaiden merkittävimpana media-alalla toimivana tietotekniikkayrityksenä. Yhteistyö YLE:n kanssa tarjoaa TietoEnatorille mahdollisuuden kehittää laajamittaisesti innovatiivisia ratkaisuja, joita se voi tarjota muillekin eurooppalaisille mediayrityksille.

Processing & Network

Liiketoiminta-alue tarjoaa kattavia tietojärjestelmien ja verkkojen palvelinhallinta- ja valvontapalveluja. Se toimii läheisessä kumppanuussuhteessa asiakkaitensa kanssa ja varmistaa näiden tietojärjestelmien keskeytyksettömän toiminnan. Erikoisosaamisellaan liiketoiminta-alue kehittää asiakkaidensa tietojärjestelmien tehokkuutta, laatua, tietoturvaa ja uudistettavuutta.

Tuotteet ja palvelut

Processing & Network on koonnut ratkaisunsa ja osaamisensa TotalPro-palvelukonseptiksi. Se sisältää liiketoiminta-alueen koko palvelutuotannon, kuten keskuskonekäytön sekä järjestelmien ja työasemien hallinnan, 24 tuntia vuorokaudessa. TotalPro-konseptiin kuuluu myös sähköisen liiketoiminnan, sanomanvälityksen, langattomien palveluiden, sovellushallinnan ja tietoturvan kehittäminen.

Markkinat

Liiketoiminta-alue tarjoaa ulkoistuspalvelujaan pääasiassa TietoEnatorin neljän asiakastoimialapohjaisen liiketoiminta-alueen nykyisille ja tuleville asiakkaille. Näin se yhdistää tehokkaasti jatkuvat käyttö- ja verkkotukipalvelut asiakkaitensa liiketoiminnan kehityshankkeisiin. Liiketoiminta-alue toimii pääasiassa Pohjoismaissa, ja

on yksi alueen johtavista toimittajista. Lisäksi se palvelee paikallisesti asiakkaitaan Manner-Euroopassa ja Baltian maissa. Liiketoiminta-alueen tavoitteena on laajentaa toimintaansa maailmanlaajuisesti yhdessä kumppanuusasiakkaitensa kanssa. Tällaista toimintaa on jo nyt lähinnä metsäteollisuuden alueella.

Kilpailuasema

Liiketoiminta-alueen hyvä asema pohjoismaisilla markkinoilla perustuu toimialaosamiseen, jota vahvistaa tiivis yhteistyö TietoEnatorin asiakastoimialapohjaisten liiketoiminta-alueiden kanssa. Tämä ainutlaatuinen toimintamalli tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden merkittäviin kustannussäästöihin tietojärjestelmäinvestoinneissa.

Vuoden 2002 kehitys

TietoEnatorin strategiana on yhdistää perinteiset ulkoistuspalvelut erikoisosaamiseen valituilla asiakastoimialoilla. Tämä on osoittautunut onnistuneeksi sekä nykyisten asiakkaiden keskuudessa että uusien asiakkaiden hankinnassa ja on luonut hyvät edellytykset kumppanuusliiketoiminnalle. Taloudellinen tilanne aiheutti katkaistun vuorokauden yleistä hintapainetta kaikilla markkinoilla. Suomessa kehitys oli suhteellisen vakaa, mutta Ruotsissa tilanne oli vaikeampi. Ruotsin markkinoilla on kuitenkin merkittävää kasvu-

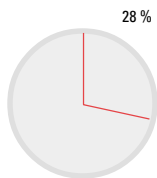
Juhani Lano

potentiaalia ja selkeitä kohde-ryhmiä. Liettuaan yhdessä AB Lietuvos Telekomasin kanssa perustettu yhteisyritys avaa mahdollisuudet toiminnan laajentamiselle Baltiassa.

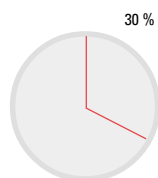
Tulevaisuuden näkymät

Liiketoiminta-alueen tulevaisuuden näkymiä leimaa kireä kilpailu ja kansainvälisten toimijoiden vahva läsnäolo. Asiakkaiden ja toimittajien yhdentymisen ja yhteistyön odotetaan lisääntyvän vuonna 2003 pohjoismaisilla markkinoilla. Tämä suuntaus alkoi vuonna 2002, kun palvelutoimittajat perustivat keskenään eräitä merkittäviä yhteisyrityksiä. Pitemmällä aikavälillä liiketoiminta-alue uskoo ulkoistusmarkkinoiden kehittyvän myönteisesti. Etenkin Ruotsin markkinoiden odotetaan jatkossa kasvavan nopeasti, ja myös Tanskassa ja Norjassa odotetaan vahvaa kehitystä.

OSUUS LIIKEVAIHDOSTA

OSUUS LIIKEVOITOSTA ENNEN LIIKEARVOJEN POISTOJA

Processing & Network

	1.1.-31.12.02	1.1.-31.12.01
Liikevaihto (liikkeenjohtovastuulla), MEUR	397	340
Liikevaihto, MEUR	376	329
Henkilöä kohden (liikkeenjohtovastuulla), EUR 1 000	167,1	162,6
Liikevoitto ennen liikearvojen poistoa, MEUR	44	38
Liikevoitto, % liikevaihdosta	11,6	11,4
Henkilöä kohden*, EUR 1 000	19,2	18,4
Henkilöstöä (keskimäärin)	2 378	2 094
Henkilöstö (31.12.)	2 378	2 140

* henkilöstömäärästä on vähennetty vähemmistöosuus

Johtavat ratkaisut voimavarojen hallintaan

Tehostamme asiakkaidemme sisäistä ja ulkoista voimavarojen hallintaa tietoyhteiskunnassa.

AstraZeneca tehostaa toimintaprosessejaan

AstraZeneca, joka on yksi maailman johtavista lääkealan yrityksistä, tehostaa talousresurssiensa hallintaa yhteistyössä TietoEnatorin kanssa. Mm. tämän yhteistyön ansiosta AstraZenecan taloushallinnon kustannukset ovat viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana laskeneet 15 - 20 %, vaikka käyttäjämäärä on samanaikaisesti kasvanut.

AstraZeneca käyttää taloushallinnassaan TietoEnatorin Economa-järjestelmää. Vuonna 2002 TietoEnator ja AstraZeneca kehittivät ratkaisua edelleen projektihallinnan ja sähköisen raportoinnin osilla sekä budjetoinnin tukijärjestelmällä. Onnistunut yhteistyö perustuu järjestelmän nopeaan toteutukseen ja hyvään käytettävyyteen.

AstraZeneca käyttää TietoEnatorin järjestelmiä myös palkkahallinnossa, henkilöstöohjauksessa ja asiakirjojen hallinnassa. Vuonna 2002 TietoEnator kehitti lisäksi yhdessä AstraZenecan tutkimus- ja kehitysyksikön kanssa kaksi maailmanlaajuisia laatedokumentointijärjestelmää, jotka on tarkoitettu yrityksen vakio toimintamallien hallintaan. Hanke perustuu Documentum-asiakirjanhallintajärjestelmään ja TietoEnatorin osaamiseen.

Hafslund Power Sales keskittää asiakassuhteidensa hallinnan

Kilpailu Norjan sähkömarkkinoilla on kiristynyt, kun markkinoille pääsyn kynnyksiä on alennettu ja paikallista säätelyä on lievennetty. Uudessa kilpailutilanteessa sähköyhtiöiden on täytyntä tehostaa toimintaansa ja muuttaa sitä entistä asiakaslähtöisemmäksi.

Parantaakseen asiakaspalveluaan ja tehostaakseen toimintaansa norjalainen Hafslund Power Sales on yhdistänyt markkinoinnin, myynnin ja asiakastuen sovelluksensa yhdeksi kokonaisuudeksi. Tehtävään valittu Onyx Software Corporationin sovellus on integroitu yrityksen toimisto- ja asiakaspalvelujärjestelmiin, jotta asiakastietoja olisi helppompi tarkastella kokonaisuutena.

Hafslund Power Sales on osa Hafslund ASA:ta, joka on yksi Pohjoismaiden suurimmista pörssinoteeratuista sähköyhtiöistä. Onyxin sovellus on ollut käytössä Hafslund Power Salesin hiljattain ostamassa Tindra Energissä vuodesta 1999.

TietoEnator on toiminut Tindra Energin keskeisenä yhteistyökumppanina, ja jatkaa tätä kumppanuutta Hafslund Power Salesin kanssa. Tavoitteena on laajentaa ratkaisun käyttö liiketoiminta-alueen muihinkin yrityksiin. Hanke on hyvä esimerkki TietoEnatorin kyvystä yhdistää asiakassuhteiden hallintasovellusten osaamisensa asiakkaan toimialan erityisvaatimuksiin.

Resource Management

Liiketoiminta-alue on Pohjoismaiden johtava voimavarojen hallinnan ratkaisujen osaamiskeskus. Se auttaa kaikilla julkisen ja yksityisen sektorin alueilla toimivia asiakkaitaan huolehtimaan tärkeimmistä voimavaroista eli asiakkaista, henkilöstöstä, informaatiosta ja taloudesta. Liiketoiminta-alueella on lähes 20 000 pohjoismaista sovellusasiakasta ja satoja tuhansia loppukäyttäjiä.

Tuotteet ja palvelut

Resource Management tarjoaa asiakkailleen johtavia ohjelmistoja ja tukipalveluita. Sen sovellukset kattavat talous- ja henkilöstöohjauksen sekä asiakkuuksien, dokumenttien ja informaation hallinnan. Verkossa käytettävillä ohjelmistoilla ja palveluilla liiketoiminta-alue tuottaa merkittävää lisäarvoa asiakkaidensa talous- ja henkilöstöohjaukseen sekä asiakkuuden hoidon prosesseihin.

Markkinat

Kotimarkkinoillaan eli Pohjoismaissa liiketoiminta-alue toimii julkisen ja yksityisen sektorin kaikilla alueilla. Liikevaihdosta 45 % tulee Ruotsista, 35 % Suomesta, 15 % Norjasta ja 5 % Tanskasta. Pohjoismaisten asiakkaiden kansainväliset toimipisteet muodostavat myös tärkeän markkinasegmentin.

Kilpailuasema

Resource Management -liiketoiminta-alueella on johtava asema Pohjoismaissa. Sen vahva asema perustuu modulaarisiin sovelluksiin, perusjärjestelmiin ja laajalti käytössä oleviin verkkoratkaisuihin, joiden avulla asiakas voi ulkoistaa hallinnolliset toimintonsa. Kansainväliset keihäänkärkituotteet kuten Persona-matkanhallintajärjestelmä ja Persona-henkilöstöohjausjärjestelmä sekä TRIP, arkistoinnin ja tiedonhallinnan digitaalinen tietokanta, ovat saavuttaneet erittäin hyvän aseman ja suosion käyttäjien keskuudessa.

Vuoden 2002 kehitys

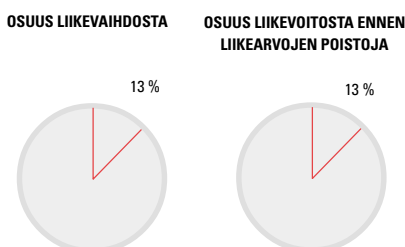
Investoinnit yrityssovelluksiin olivat alhaisella tasolla, minkä seurauksena lisenssimyynti laski. Asiakkailta on kuitenkin selvä tarve investoida tehokkaampiin hallinnollisiin prosesseihin, ja Resource Management pystyi kasvattamaan ulkoistusliiketoimintaansa ja lisäarvoa tuottavia verkkopalveluitaan. Useat asiakkaat lykkäsivät edelleen investointejaan heikkojen markkinaolosuhteiden vuoksi. Sekä yksityinen että julkinen sektori olivat erityisen kiinnostuneita työntekijöiden itsepalveluratkaisuista, verkkopalveluista, työajan hallinnasta sekä sähköisestä laskunkäsittelystä. Myös kiinnostus sisälönhallinnan ja asiakirjojen käsittelyn ratkaisuihin kasvaa julkisella sektorilla jatkuvasti.

Lars Gahnström

Tulevaisuuden näkymät

Asiakasyritykset tekivät suuria uudistuksia voimavarojen hallinnan perusjärjestelmiinsä vuosituhannen vaihteessa ja euron käyttöönoton yhteydessä. Nyt ne suuntaavat investointinsa pääasiassa ulkoistusvaihtoehtoihin ja lisäarvoa tuottaviin ratkaisuihin kuten laskuhotelleihin, digitaalisiin arkistoihin ja sisälönhallintaan. Yritysten talous- ja henkilöstöohjaus hoidetaan lähivuosina yhä suuremmassa määrin sähköisesti. Erilaisien asiakirjojen, kuten laskujen tai palkkalaskelmien, siirto verkossa lisääntyy nopeasti. Resource Management -liiketoiminta-alueen vahva markkina-asema luo sille hyvät lähtökohdat jatkaa kasvuaan tämän kehityksen myötä.

Resource Management	1.1.-31.12.02	1.1.-31.12.01
Liikevaihto, MEUR	170	178
Henkilöä kohden, EUR 1 000	122,3	132,0
Liikevoitto ennen liikearvojen poistoa, MEUR	19	25
Liikevoitto, % liikevaihdosta	11,1	13,9
Henkilöä kohden*, EUR 1 000	13,6	18,4
Henkilöstöä (keskimäärin)	1 388	1 346
Henkilöstö (31.12.)	1 354	1 389

Johto ja valvonta

Varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous on yrityksen korkein päätöksentekoeelin. Se valitsee hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat, päättää näiden palkkioista ja myöntää yhtiön johdolle vastuuvapauden. Lisäksi yhtiökokous voi päättää optio-ohjelmista sekä valtuuttaa hallituksen lunastamaan yhtiön omia osakkeita tai päättämään osakeanneista. Varsinainen yhtiökokous tekee myös lopullisen päätöksen osingonjaosta hallituksen esityksen pohjalta. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain yleensä maaliskuussa. Lisäksi voidaan vuoden aikana pitää tarpeen mukaan ylimääräisiä yhtiökokouksia. Vuonna 2002 ei pidetty yhtään ylimääräistä yhtiökokousta.

Hallitus

Varsinainen yhtiökokous valitsee yhtiön hallituksen vuoden toimikaudeksi, joka kestää seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen. Hallituksessa on vähintään 6 ja enintään 12 jäsentä. Tämän lisäksi TietoEnator-konsernin henkilöstö valitsee vuosittain kaksi henkilöstön edustajaa hallitukseen. Vuoden 2002 varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen hallituksessa on ollut 5 yhtiön toimivaan johtoon kuulumatonta jäsentä, TietoEnatorin toimitusjohtaja ja kaksi henkilöstön edustajaa. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallituksen jäsenet saavat yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti kiinteän palkkion, joka on eritelty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 3. TietoEnatorin toimiva johto ja henkilöstöedustajat eivät saa erillistä korvausta hallitustyöskentelystä.

Hallitus tekee lopullisen päätöksen konsernin strategisesta suunnitelmasta ja päättää lisäksi kaikista muista asioista, joilla on merkitystä koko konsernin kannalta. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi tärkeimmät investoinnit, liiketoiminnan myynnit, liiketoimintasopimukset, muutokset liiketoiminnassa, rahoitus ja ehdotus osingonjaosta. Hallitus voi myös varsinaisen yhtiökokouksen niin valtuuttaessa päättää osakeanneista ja omien osakkeiden ostosta. Hallitus valitsee yhtiön toimitusjohtajan, päättää hänen palkkauksestaan sekä tekee periaatepäätökset yrityksen johdon ja työntekijöiden palkkioperiaatteista. Hallitus on lisäksi

vastuussa siitä, että toiminnan ohjaus on järjestetty asianmukaisesti ja että tilinpäätös laaditaan säännösten mukaisesti. Hallitus on valtuuttanut yhtiön toimitusjohtajan ja muun johdon tekemään päätökset yhtiön juoksevan toiminnan hoitamisesta ja muista kuin edellä mainituista asioista.

Hallitus kokoontuu 1-2 kuukauden välein. Vuonna 2002 hallituksella oli 11 kokousta, ja keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 98 %. Hallitus ja hallituksen jäsenten omistus yhtiöstä on esitelty sivuilla 36-37.

Yrityksen johto

Yhtiön toimitusjohtajan nimittää hallitus. Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön taloudellisesta tuloksesta sekä sen juoksevan hallinnon ja ohjauksen järjestämisestä hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hallitus päättää myös toimitusjohtajalle maksettavista korvauksista. Toimitusjohtajan palkka, bonukset ja muut edut on eritelty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 3.

Toimitusjohtajan varamies johtaa konsernitoimintoja ja tukee aktiivisesti liiketoiminta-alueiden johtajia yritysostoja ja ulkoistuksia koskevissa keskusteluissa ja neuvotteluissa.

Konsernin johtoryhmä koostuu toimitusjohtajasta, toimitusjohtajan varamiehestä, liiketoiminta-alueiden johtajista sekä konsernitoimintojen johdosta, ja sen tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa. Liiketoiminta-alueiden johtajat ovat vastuussa omien liiketoiminta-alueidensa taloudellisesta tuloksesta sekä toiminnan kehittämisestä ja ohjauksesta. Konsernitoimintojen johtajat vastaavat omien vastuualueittensa toiminnan ohjauksesta sekä koordinoinnista konsernitasolla. Yrityksen koko johto vastaa yhdessä siitä, että konsernissa noudatetaan voimassa olevia lakeja ja säädöksiä, konsernin toimintaperiaatteita ja hallituksen päätöksiä.

Toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja valitsevat liiketoiminta-alueiden johtajat. Toimitusjohtajan varamies ja toimitusjohtaja valitsevat konsernitoimintojen johtajat. Heidän palkkioperiaatteistaan, jotka on esitetty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 3, päättää hallitus. Konsernin johtoryhmä sekä sen jäsenten omistus yhtiöstä ja optio-oikeudet on esitelty sivulla 38.

Konsernin operatiivinen rakenne

Konsernin operatiivinen johto koostuu toimitusjohtajasta, johtoryhmästä, liiketoiminta-alueista sekä niiden johtajista ja johtoryhmistä, tulosityksiköistä ja osatulosityksiköistä. Tulosityksiköt ovat TietoEnatorin liiketoiminnan perusyksiköitä. Näihin kuuluu yleensä samaa asiakasta tai asiakassektoria palvelevia toimintoja tai toimintoja, joilla on yhteinen liiketoimintalogiikka. Sekä liiketoiminta-alueille että tulosityksiköille on asetettu selkeät taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Yleensä ne päättävät ja vastaavat itsenäisesti omasta toiminnastaan konsernin hallituksen ja konsernitoimintojen asettamien toimintaperiaatteiden ja ohjeiden pohjalta. Ne laativat myös omia toimintaperiaatteita ja ohjeita, joiden tavoitteena on varmistaa, että toiminnan valvonta kattaa organisaation kaikki tasot. Koko konsernille tärkeissä asioissa päätöksenteko siirtyy ylemmälle tasolle, mikä parantaa konsernin ohjausta kokonaisuutena.

Ohjausjärjestelmä

Konsernin liiketoiminnan ohjaus ja valvonta perustuu suunnittelu- ja raportointijärjestelmiin. Ohjausjärjestelmän perustana on ns. tulokorttiohjaus (balanced score-card). Suunnittelujärjestelmä sisältää vuosittain päivitettävät strategiasuunnitelmat sekä niiden pohjalta tarkennettavat vuosisuunnitelmat, jotka vahvistetaan konsernin hallituksessa. Raportointijärjestelmään kuuluvat kuukausittaiset toteutumaportit ja ennusteet sekä neljännesvuosittain julkistettavat tulokset.

Keskeiset taloudelliset mittarit ja investointikriteerit

Keskeiset talouden mittarit ovat liikevaihto, liikevoitto (EBITA ja EBIT) sekä taloudellinen lisäarvo (EVA). Niitä käytetään ohjausjärjestelmän suunnittelu- ja seurantaraporteissa samoin kuin investointilaskelmissa. Henkilöstöä koskevat keskeiset mittarit ovat henkilöstötyytyväisyys ja suosituimmuus työnantajana. Asiakasnäkökulmaan kuuluvat säännölliset asiakastytyväisyysmittaukset. Sisäisten prosessien tehokkuudelle on useita yksikkötasoisia seurantoja.

Riskien hallinta ja sisäinen valvonta

Riskien hallinta on osa hyvää liikkeenjohtoa, ja riskit luokitellaan strategisiin, toiminnallisiin, rahoituksellisiin ja vakuutettavissa oleviin. Suunnittelu- ja raportointijärjestelmät muodostavat myös perustan strategisten ja toiminnallisten riskien arvioimiselle. Konsernin liiketoiminnasta aiheutuvat omaisuus-, keskeytys-

ja vastuuvahinkoriskit on suojattu asianmukaisin vakuutusin. Konsernin rahoitusriskejä hallinnoidaan keskitetysti konsernin rahoitustoiminnoissa. Sisäisen valvonnan perustan muodostaa pitkälle viety taloudellinen seuranta, jossa toteumia verrataan suunnitelmiin, ennusteisiin ja edellisiin vertailukausiin. Toinen tärkeä sisäisen valvonnan perusta on päätäntä- ja toimivallan selkeä määrittely konsernin sisällä.

Tilintarkastajat

TietoEnatorin varsinainen yhtiökokous valitsee konsernin tilintarkastajat. Yhtiöllä on kaksi tilintarkastajaa: Tomi Englund, KHT, sekä Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young, KHT-yhteisö, vastuullisena tilintarkastajana Sven-Erik Guarnieri, KHT.

Ernst&Young Internationalin jäsenoimistot tarkastavat eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta kaikki konserniyhtiöt. Emoyhtiön tilintarkastajat vastaavat koko konsernin tilintarkastuksen suunnittelusta, koordinoinnista ja ohjauksesta.

Tilintarkastussuunnitelma tarkistetaan vuosittain yhteistyössä konsernijohton kanssa vastaamaan muuttuneita vaatimuksia. Suunnitelmassa otetaan huomioon, että konsernilla ei ole sisäistä tilintarkastustoimintoa. Yhtiön tilintarkastajat raportoivat havainnoistaan hallitukselle vähintään kerran vuodessa ja antavat yhtiön osakkeenomistajille tilintarkastuskertomuksen yhtiön varsinaisessa yhtiökokouksessa. Vuonna 2002 TietoEnator-konsernin tilintarkastajille maksettiin yhteensä 1,2 miljoonaa euroa tilintarkastuksesta ja 0.9 miljoonaa euroa konsultoinnista (1.0 ja 0.4 miljoonaa euroa vuonna 2001).

Sisäpiiri

TietoEnatorilla on sisäpiirisäännöt, jotka perustuvat Helsingin Pörssin sisäpiirisääntöihin. TietoEnatorin lakiasiainosasto vastaa sisäpiiriasioista ja sisäpiirirekisterin ylläpidosta. Sisäpiirisäännöt kokonaisuudessaan ja pysyvästi yhtiön sisäpiiriin kuuluvien henkilöiden omistukset yhtiöstä löytyvät osoitteesta www.tietoenator.com.

Hallitus

Olof Lund
s. 1930
Puheenjohtaja

Hallituksen puheenjohtaja

Hallituksen jäsen
Jäsen
TietoEnatorin osakkeita

Metallurgian insinööri
TietoEnatorin hallituksen jäsen vuodesta 1999
Toimitusjohtaja, Celsius Corporation, 1995-97
Hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja,
Celsius Group, 1990-95
The Association for Development of Sound
Accounting Principles
Pharmacia & Upjohn Corp.
Swedish Academy of Military Sciences
1 305

Kalevi Kontinen
s. 1941
Varapuheenjohtaja

Hallituksen jäsen
TietoEnatorin osakkeita

Tekn. toht.
Principal Fellow, Nokia
TietoEnatorin hallituksen jäsen vuodesta 1990
Varatoimitusjohtaja, konsernijohdon jäsen,
MeritaNordbanken 1995-2000
Johtokunnan jäsen, Suomen Yhdyspankki Oy, 1984-1995
Nice Business Solutions Finland Oy
3 000

Elisabeth Eriksson
s. 1962

Hallituksen jäsen
TietoEnatorin osakkeita
TietoEnatorin optioita

Luonnont. kand.
Systeemisuunnittelija, TietoEnator, Public & Healthcare
Henkilöstön edustaja TietoEnatorin hallituksessa
vuodesta 2000
Jusek Union Executive Committee
0
Oikeus merkitä 1 280 osaketta

Thomas Falk
s. 1944

Hallituksen jäsen
Jäsen
TietoEnatorin osakkeita

Kauppat. toht.
Varatoimitusjohtaja, TCGCepro
Vieraileva professori, Linköpings universitet,
Linköping Royal Institute of Technology,
TietoEnatorin hallituksen jäsen vuodesta 1999
Swedish Institute of Management
The Royal Swedish Academy of Engineering Sciences
72

Matti Lehti

s. 1947

Hallituksen puheenjohtaja
Hallituksen varapj.

Hallituksen jäsen
TietoEnatorin osakkeita
TietoEnatorin optioita

Kauppat. toht.
Toimitusjohtaja, TietoEnator Oyj
TietoEnatorin hallituksen jäsen vuodesta 1988
Varatoimitusjohtaja, Rautakirja, 1986-89
Liikesivistysrahasto
Helsingin Kauppakorkeakoulun tukisäätiö
Palvelutyönantajat
Jaakko Pöyry Group Oyj
55 000
Oikeus merkitä 30 000 osaketta

Risto Lyly

s. 1946

TietoEnatorin osakkeita
TietoEnatorin optioita

Fil. kand.
Projektipäällikkö, TietoEnator, Public & Healthcare
Henkilöstön edustaja TietoEnatorin hallituksessa
vuodesta 2002
2460 kpl
Oikeus merkitä 1290 osaketta

Olli Martikainen

s. 1953

Hallintoneuvoston jäsen
Jäsen
TietoEnatorin osakkeita

Fil.toht., dipl.ins.
Associate Research Fellow, Elinkeinoelämän
Tutkimuslaitos (ETLA)
Tutkimusjohtaja, Necsom Oy
TietoEnatorin hallituksen jäsen vuodesta 2000
Tutkimusjohtaja Telecom Finland Oy 1994-1997
Siemens Osakeyhtiö
Teknillisten Tieteiden Akatemia
0

Anders Ullberg

s. 1946

Hallituksen puheenjohtaja

Hallituksen jäsen

TietoEnatorin osakkeita

MBA
Toimitusjohtaja, SSAB Svenskt Stål AB
TietoEnatorin hallituksen jäsen vuodesta 1999
Konsernin talousjohtaja,
Swedyards (Celsius Group), 1978-84
Eneqvistbolagen AB
Jernkontoret
Mercur Planeringspråk AB
Skandia Fonder
Skandiabanken
SSAB Svenskt Stål
1 000

Johtoryhmä

Matti Lehti

s. 1947

Toimitusjohtaja

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1989

TietoEnatorin osakkeita 55 000

Oikeus merkitä 30 000 osaketta

Åke Plyhm

s. 1951

Toimitusjohtajan varamies

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1996

Ei omista TietoEnatorin osakkeita

Oikeus merkitä 32 710 osaketta

Veli Pohjolainen

s. 1947

Varatoimitusjohtaja

Johtaja, Banking & Finance

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1975

TietoEnatorin osakkeita 26 338

Oikeus merkitä 20 895 osaketta

Pentti Heikkinen

s. 1960

Johtaja, Telecom & Media

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1996

TietoEnatorin osakkeita 120

Oikeus merkitä 20 955 osaketta

Carl-Johan Lindfors

s. 1956

Johtaja, Public & Healthcare

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1989

TietoEnatorin osakkeita 20

Oikeus merkitä 20 895 osaketta

Pentti Huusko

s. 1948

Johtaja, Production & Logistics

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1986

TietoEnatorin osakkeita 300

Oikeus merkitä 20 895 osaketta

Juhani Lano

s. 1948

Varatoimitusjohtaja

Johtaja, Processing & Network

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1990

Ei omista TietoEnatorin osakkeita

Oikeus merkitä 20 895 osaketta

Lars Gahnström

s. 1943

Johtaja, Resource Management

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1998

Ei omista TietoEnatorin osakkeita

Oikeus merkitä 22 710 osaketta

Håkan Friberg

s. 1948

Henkilöstöjohtaja

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1993

Ei omista TietoEnatorin osakkeita

Oikeus merkitä 20 520 osaketta

Tuija Soanjärvi

s. 1955

Talousjohtaja

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1986

TietoEnatorin osakkeita 10 020

Oikeus merkitä 20 895 osaketta

Juhani Strömberg

s. 1953

Kehitysjohtaja

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1976

TietoEnatorin osakkeita 6

Oikeus merkitä 20 000 osaketta

Eric Österberg

s. 1959

Viestintäjohtaja

Yhtiön palveluksessa vuodesta 2000

Ei omista TietoEnatorin osakkeita

Oikeus merkitä 20 000 osaketta

Konsernitoimitusten johto

Åke Plyhm

Håkan Friberg

Tuija Soanjärvi

Juhani Strömberg

Eric Österberg

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet

TietoEnatorin osakkeet noteerataan Helsingin Pörsissä ja Tukholman Arvopaperipörsissä. Osakkeiden lukumäärä 31.12.2002 oli 82 886 444.

Osakkeenomistajat

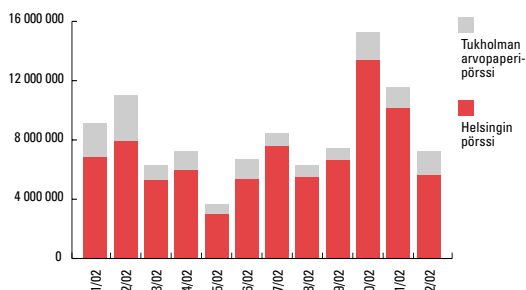
Vuoden 2002 lopussa yhtiöllä oli 33 540 rekisteröitynyttä osakkeenomistajaa. Suomalaisten sijoittajien osuus TietoEnatorin osakkeista oli 33,6 % ja ruotsalaisten 18,5 %. Yhteensä Suomessa ja Ruotsissa oli 30 192 yksityissijoittajaa, jotka omistivat 12,8 % TietoEnatorin osakkeista.

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 30.12.2002

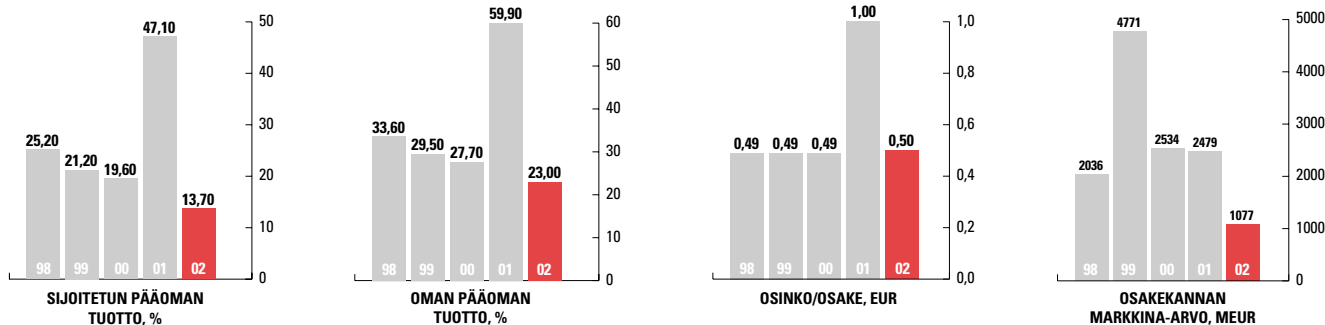
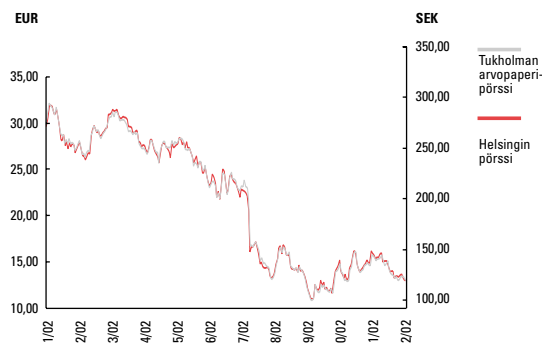
	Kpl	% osakkeista
Robur rahastot	3 588 190	4,3
Varma-Sampo	2 003 423	2,4
Nordea rahastot	1 632 300	2,0
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö		
Ilmarinen	1 552 640	1,9
Svenska Litteratursällskapet i Finland	1 240 500	1,5
OP rahastot	1 046 834	1,3
Suomi-yhtiöt	955 980	1,2
Tapiola-yhtiöt	906 980	1,1
SEB/Trygg rahastot	906 366	1,1
Valtioneläkerahasto	760 000	0,9
Muut hallintarekisteröidyt	49 061 420	59,2
Muut	19 231 811	23,2
Yhteensä	82 886 444	

Perustuu Suomen ja Ruotsin arvopaperikeskusten omistajarekistereihin

VAIHDON KEHITYS 2002, KPL

KURSSIKEHITYS 2002

Taloudellinen informaatio

Talousinformaatio vuonna 2003

14.2.	Tilinpäätöstiedote 2002
21.2.	Liiketoiminta 2002, Tilinpäätös 2002 (pdf)
10.3.	Liiketoiminta 2002, Tilinpäätös 2002 (painettuna)
29.4.	Osavuositarkastus, tammi - maaliskuu
18.7	Osavuositarkastus, tammi - kesä
23.10	Osavuositarkastus, tammi - syyskuu

Katsaukset julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi ja ne ovat TietoEnatorin internet-sivuilla osoitteessa www.tietoenator.com.

Liiketoiminta 2002 - ja Tilinpäätös 2002 –julkaisujen tilaukset:

- puh. 09 862 6000, fax 09 862 63091
- puh. +46 8 632 1400, fax +46 8 632 1420
- sähköposti reports@tietoenator.com

Sijoittajasuhteet

Päivi Lindqvist, sijoittajasuhdepäällikkö
puh. 09 862 63276, 040 708 5351
fax 09 862 62944
paivi.lindqvist@tietoenator.com

TietoEnatoria seuraavat analyttikot

TietoEnatoria seuraavat analyttikot ovat yhtiön internet-sivuilla, www.tietoenator.com

Yhteystietoja

Täydelliset toimipaikkatiedot löytyvät TietoEnatorin kotisivuilta: www.tietoenator.com

Konsernitoiminnot

TietoEnator Oyj

Kutojantie 10, PL 33
02631 ESPOO, SUOMI
Puh. 09 862 6000
Fax. 09 8626 3091

Kronborgsgränd 1,
SE-164 87 KISTA, SWEDEN
Puh. +46 8 632 1400
Fax. +46 8 632 14 20

info@tietoenator.com
www.tietoenator.com
Y-tunnus: 0101138-5
Kotipaikka: Espoo

Liiketoiminta-alueet

Banking & Finance

Kutojantie 6-8, PL 156
02631 ESPOO, SUOMI
Puh. 09 862 6000
Fax. 09 8626 0686

Toimipaikat: Alankomaat, Belgia,
Iso-Britannia, Latvia, Luxemburg,
Norja, Ruotsi, Saksa, Suomi,
Sveitsi, Tanska, Ukraina, USA,
Venäjä, Viro

Telecom & Media

Kutojantie 6-8, PL 156
02631 ESPOO, SUOMI
Puh. 09 862 6000
Fax 09 8626 0420

Toimipaikat: Belgia, Iso-Britannia,
Kazakstan, Kiina, Latvia, Liettua,
Norja, Ruotsi, Saksa, Slovakia,
Suomi, Tsekin tasavalta

Public & Healthcare

Älvsjö Ängsväg 4,
SE-125 86 ÄLVSJÖ, RUOTSI
Puh. +46 8 749 80 00
Fax +46 8 86 30 56

Toimipaikat: Norja, Ruotsi, Suomi,
Tanska, Viro

Production & Logistics

Niittymäentie 7
02200 ESPOO, SUOMI
Puh. 09 3486 4000
Fax 09 3486 4340

Toimipaikat: Iso-Britannia, Norja,
Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi,
Tanska, USA

Processing & Network

Kaupintie 5, PL 38
00441 HELSINKI, SUOMI
Puh. 09 862 6000
Fax 09 8626 1900

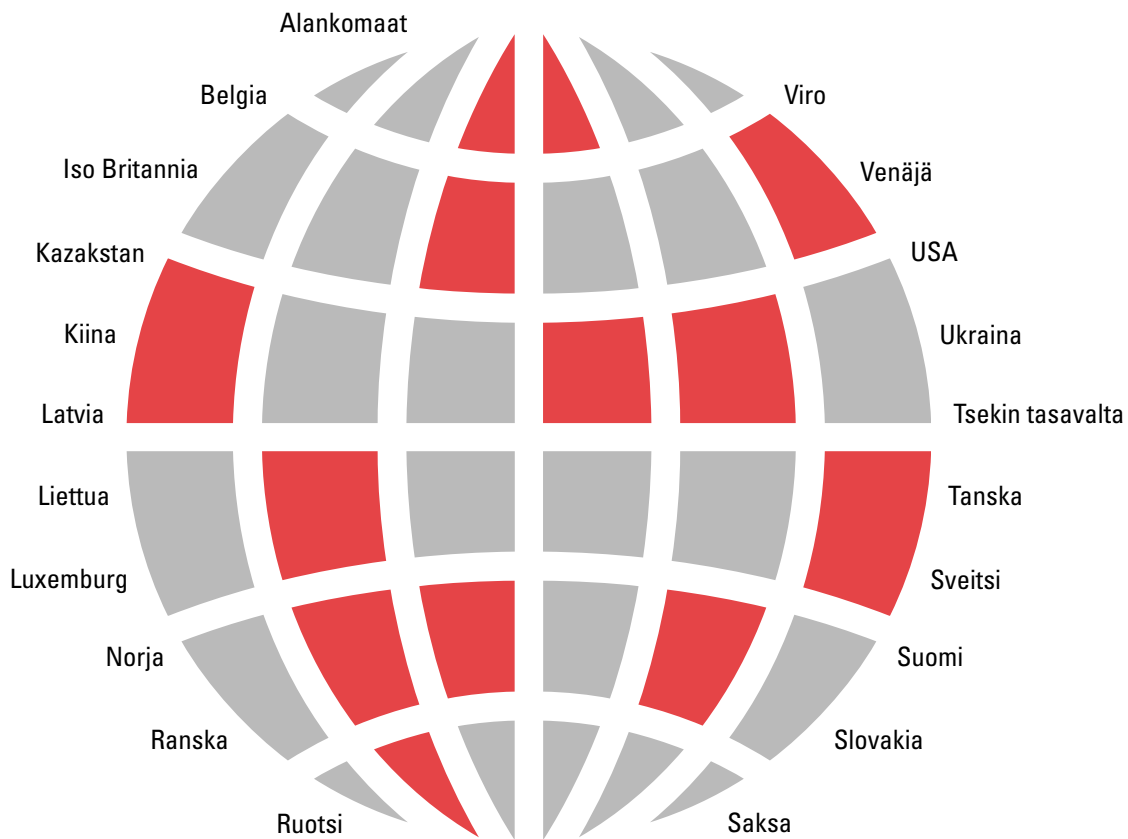
Toimipaikat: Belgia, Iso-Britannia,
Liettua, Ruotsi, Saksa, Suomi,
Tanska, Viro

Resource Management

Kalkkipellontie 6, PL 101
02601 ESPOO, SUOMI
Puh. 09 3290 7000
Fax 09 3290 7210

Toimipaikat: Norja, Ruotsi, Suomi,
Tanska

Toimintamaat

TietoEnator on yksi tehokkaan tietoyhteiskunnan pääarkkitehdeistä ja Pohjoismaiden suurin tietotekniikan palveluyritys. Asiantuntijoidemme määrä on 13.000 ja osaamisemme maailman huippua.

Kehitämme innovatiivisia tietotekniikkaratkaisuja asiakkaidemme tavoitteiden toteuttamiseksi ja digitalisoimiseksi. Läheisen yhteistyömme ansiosta voimme auttaa heitä johtamaan ja kehittämään toimintaansa yhä paremmin.

Olemme keskittyneet niille alueille, joista meillä on vahvin asiantuntemus. Finanssi- ja pankkitoiminta, televiestintä ja media, julkinen hallinto ja terveydenhuolto sekä energia- ja metsäteollisuus ovat näistä tärkeimmät. Työskentelemme näillä alueilla yhdessä monien maailman johtavien yritysten ja organisaatioiden kumppanina ja kasvamme heidän mukanaan. Tällä hetkellä toimimme aktiivisesti jo yli 20 maassa.

TietoEnator Oyj

Kutojantie 10, PL 33	Kronborgsgränd 1,
02631 ESPOO, SUOMI	SE-164 87 KISTA, SWEDEN
Puh. +358 9 862 6000	Puh. +46 8 632 1400
Fax +358 9 8626 3091	Fax +46 8 632 14 20

email: info@tietoenator.com
www.tietoenator.com

TietoEnator

Building the Information Society

Tilinpäätös 2002

TietoEnator

Building the Information Society

Sisältö

3	Hallituksen toimintakertomus
10	Tuloslaskelma
12	Tase
14	Kassavirtalaskelma
15	Tilinpäätöksen liitetiedot
30	Tunnuslukujen laskentakaavat
31	Taloudellista kehitystä kuvaavat luvut
32	Osakkeet ja osakkeenomistajat
35	Voitonjakoehdotus
36	Tilintarkastuskertomus
37	Tietoja osakkeenomistajille

Hallituksen toimintakertomus

Markkinat

Vuoden 2001 loppupuolella alkanut talouden alavire jatkui ja syveni vuoden 2002 aikana. Markkinoiden kasvu oli vähäistä tietotekniikkainvestointien laskiessa edelleen sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa. Tietotekniikkatoimialan kokonaiskasvu oli suurimman osan vuotta vaatimatonta, ja monilla alueilla kehitys oli jopa negatiivinen. Voimakkaimmin talouden lasku vaikutti tietoliikenne- ja finanssisektorin kehitykseen.

Kiinnostus korkean jalostusarvon palveluihin kuten ulkoistusliiketoimintaan ja kumppanuuksiin, sovellusten hallintaan ja tuotekehityspalveluihin kasvoi erityisesti Ruotsissa. Ensimmäiset korkean jalostusarvon ulkoistukset toteutuivat ja neuvotteluja asiakkaiden kanssa käytiin enenevästi läpi vuoden.

Yleinen markkinatilanne oli vaikea koko vuoden. Laitteistojen ja henkilötyön kysyntä pysyi alhaisena, ja hintapaine näillä alueilla oli kova.

Kiinnostus kokonaan uusien järjestelmien kehittämiseen tai olemassa olevien järjestelmien korvaamiseen tai uudistamiseen oli heikkoa lähes kaikilla toimialoilla, ennen kaikkea finanssisektorilla.

Suomen markkinoilla kehitys oli edelleen vakaa. Tilanne oli vaikein Ruotsissa, mikä johtui pitkälti tietoliikennealan vaikeuksista.

Muutokset konsernirakenteessa ja suurimmat ulkoistussopimukset

TietoEnator teki vuoden aikana useita yritysostoja ja laajoja ulkoistussopimuksia. Uudet ulkoistus- ja kumppanuussopimukset luetaan orgaaniseen kasvuun.

Suurin yritysosto vuoden aikana oli norjalaisen finanssisektorin ohjelmistotoimittajan Ementor Financial Systemsin hankinta. Yrityksen henkilömäärä on noin 310 ja liikevaihto yli 40 milj. euroa. Toiseksi suurin oli Pohjois-Amerikan johtavan metsäteollisuuden tietotekniikkaratkaisujen toimittajan Majiqin osto. TietoEnator osti myös loput suomalaisen, henki- ja eläkevakuutusjärjestelmiin keskittyneen Softeman osakkeista ja 51 % saksalaisesta Sykorasta, joka toimii tietoliikennesektorilla lähinnä Tsekin tasavallassa, Puolassa ja Slovakiassa.

Suurin ulkoistussopimus tehtiin Ericssonin kanssa. Ericsson ulkoisti TietoEnatorille osan kiinteiden verkkojen ja matkapuhelinjärjestelmien tuotekehitysliiketoiminnastaan, yhteensä noin 860 henkilöä.

Sopimuksen ansiosta TietoEnatorista tuli suurin tuotekehityspalveluiden toimittaja tietoliikennelaitteiden valmistajille. TietoEnator perusti myös yhteisyrityksen baltialaisen tietoliikenneoperaattorin Lietuvos Telekomasin kanssa sekä Suomen yleisradion YLE:n kanssa.

Taloudelliset tavoitteet

Konsernin yleisenä tavoitteena on parantaa omistaja-arvoa kasvun, kannattavuuden ja tehokkaan pääoman käytön avulla. Yksilöidyt taloudelliset tavoitteet ovat:

- * Liikevaihdon kasvu 20 %
- * Liikevoitto (EBIT) yli 10 % liikevaihdosta
- * Jokainen liiketoiminta-alue tuottaa omistaja-arvoa

Konsernin taseen rahoitusrakenteen osalta tavoitteena on välttää ylipääomittumista. Jos jakokelpoiset varat sallivat, ylimääräinen likviditeetti voidaan jakaa osakkeenomistajille sekä osinkoina että osakkeiden takaisinoston kautta.

Liikevaihto

Liikevaihto kasvoi 12 % ja oli 1 271,1 (1 135,2) milj. euroa. Kasvu oli paikallisissa valuutoissa 11 % ja orgaanisesti 6 %. Asiakastoimialoista voimakkaimmin kasvoivat energiasektori 26 %, finanssitoimiala 25 % ja tietoliikennesektori 16 %.

Pankki- ja finanssisektorin osuus kokonaisliikevaihdosta oli 25 % (23), tietoliikennesektorin 13 % (13) ja julkisen sektorin 24 % (25). Metsäteollisuuden osuus liikevaihdosta oli 6 % (6) ja energiasektorin 5 % (4).

Maantieteellisesti konsernin liikevaihto kasvoi Suomessa 14 %, Ruotsissa 4 % ja Norjassa 12 %.

Tilaukanta, joksi katsotaan vain sitovasti tilattujen palveluiden yhteismäärä, oli vuoden lopussa 1 044 milj. euroa, mikä oli 156 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2001 lopussa. Tilaukannasta arvioidaan laskutettavan vuoden 2003 aikana noin 60 %.

Kannattavuus

Liikevoitto ennen liikearvojen poistoa (EBITA) oli 130,0 (2001: 135,4 ennen kertaluonteisia eriä) milj. euroa eli 10,2 % (11,9) liikevaihdosta. Liikevoitto liikearvojen poiston jälkeen (EBIT) laski 99,8 (2001: 120,3 ennen kertaluonteisia eriä) milj. euroon eli 7,9

Hallituksen toimintakertomus

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET 2002

Yhtiö	% osakkeista	Liiketoiminta	Liikevaihto	Henkilö- määrä	Päivämäärä
YRITYSOSTOT/OSAKKEIDEN OSTOT					
TietoEnator Financial Solutions ASA (Ementor Financial Systems ASA), Norja	100	Ohjelmistoratkaisut finanssisektorille ¹⁾	42 MEUR	310	huhti 1
TietoEnator Financial Solution AS (Softshark AS), Viro	100	Ohjelmistoratkaisut finanssisektorille ¹⁾	1 MEUR	13	maalis 1
TietoEnator Business Services GmbH (Seals Document Services GmbH), Saksa	0 -> 51 -> 100	Sähköinen laskujen siirto ²⁾	0,5 MEUR	6	tammi 1, loka 1
Sykora, esim. Saksa, Tsekin tasavalta	51	Tietoliikenneverkkojen informaatio ja tuk ³⁾	5 MEUR	125	loka 1
Oy Softema AB, Suomi	60 -> 100	Henki- ja eläkevakuutus- järjestelmät ¹⁾	7 MEUR	72	maalis 1
TietoEnator ISS a.s., Tsekin tasavalta	51 -> 80	Tietoliikennealan tietotekniikkapalvelut ³⁾			huhti 1
TietoEnator Consulting B.V. (Teledynamics), Alankomaat	40 -> 81	Tietoliikennealan tietotekniikka- ja viestintäpalvelut ¹⁾			heinä 1
TietoEnator MAS GmbH, Saksa	51 -> 100	Metsäteollisuuden tietotekniikka ⁴⁾			touko 1
LIIKETOIMINNAN OSTOT					
Medigroup, Suomi		Terveystieteiden tietotekniikkaratkaisut ⁵⁾		9	tammi 1
HP Compaq Healthcare, Suomi		Terveystieteiden tietotekniikkaratkaisut ⁵⁾		6	kesä 1
Frontec Net Solutions, Ruotsi		Digitaalinen arkistointi ja asiakirjanhallinta ⁵⁾	3 MEUR	21	syys 1
Araneum, Tanska		Verkkoliiketoiminta ⁵⁾		55	syys 1
ABB Energy Systems CIS:n toiminta, Ruotsi		Asiakastietojärjestelmät ⁴⁾		61	huhti 1
Majiq, USA		Metsäteollisuuden tietotekniikka ⁴⁾	20 MEUR	117	syys 1
Infovest, Norja		Talouden valvontajärjestelmät ²⁾		24	tammi 1
Enterprise Systems, Tanska		Terveystieteiden tietotekniikka- ratkaisut ⁵⁾		18	loka 1
ULKOISTUKSET/YHTEISYRITYKSET					
Lietuvos Telekomas, Liettua	74	Tietotekniikkaan liittyvät ³⁾ konsultointipalvelut ⁶⁾	1,2 MEUR	50	kesä 1
Lietuvos Telekomas, Liettua	40	Tietotekniikkainfrastruktuurin hallintapalvelut ⁶⁾	1,5 MEUR	60	kesä 1
YLE, Suomi	80	Järjestelmäkehitys- ja käyttöpalvelut ³⁾⁶⁾	12 MEUR	88	tammi 1, 2003
ULKOISTUKSET/LIIKETOIMINNAN OSTOT					
Nokia Networks, Suomi		Kiinteiden verkkojen järjestelmien ylläpito ja kehitys ³⁾		15	kesä 1
Ericsson, Ruotsi		Verkkojärjestelmien tuotekehitys ³⁾	90 MEUR	860	marras 1
DaWinci, Norja		Öljy- ja kaasualan henkilöstö- ja logistiikkajärjestelmä ⁴⁾	2,7 MEUR	5	joulu 1

MUUT MUUTOKSET

Gramos Oy (aik. Parcomp Oy) purettiin ja TietoEnator Technology Oy sekä Tieto Innovation Oy fuusioitiin TietoEnator Oyj:hin joulukuussa 2002.

¹⁾ Banking & Finance ²⁾ Resource Management ³⁾ Telecom & Media ⁴⁾ Production & Logistics ⁵⁾ Public & Healthcare ⁶⁾ Processing & Network

%:iin (10,6) liikevaihdosta. Voitto osaketta kohden ennen liikearvojen poistoa oli 1,14 (2001: 1,23 ennen kertaluonteisia eriä) euroa ja liikearvojen poiston jälkeen 0,77 (2001: 1,05 ennen kerta-luonteisia eriä) euroa.

Vuonna 2001 kertaluonteiset erät olivat 131,5 milj. euroa ja koostuivat lähinnä osakkeiden myynnistä saaduista myyntivoitoista. Kertaluonteiset erät mukaan lukien vuoden 2001 liikevoitto (EBIT) oli 251,8 milj. euroa ja voitto osaketta kohden 2,40 euroa. Vuonna 2002 kertaluonteisia eriä ei ollut.

Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) oli 23,0 % (59,9) ja oman pääoman tuotto 13,7 % (47,1).

Investoinnit

Investoinnit olivat yhteensä 282,9 (125,2) milj. euroa. Välittömät käyttöomaisuusinvestoinnit uudet rahoitusleasingsopimukset mukaan lukien olivat 63,5 (76,9) milj. euroa. Koneisiin ja laitteisiin investoitiin 48,8 (47,2) milj. euroa, liiketoiminnan liikearvoon 106,1 (17,0) milj. euroa ja tytäryhtiö- ja osakkuusyritys-osakkeisiin 113,1 (47,4) milj. euroa.

Rahoitus

Liiketoiminnan kassavirta oli yhteensä 74,5 (151,5) milj. euroa. Yritysten ja liiketoiminnan ostoihin käytettiin yhteensä 180,1 (56,0) milj. euroa.

Konsernin tase kääntyi vuoden aikana 202 milj. euron vahvasta, negatiivisesta nettovelka-asemasta lievästi positiiviseksi, 42,8 milj. euroon. Tämä johtui voimakkaasta investointitoiminnasta sekä 82,6 (40,3) milj. euron osingonmaksusta.

Taseen loppusumma oli 845,0 (801,2) milj. euroa. Omavaraisuusaste oli 55,5 % (61,9 %) ja nettovelkaantumisaste 13,6 % (-36,6 %).

Rahavarat olivat 54,5 (214,8) milj. euroa. Vuonna 2002 yritys otti 200 milj. euron luottolimitin, josta oli käytössä 42 % vuoden 2002 lopussa. Tämän lisäksi muita käyttämättömiä luottolimiittejä oli 22 milj. euroa ja käyttämättömiä yritystodistusohjelmia 250 milj. euroa.

Henkilöstö

Uusien henkilöiden palkkaaminen oli alhaisella tasolla koko vuoden. Konserniin otettiin yhteensä 789 (1 508) uutta henkilöä vuonna 2002. Kun otetaan

huomioon yritysostot, -myynnit ja konsernista lähteneet henkilöt, koko vuoden nettolisäys oli 2 028 (1 417).

Koko konsernin henkilömäärä oli keskimäärin vuoden aikana 11 591 (10 058) ja vuoden lopussa 12 418 (10 589).

Henkilöstön vaihtuvuus oli 6 % (9).

TietoEnator jatkoi keskittymistä asiakastoimialapohjaiseen liiketoimintaan ja toiminnan tehostamista laajuutta ja painopistettä sopeuttamalla. Tästä johtuen joidenkin tulosyksiköiden henkilömäärää vähennettiin vuoden aikana, kun taas toisten yksiköiden koko kasvoi ja toiminta laajeni. Supistukset koskivat noin 400 henkilöä.

Kehittäminen

TE Wayn kehittäminen jatkui useina projekteina. TE Way on kattava nimi TietoEnatorin tavalle toimia eri alueilla. Toimintamalli perustuu johtoaajatuksiin, konsernistrategiaan, käytäntösuosituksiin, yhteisiin malleihin ja verkostoihin. TE Way yhdenmukaistaa toimintaa tavoitteena laadun ja sisäisen tehokkuuden lisääminen, monimutkaisuuden vähentäminen sekä synergiahyötyjen kasvattaminen.

TietoEnatorin liiketoimintamallien, kumppanuustoiminnan ja ratkaisuliiketoiminnan, kehittäminen jatkui. Kumppanuusmallin kehittämisessä tavoitteena on yhdenmukainen tapa toimia ja tuottaa asiakas-hyötyä organisaation eri osissa sekä siirtää tietämystä organisaation kasvaessa ja kansainvälistyessä. Ratkaisuliiketoiminnassa kehittäminen kohdistui pankki- ja rahoitussektorin, metsä- ja energia-teollisuuden sekä terveydenhuollon konsepteihin ja komponentteihin.

Ylimmän johdon 'Building the TE Way to Growth and Internationalisation' -valmennusohjelmaa jatkettiin IMD:n kanssa. Uusi keskijohdon koulutusohjelma 'Business Excellence in TietoEnator' käynnistettiin IFL:n kanssa. Näihin ohjelmiin osallistui yhteensä 80 henkilöä.

Teknologiakehittämisen teemana oli integrointi. Konkreettisenä kehittämiskohteena oli mm. asiakkaiden eri käyttöympäristöjä tukeva Single Sign-on-(SSO) -konsepti. Single Sign-on tarkoittaa samaan salasanahan perustuvaa tunnistusta kaikissa henkilön käyttämissä ohjelmissa. Muita tärkeitä kehittämis-

Hallituksen toimintakertomus

alueita olivat jo kuudetta vuotta ajankohtainen olio-ohjelmoinnin TE Object-kehitysmenetelmästä sekä uutena kohtena digi-TV:n käyttäjätunnistus. Henkilöstötoiminnon kanssa kartoitettiin Business Driven Competence Management (BDCM) – mallia hyväksikäyttäen tulevaisuuden teknologiaosaamistarpeita ja järjestettiin kuusi kehitysseminaaria integrointikäytännöistä kokeneille järjestelmäarkkitehdeille. Teknologiatoimittajayhteistyötä vahvistettiin mm. Microsoftin, IBM:n, Oraclen ja BEA:n kanssa, erityisesti myös Suomen ulkopuolella.

Valmistautuminen konsernitason yhteiskuntavastuun raportointiin käynnistyi nykytilanteen ja yhtiön kohdistuvien odotusten kartoituksella. Suhteellisen vähäinen ympäristön kuormitus, vahva keskittyminen Pohjoismaihin ja korkeasti koulutettu työvoima ovat vähentäneet yhtenäisten toimintaohjeiden, valvonnan ja raportoinnin tarvetta. Konsernin kasvun, kansainvälistymisen ja sidosryhmien lisääntyneen valvutuneisuuden myötä TietoEnator on tiedostanut kehitystarpeita yhteiskuntavastuun alueella ja kuluvana vuonna konserni kehittää yhteiskuntavastuun toimintamallejaan osaksi TE Way:tä.

Kehitystyö International Accounting Standards (IAS) -laskentajärjestelmän käyttöönottoon vuoden 2005 alusta jatkui kertomusvuonna. Valmentautuminen alkoi jo vuonna 2001. EU:n päätöksen mukaisesti pörssilistattujen yhtiöiden tulee laatia konsernitilinpäätöksensä IAS-periaatteita noudattaen viimeistään vuonna 2005.

Osinkoehdotus

Hallitus ehdottaa, että tilikaudelta 2002 jaetaan osinkoa 0,50 euroa osakkeelta. Edellisenä vuonna osinko oli 1,00 euroa, josta 0,50 euroa perustui tilikauden tulokseen ja 0,50 euroa kertaluonteisiin myyntivoittoihin.

Vuoden 2003 näkymät

Tietotekniikkapalvelujen kysyntää jatkuvasti ylläpitävät tekijät ovat digitaalinen tuotanto ja tuottavuuden lisääminen. Talouden laskusuhdanne ja markkinoiden epävarmuus hidastavat kuitenkin tietotekniikka-investointien kasvua. Korkean lisäarvon ja tuottavuutta parantavien palvelujen kysyntä kasvaa myös jatkos-

sa voimakkaammin kuin alhaisen jalostusarvon palvelujen kysyntä. Kaikilla asiakastoimialoilla on merkittävää kiinnostusta ulkoistuspalveluihin.

Asiakaskohtaisten järjestelmähankkeiden ja monistettavien ratkaisujen kysynnän odotetaan pysyvän matalana vuonna 2003. Samanaikaisesti kumppanuusliiketoiminta tarjoaa uusia mahdollisuuksia, ja suurimman osan konsernin liikevaihdon kasvusta odotetaan tulevan tältä alueelta kuluvana vuonna. Vuoden ensimmäisen neljänneksen liikevaihdon ennustetaan kasvavan noin 12-14 % edellisvuoden vastaavasta jaksosta. Koko vuoden liikevaihdon kasvu riippuu suuressa määrin uusien hankkeiden ja ratkaisujen markkinoiden piristymisestä sekä mahdollisten uusien kumppanuussopimusten ajoituksesta ja laajuudesta. Koko vuoden liikevaihdon uskotaan kuitenkin kasvavan yli 10 %.

Vuoden 2003 ensimmäisen neljänneksen liikevoiton (EBITA) ennustetaan olevan noin 8-9 % liikevaihdosta. Syksyllä 2002 käynnistetyt toiminnan tehostamisohjelmat vaikuttavat kokonaisuudessaan vuoden toisella neljänneksellä ja mahdollistavat kannattavuuden parantumisen. Koko vuoden tuloksen (EBITA) odotetaan olevan korkeampi kuin vuonna 2002.

Kaikkien käynnistettyjen ja julkistettujen hankkeiden liikearvojen poistoiksi on laskettu kuluvana vuonna noin 42 milj. euroa.

Veroasteeseen ei ole odotettavissa oleellisia muutoksia vuoteen 2002 verrattuna.

Koko vuoden liiketoiminnan rahavirran odotetaan kehittyvän myönteisesti ja ylittävän vuoden 2002 tason.

Liikevaihto liiketoiminta-alueittain, milj. e	2002	2001	Kasvu
	1-12	1-12	%
Banking & Finance			
- <i>TietoEnatorin liikkeenjohtovastuulla</i>	235	203	16
- Suhteessa TietoEnatorin omistukseen	200	175	15
Telecom & Media	177	144	23
Public & Healthcare			
- <i>TietoEnatorin liikkeenjohtovastuulla</i>	198	179	11
- Suhteessa TietoEnatorin omistukseen	192	174	10
Production & Logistics	230	212	8
Processing & Network			
- <i>TietoEnatorin liikkeenjohtovastuulla</i>	397	340	17
- Suhteessa TietoEnatorin omistukseen	376	329	14
Resource Management	170	178	-5
Konsernin sisäiset eliminoinnit sis. muut	-74	-77	0
	1271	1135	12

Tulos liiketoiminta-alueittain, milj. e	2002	2001	Muutos
	1-12	1-12	%
Banking & Finance	20,4	24,6	-17
Telecom & Media	15,9	15,5	3
Public & Healthcare	20,2	19,5	3
Production & Logistics	25,2	23,1	9
Processing & Network	43,7	37,5	17
Resource Management	18,9	24,8	-24
Liiketoiminta-alueet	144,3	145,0	0
Konsernitoiminnot sis.muut	-15,0	-14,4	
Liiketoiminta-alueiden ulkopuoliset osakkuusyhtiöt	0,7	5,0	
Liikevoitto (EBITA) ennen liikearvojen poistoja ja henkilöstöoptioihin liittyviä sosiaalikuluja	130,0	135,6	-4
Henkilöstöoptioihin liittyvät sosiaalikulut	0,0	-0,2	
Liikevoitto (EBITA) ennen liikearvojen poistoja	130,0	135,4	-4
Liikearvojen poistot	-30,2	-15,1	
Liikevoitto (EBIT) ennen kertaluonteisia eriä	99,8	120,3	-17
Kertaluonteiset erät	0,0	131,5	
Liikevoitto (EBIT)	99,8	251,8	-60

Hallituksen toimintakertomus

Liikevoitto-%	2002	2001	Muutos
	1-12	1-12	
Banking & Finance	10,2	14,1	-3,9
Telecom & Media	9,0	10,7	-1,8
Public & Healthcare	10,5	11,2	-0,7
Production & Logistics	11,0	10,9	0,1
Processing & Network	11,6	11,4	0,2
Resource Management	11,1	13,9	-2,8
Liiketoiminta-alueet	11,4	12,8	-1,4
Liikevoitto (EBITA) ennen liikearvojen poistoja ja henkilöstöoptioihin liittyviä sosiaalikuluja			
	10,2	11,9	-1,7
Liikevoitto (EBITA) ennen liikearvojen poistoja			
	10,2	11,9	-1,7
Liikevoitto (EBIT) ennen kertaluonteisia eriä			
	7,9	10,6	-2,7
Liikevoitto (EBIT)			
	7,9	22,2	-14,3

Liikevaihto maittain, milj. e

	2002	Kasvu	Osuus	2001	Osuus
	1-12	%	%	1-12	%
Suomi	728	14	57	640	56
Ruotsi	329	4	26	315	28
Norja	99	12	8	88	8
Tanska	32	6	3	30	3
Saksa	25	5	2	24	2
Iso-Britannia	12	>100	1	3	0
Muut	46	32	3	35	3
	1 271	12		1 135	

Liikevaihto toimialoittain, milj. e

	2002	Kasvu	Osuus	2001	Osuus
	1-12	%	%	1-12	%
Finanssi	323	25	25	258	23
Julkinen sektori	306	8	24	283	25
Tietoliikenne	171	16	13	148	13
Metsäteollisuus	78	6	6	73	6
Energia	63	26	5	50	4
Teollisuus	111	10	9	102	9
Logistiikka	173	3	14	168	15
Toimialoille kohdistamaton & vähemmistöosuus	46	-14	4	54	5
	1 271	12		1 135	

Henkilöstö keskimäärin

	2002	Kasvu	Osuus	2001	Osuus
Liiketoiminta-alueittain	1-12	%	%	1-12	%
Banking & Finance	2 133	24	18	1 716	17
Telecom & Media	1 822	43	16	1 276	13
Public & Healthcare	1 715	7	15	1 596	16
Production & Logistics	2 075	8	18	1 922	19
Processing & Network	2 378	14	20	2 094	21
Resource Management	1 388	3	12	1 346	13
Konsernitoiminnot sis. muut	80	-	1	108	1
	11 591	15	100	10 058	100

	2002	Kasvu	Osuus	2001	Osuus
Maittain	1-12	%	%	1-12	%
Suomi	6 723	17	58	5 722	57
Ruotsi	2 949	0	25	2 963	30
Norja	903	34	8	672	7
Tanska	280	16	2	241	2
Saksa	258	12	2	230	2
Latvia	129	6	1	122	1
Tsekin tasavalta	122	>100	1	0	0
Muut	227	>100	2	108	1
	11 591	15	100	10 058	100

Luvut sisältävät liikkeenjohtovastuulla olevien osakkuusyritysten koko henkilöstön. Kun yritysten henkilömääriin lasketaan vain TietoEnatorin omistuksen mukaiset osuudet, konsernin henkilömäärä oli 11 153 (9 739)

Tuloslaskelma

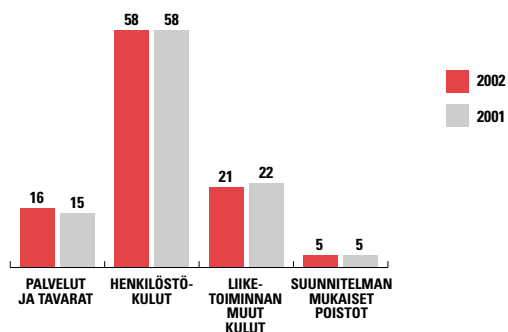
EUR 1 000	Liite	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
		1.1. - 31.12.2002	1.1. - 31.12.2001	1.1. - 31.12.2002	1.1. - 31.12.2001
Liikevaihto		1 271 118	1 135 209	516 197	475 356
Liiketoiminnan muut tuotot	1	7 103	138 659	6 527	40 694
Palvelut ja tavarat		182 185	156 240	48 987	44 046
Henkilöstökulut	2,3	671 028	584 010	241 927	214 239
Poistot	7,8	56 266	50 421	26 650	21 794
Liikearvojen poistot	7	30 180	15 100	5 969	4 550
Liiketoiminnan muut kulut		239 384	221 428	135 092	122 663
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		657	5 093	-	-
Liikevoitto		99 835	251 762	64 099	108 758
Rahoitustuotot ja -kulut	4	597	6 217	82 759	205 784
Voitto ennen satunnaiseriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja		100 432	257 979	146 858	314 542
Satunnaiset tuotot	5	-	-	13 500	5 030
Poistoeron muutos		-	-	-	-
Välittömät verot	6	-35 240	-58 611	-30 612	-37 391
Vähemmistön osuus		-1 281	-1 788	-	-
Tilikauden voitto		63 911	197 580	129 746	282 181

Kommentteja tuloslaskelmaan

Liikevaihto kasvoi 12 %. Orgaaninen kasvu oli 6 %, jossa on mukana myös uudet ulkoistamis- ja liikekumppanuussopimukset, vaikka osaan näistä sopimuksista liittyy osakekannan tai liiketoiminnan osto. Paikallisvaluutoissa kasvu oli 11 %.

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat lähinnä käyttöomaisuuden myyntivoitoista ja vuokratuotoista.

KULURAKENNE, %

Henkilöstökulut kasvoivat 14,9 % ja olivat 52,8 % (51,4 %) liikevaihdosta. Tulospalkkiot olivat 18,4 (17,4) milj. euroa. Palkkoihin perustuvat eläkemaksut olivat Suomessa 1,5 prosenttiyksikköä korkeammat kuin viime vuonna johtuen lähinnä TietoEnatorin omien eläkelaitosten sijoitusten negatiivisesta arvonekehityksestä. Eläkekulut ovat siten lisääntyneet 4,3 milj. eurolla. Henkilöstökuluja vähentää henkilöstöoptioihin liittyvien sosiaalikulujen varausten purkaminen 0,4 milj. eurolla ja lisää toteutuneet kulut 0,3 milj. euroa. Henkilöstömäärä oli keskimäärin 11 591 (10 058). ATK-konsulttien sekä vastaavien henkilöiden palkat kohosivat keskimäärin 3-4 % Suomessa ja Ruotsissa 2 %.

Osuus osakkuusyritysten tuloksista ei sisällä TietoEnatorin osuutta sen liikkeenjohtovastuulla olevien osakkuusyritysten tuloksista. Nämä yritykset on yhdistelty tuloslaskelmaan riveittäin omistusosuutta vastaavasti.

Satunnaisten erien nettomäärä oli 0 (131,5) milj. euroa. Liikevoitto ennen liikearvojen poistoja (EBITA) ja satunnaisia eriä oli 130,0 (135,4) milj. euroa ja oli suhteessa liikevaihtoon 10,2 % (11,9%).

Yritysosot ja liikekumppanuussopimukset lisäsivät liikearvojen poistoja 15,1 milj. eurolla. Vuoden 2002 loppuun mennessä tehtyjen transaktioiden perusteella arvioitu liikearvon poisto on 42,0 milj. euroa vuonna 2003.

Liikevoitto liikearvojen poistojen jälkeen (EBIT) ja ennen satunnaisia eriä oli 99,8 (120,3) milj. euroa ja oli suhteessa liikevaihtoon 7,9 % (10,6 %). Satunnaiset erät mukaan lukien EBIT oli 99,8 (251,8) milj. euroa ja oli suhteessa liikevaihtoon 7,9 % (22,2 %).

Rahoitustuotot ja -kulut vähenivät viime vuoteen verrattuna johtuen voimakkaasta investointitoiminnasta ja osingonmaksusta, mikä käänsi taseen selkeästä, vahvasta negatiivisesta nettovelka-asemasta lievästi positiiviseksi.

Tilikauden välittömistä veroista 35,2 milj. euroa perustuu tilikauden voittoon. Verot sisältävät myös 4,2 milj. euroa edellisten vuosien veroja sekä -4,2 milj. euron muutoksen laskennallisessa verovelassa. Verokanta oli Suomessa 29 % ja Ruotsissa 28 %. Konsernin efektiivinen veroaste oli 35 %, mutta otettaessa huomioon verotuksessa vähennyskelvottomat liikearvot, konsernin efektiivinen verokanta oli 29 %.

Tase

EUR 1 000	Liite	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
		31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001
VASTAAVAA					
Pysyvät vastaavat					
Aineettomat hyödykkeet	7	288 864	125 669	38 715	32 536
Aineelliset hyödykkeet	8	162 117	162 013	85 388	81 578
Sijoitukset	9,10	25 118	22 044	1 168 648	998 548
Pysyvät vastaavat yhteensä		476 099	309 726	1 292 751	1 112 662
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus		905	1 855	-	-
Pitkäaikaiset saamiset	11,13,19				
Lainasaamiset		2 796	3 608	40 143	17 624
Laskennallinen verosaaminen		7 577	7 187	-	-
Siirtosaamiset		5 468	7 441	7	120
		15 841	18 236	40 150	17 744
Lyhytaikaiset saamiset	12,13				
Myyntisaamiset		211 182	201 780	72 424	75 383
Lainasaamiset		646	1 272	75 558	35 984
Muut saamiset		4 023	4 810	-	-
Konserniavustussaamiset		-	-	13 500	5 030
Siirtosaamiset		81 811	48 771	84 896	47 360
		297 662	256 633	246 378	163 757
Rahoitusarvopaperit		-	37 294	-	31 800
Rahat ja pankkisaamiset		54 459	177 470	26 722	126 224
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		368 867	491 488	313 250	339 525
		844 966	801 214	1 606 001	1 452 187

Kommenteja taseeseen / vastaavaa

Taseen loppusumma kasvoi 5% 801,2 milj. eurosta 845,0 milj. euroon.

Yritysosot kasvattivat liikearvoa 80,5 milj. euroa ja kumppanuussopimukset ja liiketoimintaostot 108,4 milj. euroa. Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin mukaan lukien uudet rahoitusleasingsopimukset olivat 63,5 milj. euroa. Lyhytaikaisissa saamisissa olevat siirtosaamiset sisältävät tuloverosaamisia 23,9 milj. euroa (2,7). Saamiset Alecaltalta (SPP) nousivat 4,5 milj. euroon.

Vastaavaa 31.12.

	2002	2001
Rahoitusarvopaperit ja pankkisaamiset	6,4 %	26,8 %
Kiinteistöt	8,5 %	9,7 %
Muut aineelliset hyödykkeet	10,7 %	10,5 %
Osakkuusyhtiöiden osakkeet	2,8 %	2,6 %
Liikearvo	31,4 %	13,3 %
Muut sijoitukset	3,0 %	2,6 %
Muut vaihtuvat vastaavat	37,2 %	34,5 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

EUR 1 000	Liite	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
		31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001
VASTATTAVAA					
Oma pääoma	14				
Osakepääoma		82 886	83 327	82 886	83 327
Osakeanti		-	572	-	572
Ylikurssirahasto		6 075	4 920	910 083	907 670
Muut rahastot		61 496	57 872	-	-
Edellisten tilikausien voitto		244 142	137 154	215 688	16 157
Tilikauden voitto		63 911	197 580	129 746	282 181
		458 510	481 425	1 338 403	1 289 907
Vähemmistöosuus		3 602	6 883	-	-
Tilinpäätössiirtojen kertymä		-	-	-	-
Pakolliset varaukset	15	362	763	359	726
Vieras pääoma	16,18,19				
Pitkäaikainen vieras pääoma					
Joukkovelkakirjalainat		2 035	2 873	2 035	2 873
Lainat rahoituslaitoksilta		150	977	-	955
Eläkelainat		-	-	-	-
Laskennallinen verovelka		3 120	7 272	-	-
Muut velat		19 243	18 218	-	-
Siirtovelat		4 031	13 273	-	1 177
		28 579	42 613	2 035	5 005
Lyhytaikainen vieras pääoma					
Lainat rahoituslaitoksilta	17,18	347	8	-	-
Saadut ennakot		12 200	11 815	549	175
Ostovelat		38 105	40 589	12 972	17 396
Muut velat		124 074	45 022	194 350	76 446
Siirtovelat		179 187	172 096	57 333	62 532
		353 913	269 530	265 204	156 549
Vieras pääoma yhteensä		382 492	312 143	267 239	161 554
		844 966	801 214	1 606 001	1 452 187

Kommentteja taseeseen / vastattavaa

Oma pääoma pieni 22,9 milj. euroa. Tilikauden voitto kasvatti omaa pääomaa 63,9 milj. euroa ja osinkojen maksu pienensi sitä 82,6 milj. euroa.

Korolliset velat, yhteensä 105,2 milj. euroa, koostuivat luottolimiittisopimuksen käytöstä, 83,8 milj. euroa, leasingveloista, 18,8 milj. euroa, ja henkilökunnan optiolainoista, 2,0 milj. euroa.

Luottolimiittisopimuksesta oli käyttämättä 116,2 milj. euroa, samoin kuin komittoimattomat luottolimitit 22 milj. euroa ja yritystodistusohjelma 250 milj. euroa.

Vastattavaa 31.12.

	2002	2001
Osakepääoma	9,8 %	10,4 %
Muu oma pääoma	44,5 %	49,7 %
Vähemmistöosuus	0,4 %	0,9 %
Korolliset velat	12,5 %	3,0 %
Korottomat velat	32,8 %	36,0 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

Kassavirtalaskelma

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1.1. - 31.12.2002 EUR 1 000	1.1. - 31.12.2001 EUR 1 000	1.1. - 31.12.2002 EUR 1 000	1.1. - 31.12.2001 EUR 1 000
Liiketoiminnan rahavirta				
Liikevoitto	99 835	251 762	64 099	108 758
Oikaisut liikevoittoon				
Käyttöomaisuuden ja liikearvojen poistot	77 023	55 954	32 118	25 932
Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-4 995	-141 452	53	-37 110
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-6 726	-9 764	-	-
Muut oikaisut	-364	-3 639	-3 459	-3670
Nettokäyttöpääoman muutos	-16 296	19 241	99 953	-70 082
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	148 477	172 102	192 764	23 828
Liiketoiminnan rahoituserät netto	1 480	5 175	-159	2 922
Maksetut välittömät verot	-75 485 *)	-25 751	-48 560	-16 135
Liiketoiminnan rahavirta	74 472	151 526	144 045	10 615
Investointien rahavirta				
Konserniyritysten ja liiketoimintojen hankinnasta johtuva nettorahavirta	-164 894	-56 014	-103 358	-28 639
Investoinnit muihin osakkeisiin	-14 991	-860	-14 756	-861
Enatorin ja Entran vähemmistöosuusien lunastaminen	-15 190	-143	-15 190	-143
Muut käyttöomaisuusinvestoinnit	-51 374	-54 202	-40 539	-51 222
Konserniyritysten luovutuksesta johtuva nettorahavirta	958	7 897	-	-
Muiden osakkeiden myynti	189	161 746	-	43 080
Aineellisen käyttöomaisuuden myynti	10 143	4 434	77	3 215
Investointien rahavirta	-235 159	62 858	-173 767	-34 570
Rahoituksen rahavirta				
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-1 845	-1 543	-1 793	-1 660
Lyhytaikaisten lainojen muutos	82 063	-10 226	0	0
Pitkäaikaisten lainasaamisten muutos	-518	-1 005	-22 516	-2 085
Lyhytaikaisten lainasaamisten muutos	626	-188	-74 391	7 103
Maksetut osingot ja lahjoitukset	-82 651	-40 394	-82 651	-40 394
Maksullinen osakeanti ja optioiden käyttö	1 400	5 223	1 400	5 223
Omien osakkeiden hankinta	0	-25 709	0	-25 709
Saadut osingot ja konserniavustukset	175	5 589	78 370	199 092
Rahoituksen rahavirta	-750	-68 253	-101 581	141 570
Rahavarojen muutos	-161 437	146 131	-131 303	117 615
Rahavarat 1.1.	-214 764	-68 764	-158 024	-40 409
Saadut rahavarat fuusion kautta	-	-	-1	-
Kurssierojen vaikutukset rahavaroihin	-1 132	131	-	-
Rahavarat 31.12.	54 459	214 764	26 722	158 024
	-161 437	146 131	-131 303	117 615

*) lukuun sisältyvät vuoden 2001 kertaluonteisiin myyntivoittoihin liittyviä veromaksuja 20 milj. euroa.

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖSPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätöksen kuuluvat emoyhtiö TietoEnator Oyj ja kaikki ne tytäryritykset, joissa emoyhtiöllä on suomalaisen kirjanpitoikäntönnön mukaisesti välitön tai välillinen määräysvalta.

Tilikauden aikana hankitut yhtiöt on yhdistelty hankintahetkestä lähtien ja myydyt yhtiöt myyntihetkeen asti.

Liikkeenjohtovastuulla olevista osakkuusyrityksistä TietoEnator Oyj omistaa yli 50 % osakkeista, joiden äänivalta on alle 50 %. TietoEnator Oyj vastaa näiden yritysten liiketoiminnan johtamisesta. Koska liikkeenjohtovastuulla olevilla osakkuusyrityksillä on huomattava merkitys konsernin tulokseen, ne on yhdistelty konsernituloslaskelmaan omistusosuutta vastaavasti rivi riviltä. Taseessa niiden osakkeet esitetään pääomaosuusmenetelmän mukaisesti osakkuusyritysosakkeina.

Muut osakkuusyritykset on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä sekä tuloslaskelmassa että taseessa. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksesta on esitetty omana eränä ennen liikevoittoa. Liitetiedoissa on esitetty osakkeiden kirjanpitoarvot.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat on vähennetty konsolidoinnin yhteydessä.

Konsernin keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu käyttäen suomalaisen kirjanpitoikäntönnön mukaisesti joko hankintameno- menetelmää tai yhdistelmämenetelmää. Eliminoinnissa syntyneet erot on vastaavasti esitetty liikearvona tai konsernin oman pääoman muutoksena. Hankinta-ajankohdan oman pääoman lisäksi otetaan huomioon tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä.

Liikearvo poistetaan arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan, joka on 3 - 20 vuotta.

Tuloksesta on eliminoitu sisäinen voitonjako sekä vaihto- ja käyttöomaisuuteen sisältyvät realisoitumattomat katteet.

Taseesta on keskinäiset saamiset ja velat vähennetty kunkin tase-erän yhteydessä.

Tilinpäätössiirtojen kertymän, jaksotuserojen ja vahvistettujen tappioiden laskennallinen vero on huomioitu. Verovelan tai -saamisen muutos sisältyy tilikauden veroihin.

Vähemmistöosakkuus on erotettu konsernin omasta pääomasta, tilinpäätössiirtojen kertymästä ja tuloksesta sekä esitetty omana eränään.

Ulkomaanrahan määräisten erien käsittely

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimena olevat ulkomaanrahan määräiset erät arvostetaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Ulkomaanrahan määräisiä erä suojataan johdannaissopimuksilla. Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen kuukauden lopun keskikurssien perusteella laskettuja vuoden keskikurssia. Taseet muunnetaan tilinpäätöspäivän keskikurssin mukaan.

Hankintamenomenetelmän soveltamisesta aiheutuvat muuntoerot käsitellään konsernin jakokelpoista omaa pääomaa oikaisevina erinä, ja ne sisältyvät liitetiedoissa jakokelpoisen oman pääoman muuhun muutokseen.

Rahoituseristä syntyneet kurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelman rahoituserissä, muut kurssivoitot ja -tappiot on sisällytetty liikevoittoon. Suojaamistarkoituksessa tehtyjen

johdannaissopimusten arvostuseroilla on oikaistu suojattujen erien kurssieroja.

Myynnin tuloutus

Kiinteähintainen henkilötyö tuloutetaan valmistumisasteen mukaan. Tappiollisten projektien ennakoitu tappio kirjataan kokonaan kuluksi. Tuntiveloitukseen perustuva työ tuloutetaan sen jaksosajan aikana jolloin työ suoritetaan. Lisenssimyynni tuloutetaan suorituksen luovutuksen mukaan sekä ylläpitomaksut sopimusajalle jaksotettuina.

Eläkejärjestelyt

Konsernin eläkejärjestelyt vaihtelevat maittain kunkin maan vaatimusten ja käytäntöjen mukaisesti. Suomessa eläkkeet hoidetaan sekä eläkevakuutuksilla että omassa eläkesäätiössä ja -kassassa. Eläkevastuut on kokonaan katettu.

Ruotsissa eläkevastuut hoidetaan sekä eläkevakuutuksilla että eläkkeitä varten tehdyillä varauksilla.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Tutkimus- ja kehitystoimintamenot on käsitelty vuosikuluina.

Satunnaiset erät

Satunnaisina erinä käsitellään konsernin liiketoimintaan kuulumat- tomat olennaiset erät.

Käyttöomaisuuden arvostus

Poistot on tehty suunnitelman mukaisesti perustuen alkuperäiseen hankintameno- ja käyttöomaisuushyödykkeen taloudelliseen pitoaikaan.

Konsernissa käytetyt poistoajat:

	Vuotta
Aineettomat oikeudet (ohjelmistot)	1-3
Liikearvo	
- liiketoiminnasta	3-5
- tytäryrityksistä	3-20
Muut pitkävaikutteiset menot	5-10
Rakennukset ja rakennelmat	40-50
Atk-laitteet	1-5
Muut koneet ja kalusto	5-8
Muut aineelliset hyödykkeet	10

Konserniliikearvon poistoajat päätetään tapauskohtaisesti vastamaan arvioitua vaikutusaikaa. Poistoaika on 20 vuotta sellaisissa tapauksissa, joissa hankinnan kohteena on ollut yritys, jonka markkinointi- ja teknologiasuhteet ovat vakaat, ja hankinta on pitkäaikainen ja luonteeltaan strateginen.

Käyttöomaisuuden myyntitappiot on kirjattu suunnitelman mukaisen poistojen lisäyksinä ja myyntivoitot on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Leasing

Leasing sopimukset on luokiteltu suomalaisen hyvän kirjanpitoavan mukaisesti rahoitus- ja käyttöleasingiin. Rahoitusleasing- sopimuksilla hankittu merkittävä omaisuus on sisällytetty käyttö- omaisuuteen. Vuosivuokrat on sisällytetty poistoihin ja korko- kustannuksiin tuloslaskelmassa.

Tilinpäätöksen liitetiedot

EUR 1 000	31.12.2002	KONSERNI 31.12.2001	EMOYHTIÖ 31.12.2002	31.12.2001
Liikevaihdon jaottelu on esitetty hallituksen toimintakertomuksessa				
1. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	2 136	134	27	57
Osakkeiden myyntivoitot	806	133 947	420	37 464
Vuokratuotot	2 106	1 697	763	2 815
Fuusiovoitot	-	-	3 087	-
SPP-ylijäämä	61	875	-	-
Muut tuotot	1 994	2 006	2 230	358
	7 103	138 659	6 527	40 694
2. HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat	513 068	444 955	194 194	170 228
Eläkekulut	74 976	58 371	35 445	28 642
Henkilöstöoptioihin liittyvät sosiaalikulut	-38	205	-79	-71
Muut lakisääteiset sosiaalikulut	83 022	80 479	12 367	15 440
	671 028	584 010	241 927	214 239

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät autoetujen vuokratulot sekä vapaaehtoiset palkkoihin liittymättömät sosiaalikulut kuten henkilöstön ruokaetu, terveydenhoito ja harrastuskerhot. Emoyhtiön henkilöstömäärä oli vuonna 2002 keskimäärin 4 590 ja edellisvuonna 4 198.

3. JOHDON PALKAT

Toimitusjohtaja Matti Lehti

Palkka	266 597 EUR
Eläkeikä	60
Eläke	60 % palkasta
Irtisanomisaika	12 kuukautta
Eroraha	
Vuoden 2001 tulospalkkio	19 763 EUR
Vuoden 2002 tulospalkkio	14 501 EUR

Hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan varamiehelle maksetut palkat, palkkiot ja edut olivat yhteensä 829 040 euroa. Hallituksen puheenjohtajan palkkio oli 42 995 euroa.

TietoEnatorin johtoryhmän jäsenten eläkesitoumukset

TietoEnatorin johtoryhmään kuuluu 12 henkilöä.

Neljän johtoryhmän jäsenen eläkeikä on 60 vuotta ja eläketaso 60 % eläkepalkasta.

Yhden TietoEnatorin johtoryhmän jäsenen eläkeikä on 62 vuotta, jonka jälkeen hänelle maksetaan 70 % palkasta 65 vuoden ikään saakka. Lisäksi hänen lopullinen eläketasonsa korottuu, kun lisäeläkettä maksetaan 65 ikävuoden jälkeen myös 30 kertaa Ruotsin hintaperusmäärän (prisbasbelopp) ylittävstä osasta, joka normaalisti maksetaan Ruotsin ITP-järjestelmän perusteella vain 20-30 kertaa hintaperusmäärän mukaisesta palkasta.

Yhden johtoryhmän jäsenen eläke-etuudet ovat Ruotsin normaalin ITP-järjestelmän mukaiset.

Muiden TietoEnatorin johtoryhmän jäsenten eläkeikä on 65 vuotta ja eläketaso on 60 % eläkepalkasta. Näistä yhden henkilön eläketaso perustuu kuukausittaiseen maksuun, joka on 35 % eläkepalkasta.

TietoEnatorin johtoryhmän jäsenten työsuhteen päättymisen ja erorahat

Yhtiön irtisanoessa työsuhteen, kaksi johtoryhmän jäsentä on oikeutettu kaikkiin työsuhteen etuihin 12 kuukauden ajan työsuhteen irtisanomisesta alkaen. Tämän jälkeen palkkaa maksetaan vielä 12 kuukauden ajan mikäli kyseinen henkilö ei saa palkkaa muusta työsuhteesta.

Yksi johtoryhmän jäsen on oikeutettu 24 kuukauden palkkaetuihin työsuhteen päättymisestä lukien.

Yhdellä TietoEnatorin johtoryhmän jäsenellä on 12 kuukauden irtisanomisaika yhtiön irtisanoessa työsuhteen. Muiden johtoryhmän jäsenten osalta irtisanomisaika vaihtelee 3-6 kuukauden välillä. Näistä muista jäsenistä yksi on oikeutettu irtisanomisaajan lisäksi 6 kuukauden palkkaan ja yksi 12 kuukauden palkkaan.

Konsernin johdolle myönnettyjä lainoja ei ollut 31.12.2002 eikä 31.12.2001.

EUR 1 000	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001
4. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Tuotot oman pääoman ehtoisista osuuksista ja sijoituksista				
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	-	-	65 355	191 903
Osinkotuotot osakkuusyrityksiltä	-	-	7 959	7 033
Osinkotuotot muilta	55	66	26	37
	55	66	73 340	198 973
Yhtiöveron hyvitystuotot	64	416	5 563	3 482
	119	482	78 903	202 455
Tuotot pitkäaikaisen vieraan pääoman ehtoisista osuuksista ja sijoituksista				
Saman konsernin yrityksiltä	-	-	1 286	650
Osakkuusyrityksiltä	-	-	-	-
Muilta	385	145	9	128
	385	145	1 295	778
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	-	-	4 482	539
Osakkuusyrityksiltä	-	-	-	-
Muilta	24 086	16 739	20 474	13 650
	24 086	16 739	24 956	14 189
Sijoitusten arvonalennukset				
	-	-	-626	-
Korko- ja muut rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	-	-	-788	-2 495
Osakkuusyrityksiltä	-	-	-	-
Muilta	-23 993	-11 149	-20 981	-9 143
	-23 993	-11 149	-21 769	-11 638
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	597	6 217	82 759	205 784
5. SATUNNAISET TUOTOT				
Saadut konserniavustukset	-	-	13 500	5 030
6. VÄLITTÖMÄT VEROT				
Satunnaisista eristä	-	-	3 915	1 459
Tilikauden toiminnasta	35 238	55 255	27 133	36 005
Aikaisemmilta tilikausilta	4 164	2 303	-436	-73
Laskennallisen verovelan/-saamisen muutos	-4 162	1 053	-	-
	35 240	58 611	30 612	37 391

Tilinpäätöksen liitetiedot

EUR 1 000	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001
7. KÄYTTÖMAISUUS, AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	48 209	23 186	29 012	20 617
Lisäykset	7 088	28 376	5 948	11 655
Vähennykset	-7 496	-3 353	-5 067	-3 260
Hankintameno 31.12.	47 801	48 209	29 893	29 012
Kertyneet poistot 1.1.	31 765	16 444	17 062	14 675
Muutosten kertyneet poistot	-6 719	6 796	-5 052	-2 922
Tilikauden poisto	7 446	8 525	5 017	5 309
Kertyneet poistot 31.12.	32 492	31 765	17 027	17 062
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 309	16 444	12 866	11 950
Hankittu liikearvo				
Hankintameno 1.1.	45 766	28 934	44 436	30 871
Lisäykset	106 845	16 832	5 817	13 596
Vähennykset	-6 381	-	-	-31
Hankintameno 31.12.	146 230	45 766	50 253	44 436
Kertyneet poistot 1.1.	23 514	18 684	25 864	21 345
Muutosten kertyneet poistot	-6 381	-	-	-31
Tilikauden poisto	9 243	4 830	5 969	4 550
Kertyneet poistot 31.12.	26 376	23 514	31 833	25 864
Kirjanpitoarvo 31.12.	119 854	22 252	18 420	18 572
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	133 460	101 523	-	-
Lisäykset	82 112	42 333	-	-
Vähennykset	-5 304	-10 396	-	-
Hankintameno 31.12.	210 268	133 460	-	-
Kertyneet poistot 1.1.	49 266	42 681	-	-
Muutosten kertyneet poistot	-5 304	-3 685	-	-
Tilikauden poisto	20 937	10 270	-	-
Kertyneet poistot 31.12.	64 899	49 266	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	145 369	84 194	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	6 766	6 440	5 594	5 474
Lisäykset	2 580	1 540	2 092	379
Vähennykset	-817	-1 214	-695	-259
Hankintameno 31.12.	8 529	6 766	6 991	5 594
Kertyneet poistot 1.1.	4 072	3 702	3 622	3 205
Muutosten kertyneet poistot	-792	-565	-688	-236
Tilikauden poisto	1 301	935	991	653
Kertyneet poistot 31.12.	4 581	4 072	3 925	3 622
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 948	2 694	3 066	1 972

EUR 1 000	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	85	1 466	42	1 346
Lisäykset	4 385	-1 304	4 363	-1 304
Siirrot	-86	-77	-42	0
Hankintameno 31.12.	4 384	85	4 363	42
Kirjanpitoarvo, aineettomat hyödykkeet 31.12.	288 864	125 669	38 715	32 536
8. KÄYTTÖMAISUUS, AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa-alueet				
Hankintameno 1.1.	8 711	8 076	5 947	5 947
Lisäykset	24	756	-	-
Vähennykset	-35	-121	-	-
Hankintameno ja kirjanpitoarvo 31.12.	8 700	8 711	5 947	5 947
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	81 926	78 365	41 308	41 422
Lisäykset	603	4 819	1	2
Vähennykset	-4 826	-1 258	-	-116
Hankintameno 31.12.	77 703	81 926	41 309	41 308
Kertyneet poistot 1.1.	12 660	9 979	7 426	6 233
Muutosten kertyneet poistot	-544	184	-	-8
Tilikauden poisto	2 406	2 497	1 193	1 201
Kertyneet poistot 31.12.	14 522	12 660	8 619	7 426
Kirjanpitoarvo 31.12.	63 181	69 266	32 690	33 882
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	223 170	190 350	97 772	86 034
Lisäykset	51 119	83 218	25 225	26 606
Vähennykset	-26 477	-50 398	-14 284	-14 868
Hankintameno 31.12.	247 812	223 170	108 713	97 772
Kertyneet poistot 1.1.	143 730	128 816	57 533	56 842
Muutosten kertyneet poistot	-25 750	-22 292	-13 797	-13 534
Tilikauden poisto	43 760	37 206	19 404	14 225
Kertyneet poistot 31.12.	161 740	143 730	63 140	57 533
Kirjanpitoarvo 31.12.	86 072	79 440	45 573	40 239
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	4 688	1 981	299	295
Lisäykset	1 534	2 825	14	4
Vähennykset	-287	-118	-	-
Hankintameno 31.12.	5 935	4 688	313	299
Kertyneet poistot 1.1.	1 554	313	163	163
Muutosten kertyneet poistot	-31	-17	-	-
Tilikauden poisto	1 353	1 258	-	-
Kertyneet poistot 31.12.	2 876	1 554	163	163
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 059	3 134	150	136

Tilinpäätöksen liitetiedot

EUR 1 000	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	1 462	109	1 374	39
Lisäykset	1 180	1 357	-	1 335
Siirrot	-1 537	-4	-346	-
Hankintameno 31.12.	1 105	1 462	1 028	1 374
Kirjanpitoarvo, aineelliset hyödykkeet 31.12.	162 117	162 013	85 388	81 578
9. SIOITUKSET				
Konserniyritysosakkeet				
Hankintameno 1.1.	-	-	992 603	964 495
Lisäykset	-	-	162 206	30 509
Vähennykset	-	-	-6 004	-2 401
Hankintameno 31.12.	-	-	1 148 805	992 603
Arvonlennukset	-	-	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	-	1 148 805	992 603
Osakkuusyrittösakkeet				
Hankintameno 1.1.	20 700	42 269	4 945	10 621
Lisäykset	5 288	6 483	14 631	858
Vähennykset	-2 240	-28 052	-858	-6 534
Hankintameno 31.12.	23 748	20 700	18 718	4 945
Arvonlennukset	-	-	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	23 748	20 700	18 718	4 945
Muut osakkeet				
Hankintameno 1.1.	1 367	1 495	1 000	1 447
Lisäykset	249	1 305	125	3
Vähennykset	-223	-1 433	0	-450
Hankintameno 31.12.	1 393	1 367	1 125	1 000
Arvonlennukset	-23	-23	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 370	1 344	1 125	1 000
Osakkeet yhteensä 31.12.	25 118	22 044	1 168 648	998 548
Pitkäaikaiset pääomalinasaamiset				
	-	-	-	-
Sijoitukset yhteensä 31.12.	25 118	22 044	1 168 648	998 548

10. SIOITUKSET

31.12.2002	Lukumäärä	Osuus %		Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
				1 000	EUR 1000
Emoyhtiön omistamat tytäryhtiösakkeet					
Kiinteistö Oy Tietokilo 1-2, Suomi	2 500	100,0	EUR	4 205	11 341
Kiinteistö Oy Villa Upinniemi, Suomi	40 000	80,0	EUR	7	3 430
LLC TietoEnator, Venäjä	0	100,0	RUB	3 000	109
SIA TietoEnator, Latvia	0	100,0	LVL	125	196
Oy Softema Ab, Suomi	1 260	100,0	EUR	53	13 101
SYKORA CZ Ostrava, s.r.o., Tsekin tasavalta	0	51,0	CZK	102	3 050

31.12.2002	Lukumäärä	Osuus %		Nimellisarvo 1 000	Kirjanpitoarvo EUR 1000
Tieto France S.A.R.L., Ranska	400	100,0	EUR	65	60
TietoEnator AS, Norja	1 084 332	100,0	NOK	10 843	105 866
TietoEnator A/S, Tanska	0	100,0	DKK	25 000	21 625
TietoEnator Consulting B.V., Alankomaat	77 727	81,2	EUR	35	1 408
TietoEnator Eesti AS, Viro	640	100,0	EEK	640	111
TietoEnator Financial Solutions AB, Ruotsi	14 879 118	100,0	SEK	3 720	27 898
TietoEnator Financial Solutions SIA, Latvia	156	100,0	LVL	50	3 831
TietoEnator GmbH, Saksa	0	100,0	EUR	1 500	1 580
TietoEnator Inc., USA	1 000	100,0	USD	1	22 874
TietoEnator ISS a.s., Tsekin tasavalta	51	51,0	CZK	510	1 380
TietoEnator MAS GmbH, Saksa	0	100,0	EUR	32	6 164
TietoEnator N.V., Belgia	100	100,0	EUR	62	29
TietoEnator Resource Management AS, Norja	7 000	100,0	NOK	7 000	1 927
TietoEnator Sverige AB, Ruotsi	33 679 248	100,0	SEK	33 679	905 191
TietoEnator UK Ltd, Iso-Britannia	270 000	100,0	GBP	270	369
Tietokesko Oy, Suomi	800	80,0	EUR	1 346	12 361
UAB Baltijos Telekomunikaciju Konsultacinis Centras, Lietua	11 840	74,0	LTL	1 184	1 536
UAB TietoEnator, Lietua	10	100,0	LTL	400	10
Oy Visual Systems Ltd., Suomi	250	100,0	EUR	43	3 349
Lepäävät tytäryritykset (3 kpl yhteensä)					9
					1 148 805

Tytäryritysten omistamat konserniyritysosakkeet

Banxolutions (UK) Ltd., Iso-Britannia	300 000	100,0	GBP	300	0
Blå Mediamentor AS, Norja	12 000	100,0	NOK	1 200	1 877
Entra B.V.i.o, Alankomaat		100,0	EUR	18	0
Entra Data AS, Norja	500	100,0	NOK	500	1 301
Entra e-Solutions Oy, Suomi	200	100,0	EUR	34	15
Entra Financial Software A/S, Tanska	1	100,0	DKK	500	34
Entra GmbH, Saksa		100,0	EUR	25	0
Entra Juristdata AB, Ruotsi	2 500	100,0	SEK	250	473
Entra Phantom AB, Ruotsi	5 000	100,0	SEK	500	55
Entra SA Luxembourg, Luxemburg	3 100	100,0	EUR	31	335
Eumetrix Financial Solutions AB, Ruotsi	4 066 800	100,0	SEK	203	9 811
Odelius New Media AB, Ruotsi	3 000	100,0	SEK	300	1 942
Provida Financial Systems AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	13
Real Data AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	2 344
SYKORA BeNeLux bvba, Belgia	0	100,0	EUR	27	27
SYKORA GmbH, Saksa	0	51,0	EUR	13	15
SYKORA Ltd, Puola	0	100,0	PLN	20	6
SYKORA SK s.r.o., Slovakia	0	100,0	SKK	200	5
Tieto Sweden AB, Ruotsi	31 000	100,0	SEK	3 100	1 172
TietoEnator Affärskomponenter AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	1 000	240
TietoEnator Aros Tech AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	109
TietoEnator Business Services GmbH, Saksa	0	100,0	EUR	25	328
TietoEnator CarlSys AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	7
TietoEnator Consulting A/S, Tanska	5	100,0	DKK	1 000	1 041
TietoEnator Consulting GmbH, Saksa	0	80,0	EUR	2 500	1 701

Tilinpäätöksen liitetiedot

31.12.2002	Lukumäärä	Osuus %		Nimellisarvo 1 000	Kirjanpitoarvo EUR 1 000
TietoEnator Consulting AG Winterhur, Sveitsi	1 000	100,0	CHF	100	69
TietoEnator Consulting Frankfurt GmbH, Saksa	0	100,0	EUR	31	31
TietoEnator Consulting Hamburg GmbH, Saksa	0	100,0	EUR	52	52
TietoEnator Consulting München GmbH, Saksa	0	100,0	EUR	26	26
TietoEnator DevCon AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	11
TietoEnator Driftentreprenader AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	11
TietoEnator Embedded Tech AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	109
TietoEnator Energy Inc., USA	1 000	100,0	USD	1	174
TietoEnator Etech AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	11
TietoEnator Finance Partner AB, Ruotsi	2 500	100,0	SEK	250	904
TietoEnator Financial Solutions AS, Viro	40 000	100,0	EEK	400	225
TietoEnator Financial Solutions A/S, Tanska	216 020	75,0	DKK	540	158
TietoEnator Financial Solutions ASA, Norja	13 554 869	100,0	NOK	27 110	63 730
TietoEnator Financial Solutions Inc., USA	100	100,0	USD	0	2
TietoEnator Financial Solutions Oy, Suomi	30 150	100,0	EUR	1 055	443
TietoEnator Healthcare AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	2 946
TietoEnator Healthcare A/S, Tanska	500	100,0	DKK	554	76
TietoEnator Information Competence Center AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	11
TietoEnator MAJIQ Inc., USA	1 000	100,0	USD	1	20 981
TietoEnator Media Systems AB, Ruotsi	208 500	100,0	SEK	2 085	706
TietoEnator Media Systems AS, Norja	2 100	100,0	NOK	2 100	8
TietoEnator Network Business AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	11
TietoEnator Objectec AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	109
TietoEnator PerCom AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	11
TietoEnator PNS GmbH, Saksa	0	100,0	EUR	102	107
TietoEnator Processing & Network AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	9 134
TietoEnator Production & Logistics AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	62
TietoEnator Public Sector AB, Ruotsi	90 000	100,0	SEK	9 000	7 757
TietoEnator Public Sector Sverige AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	11
TietoEnator Resource Management A/S, Tanska	5	100,0	DKK	1 000	934
TietoEnator Resource Management AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	22 398
TietoEnator Retail AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	570
TietoEnator R&D Services AB, Ruotsi	2 000	100,0	SEK	200	5 990
TietoEnator Services Sweden AB, Ruotsi	8 748 352	100,0	SEK	43 742	6 672
TietoEnator Solutions A/S, Tanska	515	100,0	DKK	1 000	3 866
TietoEnator Syscom AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	109
TietoEnator Techdoc AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	109
TietoEnator Technology AB, Ruotsi	40 000	100,0	SEK	4 000	838
TietoEnator Telecom Consultants AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	1 124
TietoEnator Telecom Sweden AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	11
TietoEnator Test Solutions AB, Ruotsi	2 500	100,0	SEK	625	675
TietoEnator Test & Quality Solutions AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	109
TietoEnator Trigon AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	656
TietoEnator UppTech AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	11
TietoEnator Visual Systems AB, Ruotsi	1 000	100,0	SEK	100	11
TietoEnator Wireless Tech AB, Ruotsi	10 000	100,0	SEK	1 000	109
Lepäävät tytäryritykset (13 kpl yhteensä)					1 635
					176 564

31.12.2002	Lukumäärä	Osuus %		Nimellisarvo 1 000	Kirjanpitoarvo EUR 1000
------------	-----------	---------	--	-----------------------	----------------------------

Osakkuusyritysosakkeet, muut osakkeet ja osuudet

Emoyhtiön omistamat liikkeenjohtovastuulla toimivat osakkuusyritykset

Fidenta Oy	6 000	60,0 *)	EUR	101	202
Primasoft Oy	18 000	60,0 *)	EUR	303	13 977
Tietokarhu Oy	8 000	80,0 **)	EUR	135	269
TKP Tieto Oy	900	60,0 *)	EUR	151	2 523
					16 971

*) äänivalta 40 %

***) äänivalta 20 %

Emoyhtiön omistamat osakkuusyritysosakkeet

FD Finanssidata Oy	30 000	30,0	EUR	505	757
Merita Systems Oy	200	40,0	EUR	34	34
UAB Baltijos Informaciniu Duomenų Valdymo Centras	4 000	40,0	LTL	400	956
					1 747

Tytäryritysten omistamat osakkuusyritysosakkeet

DocHotel i Stockholm AB	5 000	25,0	SEK	500	112
Dotcom Solutions AB	863 930	48,0			5 901
Elektronisk Handel PEBS AB	5 000	50,0			54
Malmator AB	1 000	50,0			31
					6 098

Emoyhtiön omistamat muut osakkeet ja osuudet

Bostadsrättsföreningen Almen 10, Solna	1				80
Elisa Communications Oyj 1)	77 517				285
group Vision Finland Oy	136	19,7			23
Helsinki Exchanges Group	24 400				25
Jyväskylän Teknoliakeskus Oy	40	2,8			67
LifelT Oy	1 250	6,8			102
Nurmijärven Golfkeskus	1				20
OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj 1)	244				1
As Oy Postipuuntie 2, Espoo	53				45
Tapiolan Monitoimiareena Oy	14				118
Vierumäen Kuntorinne Oy	80				194
Yomi Oyj 1)	8 170				42
Muut osakkeet ja osuudet					123
					1 125

Tilinpäätöksen liitetiedot

31.12.2002	Lukumäärä	Osuus %	Nimellisarvo 1 000	Kirjanpitoarvo EUR 1000
Tytäryritysten omistamat muut osakkeet ja osuudet				
Andelslägenhet in Stockholm, Traneberg				67
Bostadsrätt "BRF Mitt i Åre"				54
Bostadsrättslägenhet				35
Ericsson 1)	600			1
Management Technology Produktivitetsutveckling Nordic AB				76
Nokia Oyj 1)	200			3
OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj 1)	540			2
Tapiolan Monitoimiareena Oy	8			21
Muut osakkeet ja osuudet				9
				268

1) Markkina-arvo yhteensä 0,5 miljoonaa euroa

Listassa ei ole lueteltu yhtiöitä, joiden kirjanpitoarvo TietoEnatorin taseessa on alle 20 000 euroa tai joilla ei ole lainkaan toimintaa. Osakeyhtiölain mukainen täydellinen luettelo sisältyy virallisiin tilinpäätösasiakirjoihin.

EUR 1 000	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001
11. PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Lainasaamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	-	-	39 701	15 684
Saamiset osakkuusyrietyksiltä	-	1 207	-	1 200
12. LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Myyntisaamiset	-	-	2 514	1 530
Lainasaamiset	-	-	75 558	35 984
Konserniavustussaamiset	-	-	13 500	5 030
Siirtosaamiset	-	-	44 325	33 020
	-	-	135 897	75 564
Saamiset osakkuusyrietyksiltä				
Myyntisaamiset	2 717	2 633	1 859	2 707
Siirtosaamiset	3	48	-	46
	2 720	2 681	1 859	2 753
13. SIIRTOSAAMISET				
Liikevaihto	25 420	18 551	16 154	3 652
Lisenssimaksut	4 066	1 871	3 785	394
Vuokrat	3 636	3 544	90	201
Sosiaalikulut	4 249	1 395	2 653	399
Keskustietokonekulut	3 726	5 619	508	2 873
Saaminen SPP:stä	4 472	6 393	-	-
Yritysverosaaminen	23 963	2 714	11 824	348
Osinkosaamiset konserniyrityksiltä	-	-	39 407	31 040
Muut	17 747	16 125	10 482	8 573
	87 279	56 212	84 903	47 480

EUR 1 000	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001
14. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET				
Osakepääoma 1.1.	83 327	70 338	83 327	70 338
Siirto osakeannista	125	179	125	179
Osakeanti tai osakepääoman korotus	-	13 093	-	13 093
Hankittujen omien osakkeiden mitätöinti	-871	-1 298	-871	-1 298
Optioiden käyttö	306	1 015	305	1 015
Osakepääoma 31.12.	82 886	83 327	82 886	83 327
Osakeanti, optioiden käyttö 1.1.	572	975	572	975
Siirto osakepääomaan	-125	-179	-125	-179
Siirto ylikurssirahastoon	-447	-796	-447	-796
Lisäys	-	572	-	572
Osakeanti, optioiden käyttö 31.12.	-	572	-	572
Ylikurssirahasto 1.1.	4 920	12 427	907 670	915 033
Osakeanti tai osakepääoman korotus	-	-13 093	-	-13 093
Siirto osakeannista	447	796	447	796
Hankittujen omien osakkeiden mitätöinti	871	1 298	871	1 298
Optioiden käyttö	1 095	3 636	1 095	3 636
Pooling-oikaisu	-1 258	-144	-	-
Ylikurssirahasto 31.12.	6 075	4 920	910 083	907 670
Muut rahastot 1.1.	57 872	63 998	-	-
Muut muutokset	3 624	-6 126	-	-
Muut rahastot 31.12.	61 496	57 872	-	-
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	334 734	208 358	298 339	82 261
Osingonjako	-82 651	-40 394	-82 651	-40 394
Hankitut omat osakkeet	-	-25 709	-	-25 709
Muut muutokset	-7 941	-5 101	-	-
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	244 142	137 154	215 688	16 158
Tilikauden voitto	63 911	197 580	129 746	282 181
	308 053	334 734	345 434	298 339
Oma pääoma yhteensä	458 510	481 425	1 338 403	1 289 907
15. PAKOLLISET VARAUKSET				
Varaus eläkevastuista	330	360	330	360
Varaus henkilöstöoptioiden sosiaalikulusta	32	403	29	366
	362	763	359	726

Tilinpäätöksen liitetiedot

EUR 1 000	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001
16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille	-	-	-	-
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoituslaitoksilta	-	22	-	-
Laskennallinen verovelka	-	365	-	-
Pitkäaikaiset siirtovelat	312	240	-	-
Henkilöstön optiolaina 1998 - emoyhtiö				
Lainan pääoma	0 euroa			
Optioiden määrä	199 894			
Korko	4 %			
Merkintäaika	15.6.2001 - 31.5.2004			
Merkintäehdot	yhdeällä optio-oikeudella voi merkitä 6 osaketta hintaan à 29,46 euroa			
Lainan takaisinmaksu	maksettu takaisin 15.6.2001			
Henkilöstön optiolaina I/1999 - emoyhtiö				
Lainan pääoma	0 euroa			
Korko	4 %			
Lainan takaisinmaksu	maksettu takaisin 1.6.2002			
Henkilöstön optiolaina II/1999 - emoyhtiö				
Lainan pääoma	0 euroa			
Korko	4 %			
Lainan takaisinmaksu	maksettu takaisin 1.6.2002			
1999 optio-oikeudet				
Optiolainoista I/1999 ja II/1999 irronneet optiot ovat identtisiä ja listattu yhtenä lajina.				
Optioiden määrä	2 246 355			
Merkintäaika	2.5.2002 - 31.5.2005			
Merkintäehdot	yhdeällä optio-oikeudella voi merkitä 1 osakkeen hintaan à 36,30 euroa			
Henkilöstön optiolaina I/2000 - emoyhtiö				
Lainan pääoma	924 658 euroa			
Optioiden määrä	2 500 000			
Korko	4 %			
Merkintäaika	2.5.2003 - 31.5.2006			
Merkintäehdot	yhdeällä optio-oikeudella voi merkitä 1 osakkeen hintaan à 54,50 euroa			
Lainan takaisinmaksu	1.6.2003			

Henkilöstön optiolaina II/2000 - emoyhtiö

Lainan pääoma	957 200 euroa
Optioiden määrä	1 200 000
Korko	4 %
Merkintäaika	optio A: 2.5.2003 - 31.5.2006 optio B: 24.10.2003 - 31.5.2006 optio C: vuonna 2004, ensimmäisen vuosineljänneksen osavuositarkastuksen julkistamisen jälkeen optio D: vuonna 2004, kolmannen vuosineljänneksen osavuositarkastuksen julkistamisen jälkeen
Merkintäehdot	yhdellä optio-oikeudella voi merkitä 1 osakkeen hintaan à 54,50 euroa
Lainan takaisinmaksu	1.6.2003

Optio-oikeudet työntekijöille - emoyhtiö 1999/2003

Optioiden määrä	212 868
Merkintäaika	1.5.2001 - 30.5.2003
Merkintäehdot	yhdellä optio-oikeudella voi merkitä 1 osakkeen hintaan à 41 euroa

2002 optio-oikeudet

Optioiden määrä	1 800 000
Merkintäaika	optio A: 1.12.2005 - 30.6.2009 optio B: 1.12.2006 - 30.6.2009
Merkintäehdot	yhdellä optio-oikeudella voi merkitä 1 osakkeen Merkintahinta on 27,73 euroa. Merkintahintaa alennetaan 28.2.2002 jälkeen jaettavaksi päätettyjen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonmaksun täsmäytyspäivänä. Vuoden 2002 lopussa merkintahinta oli 26,73 euroa.

EUR 1 000	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille

Ostovelat	-	-	2 697	3 514
Muut velat	-	-	90 018	56 909
Siirtovelat	-	-	450	1 487
			93 165	61 910

Velat osakkuusyrittäksille

Ostovelat	101	438	37	54
Siirtovelat	33	-	-	-
	134	438	37	54

18. SIIRTOVELAT

Liikevaihto	23 798	24 685	4 964	4 294
Lomapalkka ja siihen liittyvät henkilösivukulut	72 171	55 678	31 339	27 698
Muut palkat ja niihin liittyvät henkilösivukulut	30 983	27 069	9 240	8 077
Verojaksotus	7 214	25 013	886	12 921
Muut	49 052	52 924	10 904	10 719
	183 218	185 369	57 333	63 709

Tilinpäätöksen liitetiedot

EUR 1 000	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001
19. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT				
Laskennalliset verosaamiset				
Tilinpäätössiirroista	3 192	2 163	2 671	1 726
Jaksotuseroista	4 385	5 024	104	211
Laskennalliset verovelat				
Tilinpäätössiirroista	3 100	2 682	-	-
Jaksotuseroista	20	4 590	-	-
20. VASTUUSITOUMUKSET				
Omasta velasta				
Pantit	2 687	1 415	-	-
Kiinnitykset	-	780	-	-
Konserniyritysten puolesta				
Takaukset	-	-	12 149	5832*)
Osakkuusyrityksen puolesta				
Takaukset	1 561	1 681	1 561	1 681
Muut omat vastuut				
Vuonna 2003 (2002) maksettavat vuokratvastuut	43 789	34 696	24 043	17 409
Myöhemmin maksettavat vuokratvastuut	116 006	71 502	60 540	48 706
Vuonna 2003 (2002) maksettavat leasingvastuut	27 303	22 010	11 753	11 196
Myöhemmin maksettavat leasingvastuut	9 582	10 135	9 350	8 503
Muut vastuut	12 967	8 358	1 627	1 761

Leasingsopimukset ovat pääsääntöisesti kolmivuotisia eikä niihin liity lunastusehtoja.

Emoyhtiön leasingsitoumukset sisältävät rahoitusleasingsopimukset, jotka on konsernin tasolla aktivoitu käyttöomaisuuteen.

*) Ei sisällä emoyhtiön takaamia käyttämättä olevia limiittejä, joiden määrä oli 17,2 (17,2) miljoonaa euroa 31.12.2002.

Johdannaissopimukset

Valuuttajohdannaiset				
Termiinisopimukset				
Kohde-etuuksien arvo	93 921	21 818	93 921	21 818
Valuuttatermiinien käypä arvo	-1 469	-328	-1 469	-328

Johdannaisia käytetään vain suojaustarkoituksessa.

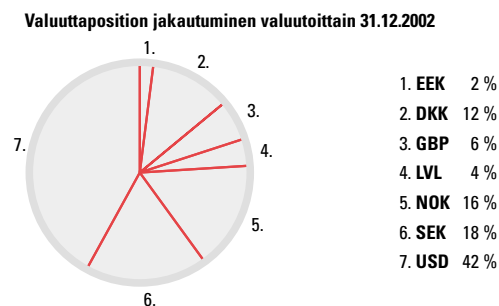
RISKIEN HALLINTA

Rahoitusriskien hallinta

TietoEnatorin rahoitusriskien hallinta on keskitetty konserni-rahoitukseen. Tavoitteena on konsernin kustannustehokas rahoittaminen, ja rahoituksellisten riskien tunnistaminen ja niiltä suojautuminen. Konsernin rahoituspolitiikassa määritellään suojausperiaatteet niin rahoitus- ja likviditeettiriskille, kuin korkoriskille, valuuttariskille ja luottoriskille, sekä annetaan ohjeet raha- ja valuuttamarkkinainstrumenttien käytöstä. Rahoitusriskejä valvotaan säännöllisesti.

Valuuttariski

TietoEnatorin liiketoiminnan transaktiopoistio on kuluneen vuoden aikana kasvanut huomattavasti, vaikka pääasiassa toiminta on edelleen hyvin paikallista, ja konserniyhtiöiden tuotot ja kulut syntyvät useimmiten samassa valuutassa. Useilla uusilla konserniyhtiöillä on myyntitoimintaa oman maansa ulkopuolella ja näin ollen valuuttamääräiset tapahtumat ovat lisääntyneet tytäryhtiöiden suojatessa saatavansa. Suuria valuuttamääräisiä kauppia syntyvät satunnaisesti, mistä johtuen valuuttaposition koko vaihtelee jonkin verran.

Rahoituspolitiikan mukaan merkittävät valuuttamääräiset sitoumukset suojataan. Vuoden 2002 aikana valuuttatermiinejä, -optioita sekä -swappeja on käytetty suojaukseen. Valuuttajohdannaisten maturiteetti on alle 12 kuukautta.

Ekonomisesta positiosta ei aiheudu merkittävää valuuttariskiä TietoEnatorille, eli yrityksen kilpailukyky ei ole herkkä valuuttakurssien vaihtelulle. Asiakkaat edellyttävät paikallista läsnäoloa kaikilta tällä palvelualalla toimivilta yrityksiltä, mistä johtuen TietoEnatorin ja sen kilpailijoiden valuuttaprofiili on samankaltainen.

Vuoden 2002 lopussa TietoEnatorin oman pääoman valuuttamääräinen translaatiopoistio oli noin 140 milj. euroa. Ruotsin kruunun 10 % heikentymisellä euroon nähden olisi arviolta 8,5 milj. euroa negatiivinen vaikutus tilikauden lopun vapaaseen omaan pääomaan. Vastaavat luvut Yhdysvaltojen dollarin ja Norjan kruunun osalta olisivat 1,8 milj. euroa ja 1,5 milj. euroa. Translaatiopoistiot ei ole suojattu.

Korkoriski

TietoEnatorin korkoriskien hallintaa ohjaa taserakenteelle asetettu gearing-taso. Tavoitteena on positiivinen gearing.

Kuluneen vuoden aikana tehdyt yritysostot pienensivät yhtiön kassavaroja. Ostojen rahoittamiseen käytettiin myös luotto-ohjelmaa, josta lainaa nostettiin samassa valuutassa kuin yritysostot tehtiin. Tilikauden 2002 lopun gearing oli 13,6 %.

Korkoriskipositiota ei suojattu vuoden 2002 aikana.

Luottoriski

Luottoriskien hallinta myyntisaamisten osalta on TietoEnatorin liiketoimintayksiköiden vastuulla.

Rahoitusinstrumenttien käyttöön sisältyy riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään sopimusten mukaisia velvoitteitaan. Konserni pyrkii minimoimaan tätä riskiä vastapuolilimiittien avulla.

Rahamarkkinasijoituksia tehdään ainoastaan instrumentteihin, joilla on korkea luottokelpoisuus. Rahoitusjohto valvoo konsernin sijoitustoimintaa, eikä odota avoimista ovesta sijoituksista aiheutuvan luottotappioita.

Likviditeettiriski

Riittävä likvidien varojen ylläpitäminen on yksi rahoitus-hallinnon päätehtäviä. Kuluneen vuoden aikana yhtiö otti käyttöönsä syndikoidun luottolimitin, suuruudeltaan 200 milj. euroa. Lyhyen aikavälin kassavaihtelun tasaamiseksi ja likviditeetin turvaamiseksi konsernilla on myös komittomattomia limiittejä sekä yritystodistusohjelmia.

EROT SUOMALAISEN JA RUOTSALAISEN KIRJANPITOKÄYTÄNNÖN VÄLILLÄ

Suomalaisessa ja ruotsalaisessa kirjanpitokäytännössä on eroja yritysostojen ja yhdistymisten kirjaamisessa. Erot liittyvät hankintamenomenetelmän soveltamiseen osakevaihtoihin sekä yhdistelmämenetelmän soveltamiseen yhdistymisiin. Vuonna 2000 TietoEnator Oyj teki osakevaihtosopimuksia, jotka olisivat ruotsalaisen kirjanpitokäytännön mukaisesti johtaneet liikearvon lisäykseen. Laskettuna 10 vuoden taloudellisen pitoajan perusteella tilikauden poisto olisi ollut 31 milj. euroa ja 31.12.2002 jäljellä ollut arvo 228 milj. euroa.

Tiedon ja Enatorin vuonna 1999 tapahtuneesta yhdistämisestä johtuva laskennallinen liikearvo on oikaistu yritysmyynnillä ja hankittuun omaan pääomaan vaikuttavilla erillä. Mikäli laskennalliseen liikearvoon olisi sovellettu 20 vuoden arvioitua pitoaikaa, poisto vuonna 2002 olisi ollut 30 milj. euroa, ja laskennallisen liikearvon jäljellä oleva arvo olisi 31.12.2002 ollut 497 milj. euroa.

Yllä mainittujen vuosittaisten poistojen vaikutus osakekohtaiseen tulokseen olisi ollut 0,74 euroa.

TietoEnator on yhdistellyt liiketoimintavastuullaan olevat osakkuusyritykset tuloslaskelmaan omistusosuutta vastaavasti rivi riviltä. Taseeseen ne on yhdistelty yhtenä eränä. Käytettyä yhdistelymenetelmää ei tunneta ruotsalaisessa kirjanpitokäytännössä, jonka mukaan olisi käytetty pääomaosuusmenetelmää. Käytetty yhdistelmämenetelmä vaikuttaa tuloslaskelman eriin, mutta eroa nettotuloksessa ei ole pääomaosuusmenetelmään verrattuna.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Sijoitetun pääoman tuotto %	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä} + \text{rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$	x 100
Oman pääoman tuotto %	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä} - \text{välittömät verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana)}}$	x 100
Gearing %	=	$\frac{\text{Korolliset velat} + \text{saadut ennakkomaksut} - \text{rahat ja pankkisaamiset} - \text{rahoitusarvopaperit}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$	x 100
Omavaraisuusaste %	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$	x 100
Korollinen nettovelka	=	$\text{Korolliset velat} - \text{korolliset saamiset} - \text{rahat ja pankkisaamiset} - \text{rahoitusarvopaperit}$	
Voitto/osake	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä} -/+ \text{vähemmistöosuus tilikauden voitosta/tappiosta} - \text{välittömät verot}}{\text{Osakkeiden lukumäärän osakeantikorjattu vuosikeskiarvo}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikeistu lukumäärä tilikauden lopussa}}$	
Hinta/voitto -suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{Voitto/osake}}$	

Taloudellista kehitystä kuvaavat luvut

VIIDEN VUODEN LUVUT	2002	2001	2000	1999	1998
Liikevaihto, Me	1271,1	1135,2	1119,9	1229,1	1079,2
Liikevoitto (EBIT), Me	99,8	251,8	103,5	107,7	105,0
Liikevoitto, % liikevaihdosta	7,9	22,2	9,2	8,8	9,7
Voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja, Me	100,4	258	106,9	109,3	107,0
Voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja, % liikevaihdosta	7,9	22,7	9,5	8,9	9,9
Taseen loppusumma, Me	845,0	801,2	632,0	702,6	561,0
Oman pääoman tuotto, %	13,7	47,1	19,6	21,2	25,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	23,0	59,9	27,7 *)	29,5	33,6
Omavaraisuusaste, %	55,5	61,9	57,5	52,8	56,8
Investoinnit, Me	282,9	125,2	82,0	102,8	71,0
Investoinnit, % liikevaihdosta	22,3	11,0	7,3	8,3	6,6
Henkilöstö keskimäärin	11 591	10 058	9 934	11 058	10 089
Henkilöstömäärä jakson lopussa	12 418	10 589	10 032	11 098	10 335

*) Oikaistu Puolustussektorin myynnillä 28,8 %.

TUNNUSLUVUT KATSAUSJAKSOITTAIN	2002 1-3	2002 4-6	2002 7-9	2002 10-12	2002 1-12	2001 1-3	2001 4-6	2001 7-9	2001 10-12	2001 1-12
Liikevaihto, Me	310,1	317,7	285,1	358,2	1 271,1	281,2	282,0	257,1	314,9	1 135,2
Liikevoitto (EBIT), Me	29,4	21,6	19,9	28,9	99,8	55,3	26,3	27,2	143,0	251,8
Kertaluonteiset erät, Me	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,6	-0,4	0,0	111,3	131,5
Rahoitusnetto, Me	1,7	0,5	-1,2	-0,4	0,6	0,7	1,9	2,2	1,4	6,2
Voitto ennen veroja, Me	31,1	22,1	18,7	28,5	100,4	56,0	28,2	29,4	144,4	258,0
Voitto/osake, euroa	0,25	0,16	0,13	0,23	0,77	0,44	0,22	0,22	1,52	2,40
Voitto ennen kertaluonteisia eriä ja henkilöstö-optioihin liittyviä sosiaalikuluja/osake, euroa	0,25	0,16	0,13	0,23	0,77	0,26	0,22	0,22	0,34	1,05
Voitto ilman liikearvojen poistoa/osake, euroa	0,31	0,24	0,22	0,36	1,14	0,48	0,27	0,27	1,57	2,58
Oma pääoma/osake, euroa	6,07	5,20	5,33	5,53	5,53	4,63	4,34	4,53	5,84	5,84
Omavaraisuusaste, %	62,3	61,0	57,7	55,5	55,5	60,2	58,6	61,5	61,9	61,9
Korollinen nettovelka, Me	-168,4	-46,1	14,0	42,8	42,8	-117,1	-67,1	-69,8	-201,8	-201,8
Gearing, %	-27,9	-4,6	8,9	13,6	13,6	-24,4	-11,8	-11,7	-36,6	-36,6
Investoinnit, Me	87,1	53,1	64,2	78,5	282,9	36,1	43,1	13,3	32,7	125,2
Henkilöstö, määrä jakson lopussa	11 130	11 567	11 587	12 418	12 418	9 602	10 150	10 314	10 589	10 589
Henkilöstö keskimäärin	11 147	11 497	11 531	12 188	11 591	9 488	9 848	10 241	10 655	10 058
Henkilöä kohden, EUR 1000 a)										
Liikevaihto	29,0	28,7	25,7	30,5	114,0	30,6	29,6	25,9	30,5	116,6
Henkilöstökulut b)	15,3	15,5	13,1	16,2	60,2	15,6	15,8	12,7	15,9	59,9
Liikevoitto ilman liike-arvojen poistoa pois lukien kertaluonteiset erät ja henkilöstöoptioihin liittyvät sosiaalikulut	3,2	2,6	2,5	3,4	11,7	4,1	3,2	3,1	3,6	13,9

a) Jakajana on käytetty TietoEnatorin omistuksen mukaisia osuuksia liikkeenjohtovastuulla olevien yritysten henkilöstömäärästä.

b) Henkilöstökuluihin sisältyvät palkat, eläkevakuutusmaksut ja muut palkkoihin liittyvät sosiaalikulut, mutta ei henkilöstöoptioihin liittyviä sosiaalikuluja.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakepääoma ja osakkeet

TietoEnator Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2002 oli 82 886 444 euroa ja osakkeiden määrä 82 886 444 kpl. Yhtiöllä on vain yksi osakesarja, ja jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa, ja niiden kirjapidollinen vasta-arvo on yksi euro. TietoEnatorin osakkeet noteerataan Helsingin Pörssissä ja Tukholman Arvopaperipörssissä.

TietoEnatorin osakepääoma 1.1.2002 oli 83 326 740 euroa ja osakkeiden määrä 83 326 740 kpl. TietoEnatorin varsinainen yhtiökokous 21.3.2002 päätti alentaa osakepääomaa 871 060 eurolla (871 060 osakkeella) mitätöimällä yhtiön vuonna 2001 hankkimat omat osakkeet.

Osakepääoma nousi vuoden aikana TietoEnatorin optiolainojen 1996, 1998 ja 1999/2003 optiotodistuksilla merkityillä uusilla osakkeilla. Osakepääoman muutokset rekisteröitiin seuraavasti:

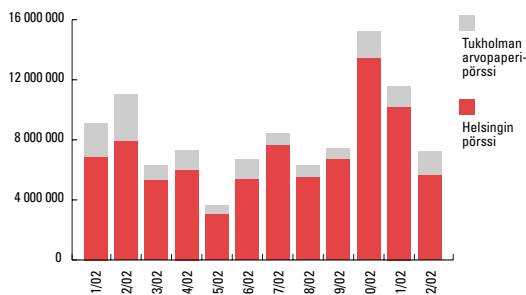
		Osakkeet	Osakkeet yht.
3.1.2002	Optiotodistukset	+125 160	83 451 900
4.2.2002	Optiotodistukset	+305 448	83 757 348
28.3.2002	Mitätöinti	-871 060	82 886 288
28.3.2002	Optiotodistukset	+156	82 886 444

Entisen Enatorin optiotodistusten sekä vuosien 1998, 1999 ja 2000 optiolainoihin liittyvien optiotodistusten ja vuoden 2002 optio-ohjelman perusteella osakkeiden määrä voi nousta enintään seuraavasti:

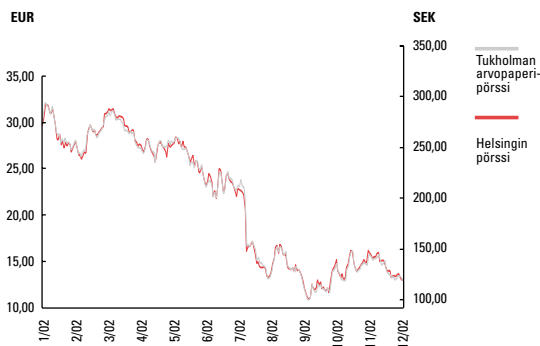
	Osakkeet	Merkintäaika	Merkintähinta
Optiotodistukset			
1999/2003	212 868	- 30/05/03	41,00
Optiolaina			
1998	1 199 364	- 31/05/04	29,46
Optiolaina			
1999+II	2 246 355	- 31/05/05	36,30
Optiolaina			
2000	3 700 000	02/05/03 – 31/05/06	54,50
Osakeoptiot			
2002	1 800 000	01/12/05 – 30/06/09	26,73
	9 158 587		

Vuonna 2002 TietoEnatorin osakekurssi oli keskimäärin 20,14 euroa eli alhaisempi kuin kaikkien optio-ohjelmien mukaiset merkintähinnat. Tämän vuoksi optioilla ei ole laimennusvaikutusta liikkeelläolevien osakkeiden lukumäärään vuonna 2002. Optioiden laimennusvaikutuksella oikaistu osakemäärä olettaen, että kaikki optiotodistukset käytettäisiin, on 92 045 031, mikä vastaa enimmillään 10,0 %:n laimennusvaikutusta.

VAIHDON KEHITYS 2002, KPL

KURSSIKEHITYS 2002

OSAKKEENOMISTAJAT 30.12.2002

	Osuus % osakkeista
Yritykset	2,6%
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	7,7%
Julkisyhteisöt	9,8%
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3,8%
Kotitaloudet	9,8%
Ulkomaiset	0,2%
Hallintarekisteröidyt	66,1%
Yhteensä	100,0%

Perustuu HEX Oyj:n omistajaluetteloihin

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 30.12.2002

	Shares	%
Robur rahastot	3 588 190	4,3
Varma-Sampo	2 003 423	2,4
Nordea rahastot	1 632 300	2,0
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö		
Ilmarinen	1 552 640	1,9
Svenska Litteratursällskapet i Finland	1 240 500	1,5
OP rahastot	1 046 834	1,3
Suomi-yhtiöt	955 980	1,2
Tapiola-yhtiöt	906 980	1,1
SEB/Trygg rahastot	906 366	1,1
Valtioneläkerahasto	760 000	0,9
Muut hallintarekisteröidyt	49 061 420	59,2
Muut	19 231 811	23,2
Yhteensä	82 886 444	100,0

Perustuu Suomen ja Ruotsin arvopaperikeskusten omistajarekistereihin

OMISTUSMÄÄRJÄKAUMA 30.12.2002

Osakkeiden määrä	Omistajat		Osakemäärä	
	kpl	%	kpl	%
1 - 100	5 330	36,6	327 686	0,4
101 - 500	5 299	36,4	1 426 464	1,7
501 - 1 000	1 737	11,9	1 348 208	1,6
1 001 - 5 000	1 791	12,3	3 880 199	4,7
5 001 - 100 000	363	2,5	6 993 947	8,4
100 001 - 999 999 999 999	43	0,3	68 890 060	83,1
Yhteistilillä			19 880	0,0
Yhteensä	14 563	100,0	82 886 444	100,0

Perustuu HEX Oyj:n omistajaluetteloihin

Hallituksen valtuudet

Varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen hankki-
maan yhtiön omia osakkeita määrällä, joka ei ylitä
5 %:a osakepääomasta tai äänien kokonaismäärästä.
Valtuutusta on tarkoitus käyttää yhtiön pääoma-
rakenteen kehittämiseksi ja negatiivisen netto-
velkaantumisasasteen vähentämiseksi. Valtuutusta ei
ole käytetty, ja se on voimassa 21.3.2003 saakka.

Hallitus valtuutettiin myös osakeanteihin, optio-
oikeuksien antamiseen ja vaihtovelkakirjalainan
ottamiseen yhden vuoden aikana yhtiökokouksen
päätyttyä eli 21.3.2003 saakka. Valtuutuksen tarkoi-
tuksena on yritys- ja liiketoimintaostoja sekä muita
yritysjärjestelyitä rahoittamalla turvata yhtiön mahdol-
lisuudet kehittää toimintaansa sekä kotimaassa että
ulkomailla. Valtuutusta ei ole käytetty.

Osakkeenomistajat

Vuoden 2002 lopussa yhtiöllä oli 33 540 rekisteröi-
tynyttä osakkeenomistajaa. Suomalaisen sijoittajien
osuus TietoEnatorin osakkeista oli 33,6 % ja ruotsalais-
ten 18,5 %. Yhteensä Suomessa ja Ruotsissa oli 30 192
yksityissijoittajaa, jotka omistivat 12,8 % TietoEnatorin
osakkeista.

Hallitus, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan vara-
mies omistivat yhteensä 0,076 % osakkeista ja äänistä.
Optiotodistuksilla he voivat kasvattaa osuuttaan
0,141 %:iin osakkeista.

Kurssikehitys ja vaihto

TietoEnatorin osaketta vaihdettiin 1 721,8 milj. eurolla
(85 479 503 osaketta) Helsingissä ja 3 440,5 milj.
kruunulla (16 813 102 osaketta) Tukholmassa vuoden
aikana. Helsingin pörssissä osakkeen keskikurssi oli
20,14 euroa, kun kurssi vuoden lopussa oli 13,00
euroa. Ylin kaupantekokurssi oli 32,35 euroa ja alin
10,25 euroa. Osakekannan markkina-arvo vuoden
lopussa oli 1 077,5 milj. euroa.

TietoEnatorin osakkeen kurssi laski vuoden aikana
56,3 % Helsingissä ja 56,5 % Tukholmassa. Helsingin
Pörssin HEX-indeksi laski samana aikana 34,4 % ja
Tukholman Arvopaperipörssin yleisindeksi 37,4 %.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

	2002	2001	2000	1999	1998
Osakepääoman kehitys					
Osakepääoma tilikauden lopussa, euroa	82 886 444	83 326 740	70 337 736	64 716 262	44 857 047
Osakkeiden lukumäärä	82 886 444	83 326 740	83 641 915	76 957 113	53 341 578
Osakeantioikaistu määrä tilikauden lopussa	82 886 444	83 326 740	83 641 915	76 957 113	53 341 578
Osakeantioikaistu vuosikeskiarvo	82 856 926	82 437 328	80 059 482	76 690 738	52 568 723

Osakekohtaisia tunnuslukuja

Voitto/osake, euroa *)	0,77	2,40	0,88	0,90	0,97
Oma pääoma/osake, euroa	5,53	5,84	4,33	4,59	3,10

*) Optioilla ja optio-oikeuksilla ei ole ollut laimentavaa vaikutusta, koska osakkeen kauden keskiarvo on alittanut kauden aikana kaikkien optioiden merkintähinnat.

Kurssikehitys ja vaihto

Helsingin Pörssissä					
Ylin vaihtokurssi (oikaistu), euroa	32,35	36,40	85,00	62,00	38,52
Alin vaihtokurssi (oikaistu), euroa	10,25	18,86	19,10	25,00	16,65
Tilikauden keskiarvo (oikaistu), euroa	20,14	27,98	41,44	35,89	27,75
Pörssivaihto, kpl	85 479 503	107 451 734	61 060 373	45 971 802	19 484 547
Pörssivaihto (oikaistu), kpl	85 479 503	107 451 734	61 060 373	45 971 802	26 402 953
Tukholman Arvopaperipörssissä					
Ylin vaihtokurssi, kr	297,50	325,00	708,00	527,00	
Alin vaihtokurssi, kr	93,00	189,50	162,00	220,00	
Tilikauden keskiarvo, kr	204,63	257,75	373,00	297,47	
Pörssivaihto, kpl	16 813 102	27 520 566	16 967 169	14 887 180	
Markkina-arvo, Me	1 077,5	2 479,0	2 534,4	4 771,3	2 036,5

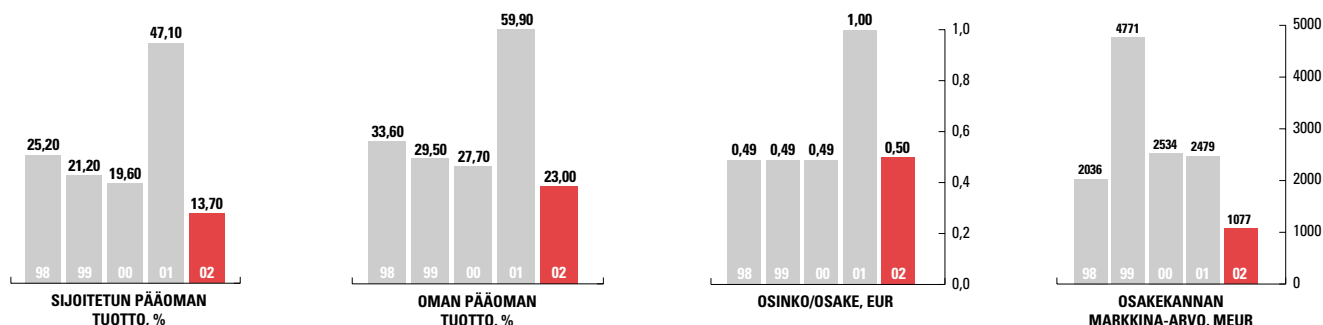
Osingonjako

Osingonjako, Te	41 443	82 582	40 438	33 737	25 607
Osinko, nimellinen, euroa	0,50	1,00	0,49	0,49	0,49
Oikaistu osinko, euroa	0,50	1,00	0,49	0,49	0,49
Osinko, % tuloksesta	64,9	41,7	55,7	54,4	50,4

Osakekurssiin suhteutettuja tunnuslukuja

Helsingin Pörssissä					
Hinta/voitto -suhde (P/E)	17	12	34	69	39
Osinko suhteessa ostokurssiin tilikauden päättyessä, %	3,9	3,4	1,6	0,8	1,3
Tukholman Arvopaperipörssissä					
Hinta/voitto -suhde (P/E)	17	12	33	68	
Osinko suhteessa ostokurssiin tilikauden päättyessä, %	3,8	3,4	1,7	0,8	

Tiedot osakkeista ja osakkeenomistajista mukaan lukien osakekohtaiset tunnusluvut perustuvat todellisiin lukuihin ja konsernin rakenteeseen kyseisenä tilivuonna. Vuonna 1999 tapahtunut merkittävä muutos johtuu Tiedon ja Enatorin yhdistymisestä.

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

	EUR 1000
Konsernin oma pääoma	458 510
Oman pääoman sisältyvä voitto tilikausilta ja tilikauden voitto josta jakokelpoista	308 053 294 409
Emoyhtiön jakokelpoiset varat	345 434
Hallitus ehdottaa, että mainitut voittovarot käytetään seuraavalla tavalla:	
- osakkeenomistajille jaetaan 0,5 euroa osakkeelta	41 443
- voittovarojen tilille jätetään	303 991

Espoossa, 13. helmikuuta 2003

Olof Lund
puheenjohtaja

Kalevi Kontinen
varapuheenjohtaja

Elisabeth Eriksson

Thomas Falk

Risto Lyly

Olli Martikainen

Anders Ullberg

Matti Lehti,
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

TIETOENATOR OYJ:N OSAKKEENOMISTAJILLE

Olemme tarkastaneet TietoEnator Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Käsityksemme mukaan tilinpäätös, joka osoittaa voittoa konsernituloslaskelmassa 63.911 TEUR, on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen jakokelpoisen oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Espoossa 13. helmikuuta 2003

ERNST & YOUNG OY
KHT-yhteisö

Sven-Erik Guarnieri
KHT

Tomi Englund
KHT

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

TietoEnator Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 20.3.2003 kello 17.00 TietoEnator Oyj:n toimitiloissa, osoitteessa Kutojantie 10 (Kilo3), Espoo.

Osallistuminen yhtiökokoukseen

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on

- rekisteröity 10.3.2003 osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon ja
- ilmoittautunut yhtiökokoukseen viimeistään perjantaina 14.3.2003 klo 16.00.

Rekisteröityminen osakasluetteloon

Osakkeenomistaja, jonka osakkeet on merkitty hänen henkilökohtaiselle arvo-osuustililleen Suomen Arvopaperikeskus Oy:hyn, on automaattisesti rekisteröity yhtiön osakasluetteloon. Hallintarekisteröity osakkeenomistaja voidaan myös merkitä yhtiön osakasluetteloon 10.3.2003 tilapäisesti yhtiökokoukseen osallistumista varten.

Ilmoittautuminen yhtiökokoukseen

Osakkeenomistajien tulee ilmoittautua yhtiökokoukseen 14.3.2003 klo 16.00 mennessä joko:

- puhelimitse (09) 8626 2203
- telefaksitse 02060 20232
- sähköpostitse anne.rontu@tietoenator.com
- internetissä www.tietoenator.com/agm
- postitse TietoEnator, Anne Rontu, PL 33, 02631 Espoo

Valtuutus

Valtuutus, jonka nojalla osakkeenomistaja haluaa valtuuttaa asiamiehen edustamaan itseään kokouksessa, on oltava perillä viimeistään 14.3.2003 yllämainitussa osoitteessa.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2002 jaetaan osinkoa 0,5 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkaalle, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään osakasluetteloon tai VPC AB:n rekisteriin. Hallituksen päätöksen mukaan osingonjaon

täsmäytyspäivä on 25.3.2003. Mikäli hallituksen esitys hyväksytään, osinko maksetaan 8.4.2003 alkaen.

Yhtiökokous- ja osingonmaksuaikataulu 2003

- 10.3. yhtiökokouksen täsmäytyspäivä
- 20.3. yhtiökokous
- 25.3. osingonmaksun täsmäytyspäivä
- 8.4. osingonmaksu

Talusinformatio vuonna 2003

- 14.2. Tilinpäätöstiedote 2002
- 21.2. Liiketoiminta 2002, Tilinpäätös 2002 (pdf)
- 10.3. Liiketoiminta 2002, Tilinpäätös 2002 (painettuna)
- 29.4. Osavuosikatsaus, tammi - maaliskuu
- 18.7. Osavuosikatsaus, tammi - kesä
- 23.10. Osavuosikatsaus, tammi - syyskuu

Katsaukset julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi ja ne ovat TietoEnatorin internet-sivuilla osoitteessa www.tietoenator.com.

Liiketoimintakatsaus 2002 - ja

Tilinpäätös 2002 -julkaisujen tilaukset:

- puh. 09 862 6000, fax 09 862 63091
- puh. +46 8 632 1400, fax +46 8 632 1420
- sähköposti reports@tietoenator.com

Sijoittajasuhteet

Päivi Lindqvist, sijoittajasuhdepäällikkö

puh. 09 862 63276, 040 708 5351

fax 09 862 62944

paivi.lindqvist@tietoenator.com

TietoEnatoria seuraavat analyttikot

TietoEnatoria seuraavat analyttikot ovat yhtiön internet-sivuilla,

www.tietoenator.com

TietoEnator on yksi tehokkaan tietoyhteiskunnan pääarkkitehteistä ja Pohjoismaiden suurin tietotekniikan palveluyritys. Asiantuntijoidemme määrä on yli 13.000 ja osaamisemme maailman huippua.

Kehitämme innovatiivisia tietotekniikkaratkaisuja asiakkaidemme tavoitteiden toteuttamiseksi ja digitalisoimiseksi. Läheisen yhteistyömme ansiosta voimme auttaa heitä johtamaan ja kehittämään toimintaansa yhä paremmin.

Olemme keskittyneet niille alueille, joista meillä on vahvin asiantuntemus. Finanssi- ja pankkitoiminta, televiestintä ja media, julkinen hallinto ja terveydenhuolto sekä energia- ja metsäteollisuus ovat näistä tärkeimmät. Työskentelemme näillä alueilla yhdessä monien maailman johtavien yritysten ja organisaatioiden kumppanina ja kasvamme heidän mukanaan. Tällä hetkellä toimimme aktiivisesti jo yli 20 maassa.

TietoEnator Oyj

Kutojantie 10, P.O. Box 33
FIN-02630 Espoo, Finland
tel +358 9 862 6000
telefax +358 9 862 63091

Kronborgsgränd 1
SE-164 87 Kista, Sweden
tel +46 8 632 1400
telefax +46 8 632 14 20

email: info@tietoenator.com
www.tietoenator.com

TietoEnator

Building the Information Society